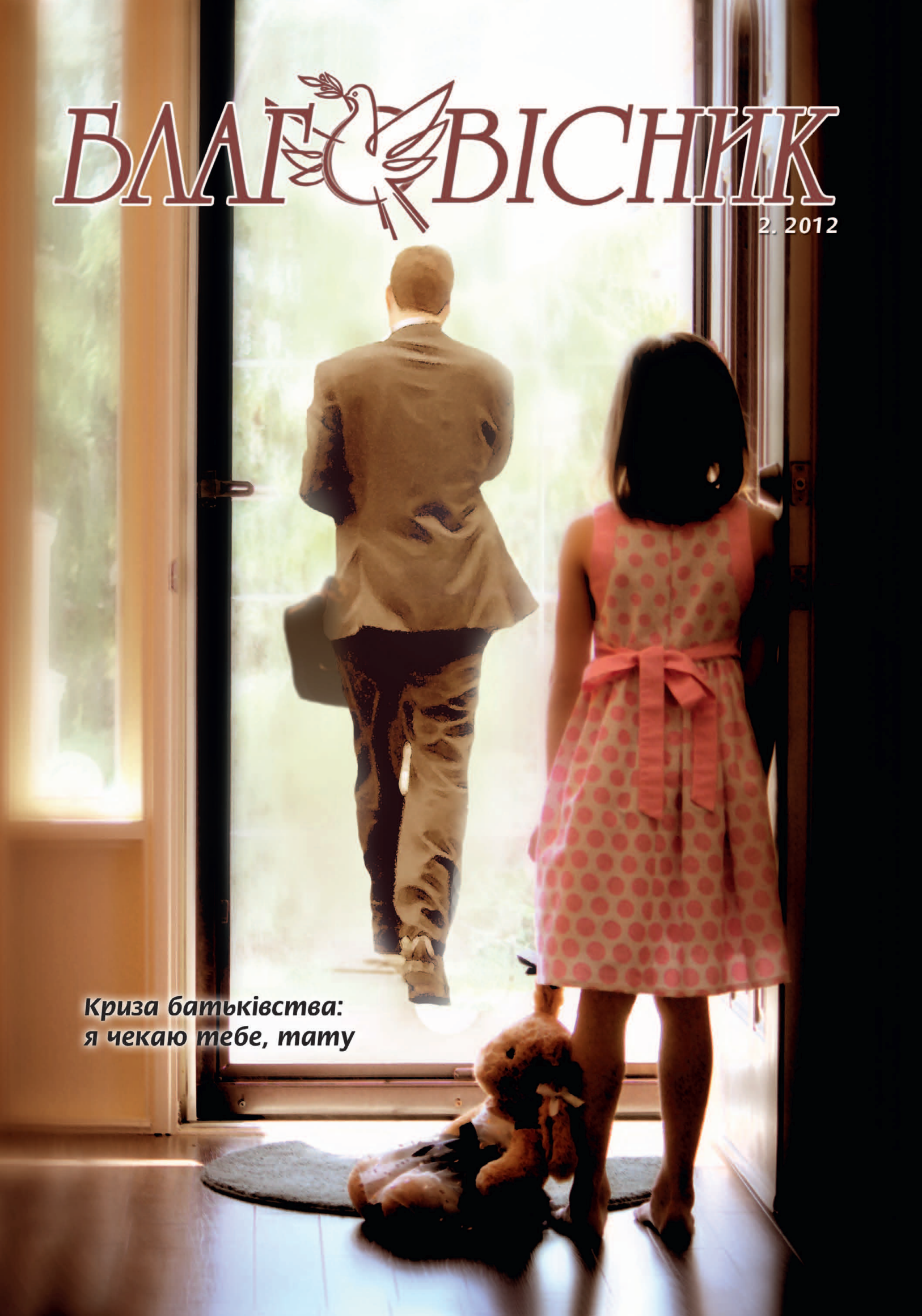

БЛАТОВІСНИК

2. 2012

Криза батьківства:
я чекаю тебе, тату

* * *

З Тобою стрічаю день,
І душу вбираю в спів,
Віночок своїх пісень
Несу до Престолу див!
Торкну камертон стебла,
Послухаю дзвін роси,
І вранішні два крила
Здіймуться, як паруси.

Твого милосердя цвіт
Дарую усім навкруг,
Радію, що бачу світ,
Радію, що Ти мій Друг!
З Тобою стрічаю день,
І вірю: Ти поруч йдеш,
Таку, яка є, мене
На ніжних руках несеш...

Впаде суєта до ніг
У спеці важкого дня...
Поміж багатьох доріг
Знайду ту стежину я,
Де в тишці від вітрів
Чекає мене Ісус.
Забувши про втому днів,
Тебе я серцем торкнуся.

Нехай десь вирує світ,
Хай натовп кудись біжить,
Я, Господи, лиш Тобі
Присвячую кожну мить.
Вгамується суєта,
І стане спокійним день,
І зникне кудись журба –
Прославлю я знов Тебе.

Як вечір накинє шаль,
До Тебе я знов схилюсь.
Заграє у небі Скрипаль.
В обіймах Твоїх засну...
І ангел із висоти,
Накриє мене крилом.
Ісусе, зі мною Ти –
І ллється у серце тепло.

Марія ЗВІРІД

У номері:

Тема номера: «Криза батьківства: я чекаю на тебе, тату»

- 4** Василь Мартинюк. Батькові сльози
- 6** Джеймс Добсон. Повага до батька
- 7** Микола Синюк. Хто твій батько?
- 10** Дерек Принс. Коли батьки зазнають поразки
- 13** Батькова гордість. Родина Скоців
- 14** Джон Пейсті. Справжній батько
- 17** Ларрі Крістенсон. Представляйте ваших дітей Богові
- 18** Василь Мартинюк. Батьківський затишок
- 20** Дмитро Довбуш. Велика спрага маленького серця
- 22** Світлана Береза. Тимко
- 26** Геннадій Андросов. Ти потрібний Богові
- 28** «Мені купили труну...» Свідчення Лади Шмель
- 32** Марина Гоголя. Так яким же має бути музичне прославлення?
- 35** Денис Гореньков. Реальність
- 36** Юрій Вавринюк. Македонські парадокси
- 40** Поетична сторінка. Марія Звірід
- 42** Юрій Вавринюк. Свобода у Христі
- 44** Михайло Юнаковський. Нічний точильник
- 46** Дмитро Довбуш. Борозни на поліській цілині
- 52** «Слово зоряне Христове» українською мовою
- 54** Новини

Фото на першій сторінці обкладинки Галини Вавринюк
У номері використані фото Юрія Вавринюка,
Віктора Мокійчука, Геннадія Андросова,
Галини Вавринюк
та інтернет-ресурсів

Благовісник

Щоквартальне видання
Церкви християн віри євангельської України

№ 2 (76) 2012

Редколегія журналу:

М. Паночко, М. Синюк, В. Онищук,
Є. Мельничук, Є. Абрамович, В. Паламарчук,
О. Міцевська, В. Мартинюк,
Д. Довбуш, Ю. Троць

Головний редактор: Юрій ВАВРИНЮК

Адреса редакції:

вул. Вороніхіна, 14а, м. Луцьк, 43020

Телефони:

(0332) 78-99-85, (0332) 25-44-06

098 83 27 611, 050 54 04 916

Факс: (0332) 78-97-98

E-mail: blagovis@gmail.com

www.blag.org.ua

Розрахунковий рахунок

26000232440001, МФО 303440

в КБ "Приватбанку" м. Луцьк, код 23253886

Свідцтво про реєстрацію КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:

Віктор МОКІЙЧУК, Ольга МІЦЕВСЬКА,
Василь МАРТИНЮК, Володимир ШОЛОМ,
Анна ЯРУТА, Наталія КОРНІЙЧУК,
Дмитро ДОВБУШ

Представник журналу в Канаді:

Anatoliy Koren, 1764 Dingman Dr.
London, ON, N6N107 Canada
тел. (519)685-99-88

Надруковано:

Релігійне товариство «Місійна книжкова фабрика "Християнське життя"» (ВСО ЄХБ),
вул. В. Стуса, 3, м. Луцьк; тел. (0332) 710874

Наклад 3500 примірників

При передруку посилання на «Благовісник»
обов'язкове.

Редакція не завжди поділяє думки авторів
матеріалів, що друкуються.

Надіслані матеріали не рецензуються і назад
не повертаються

В Біблії одними з найбільш незрозумілих, і які найбільш висміюють, є фрази типу «Авраам народив...» Навіть серед християн можна почути жарти на цю тему: «От колись чоловіки народжували дітей, а тепер жінки». Але, незважаючи на дивність цих слів, вони несуть в собі надзвичайно важливу істину. Ні, чоловіки й раніше не народжували дітей, ще з праматері Єви ці обов'язки поклалися на жінок. Є більш важливий аспект, аніж фізичне народження, і саме це мали на увазі біблійні автори, пишучи: «Ісаак породив...» Поява на світ нової людської істоти покладала найбільшу відповідальність за це саме на чоловіка. Саме прізвище батька успадковувала дитина. Саме ім'я батька людина додавала до свого. Саме по батькові визначався рід. Саме батько турбувався про матеріальне забезпечення, духовне та інтелектуальне виховання дітей.

Хтось зауважить, що це все пережитки страшного минулого, коли жінка вважалася безправною і не могла розраховувати на подібні привілеї. Частково, можливо, й так. Але все ж головна причина була в іншому — саме на батька лягав головний тягар щодо того, ким стане його син чи донька. Він відповідав за майбутнє своїх дітей як перед Богом, так перед людьми та суспільством. Якщо діти виростили хорошими та зразковими, то усі казали: «Бачиш, які діти в Якова (Петра, Івана, Гната)». Коли ж навпаки — знову згадували того ж Якова, Петра, Івана, Гната... За тілом — народилися від матері, але ким стали з роками — питаються в батька.

Але це було колись. Сьогодні дітей жінки і народжують, і виховують, годують, одягають, та — благословляють (чи навіть виштовхують) в життя. Нерідко діти можуть і не знати ім'я батька. Він часто, як тільки дізнається, що став учасником зародження нового життя, лякливо ховається в куці. Він просто боїться відповідальності за свої легковажні вчинки. Він не готовий стати батьком...

На жаль, багато таких і в шлюбі. Намагаючись нібито «прогородувати» родину, чоловіки просто зрікаються своїх обов'язків — виховати своїх нащадків такими, щоб не було соромно за своє ім'я.

Більше того, страшних обертів набуває новий (правда, нічого нового під сонцем немає) рух, коли чоловіки взагалі зрікаються свого чоловічого ества, стаючи, в прямому розумінні слова, жінками. Гомосексуалізм посягнув на найбільш святе: сім'ю, батьківство та чоловічу гідність. І на цьому тлі зовсім по-новому, брутално та гротескно звучать слова: «Такий-то породив...»

Тому ми маємо право говорити нині про кризу батьківства, кризу чоловічої сутності, кризу в стосунках батька та сина. І навіть у християнстві. Сильна стать катастрофічно втрачає біблійний образ батька як голови родини, як гаранта її благополуччя, як того, хто готовий взяти на себе славу чи ганьбу своїх дітей.

Я дуже цікавлюся історією, і християнською зокрема. Особливо люблю читати біографії відомих служителів. Мені доводилося особисто досліджувати життя та служіння деяких з них, писати про них матеріали. І мимоволі ставив собі питання: «Чому в деяких християн, через яких потужно діяв Дух Святий, діти — невіруючі?» Відповідей у мене немає. Можливо, вони були щирими християнами, відданими служителями, жертвовними працівниками, але — недбалими батьками. Як важливо, нам, батькам-християнам, бути виконавцями слів пророка Ісаї: «Батько синам розголосить про правду Твою!» (38:19). Як важливо на вершині життя та служіння сміливо сказати, як апостол Павло: «Я вас породив у Христі Ісусі через Євангелію... Тож благаю я вас: будьте наслідувачами мене!» (1 Кор. 4:15,16).

Цей номер — для тих, хто мріє стати батьком, хто ним є, для тих, хто з тих чи інших причин не відбувся як батько. Мужчини, будьмо справжніми батьками!

P.S. Коли редакторська стаття вже була написана, у фейсбуці натрапив на емоційну репліку однієї жінки. Подаю, як є, виправивши лише деякі надто різкі слова: «Слухайте, задовбали оці претензії і тиск на жінок, «які вбивають своїх немовлят». Нібито всі ці діти були зачаті без участі чоловіків. А де мужики? Мужчини, де ви??? Якби чоловіки були чоловіками, а не безвідповідальним лінивим мурлом, то абортів було б, як мінімум, удвічі менше...» Підписуюся під цими словами.

1. Чи спостерігається нині криза батьківства, що її спричинило і в чому вона проявляється?
2. Які риси характеру першочергово, на Вашу думку, повинен виховувати в собі батько-християнин?

Петро Скубеніч, пастор церкви, м. Ужгород, батько 10 синів та 3 дочок:

1. Так, спостерігається. Причин є багато, але найголовніша це та, коли батьки мало часу приділяють спілкуванню з дітьми, не переймаються їхніми проблемами і, не встановивши спочатку правильних стосунків з дітьми, намагаються виробити правила і примушують виконувати їх. Результатом таких стосунків стає бунт, дратівливість, образливість та непослух дітей. А в найгірших випадках діти втрачають повагу до батьків і віру в Бога. Але при цьому потрібно не забувати місце зі Святого Письма: «Карай сина свого — й він тебе заспокоїть, і приємності дасть для твоєї душі» (Пр. 29:17).

2. Перш за все бути християнином не на словах, а на ділі. Мало користі в тому, якщо ми переконуємо дітей, що ми їх любимо, не будучи при цьому доступними для них, лагідними, спокійними. Діти відразу бачать і відчувають нещирість. Тому важливо бути мудрими, лагідними, щирими в доброму поведженні з дітьми.

Батько-християнин повинен виховувати ці риси в собі, прикладаючи до цього всі зусилля, щоб передати духовний спадок своїм дітям. Інша справа, коли діти неправильно його використовують на прикладі блудного сина (Лк. 15:11-32). Але тут найкраще виражається любов і терпіння батька-християнина, який довго чекав, зустрів і благословив свого сина.

Зіновій Кучер, директор центру опіки дитини «Рідна оселя», м. Тлумач, Івано-Франківська область:

1. Криза батьківства визначається тим, що втрачається модель, приклад справжнього батька. Причина насамперед у тому, що чоловік як батько відсутній у виховному процесі своїх дітей. Відсутність батька фізична, емоційна та духовна в житті родини і у вихованні дітей зокрема — найбільш негативне явище в сучасному українському суспільстві.

Це сталося тому, що, по-перше, нинішнє покоління чоловіків виховувалося під впливом тоталітарної ідеології, яка формувала стереотип самореалізації чоловіка за межами сім'ї в соціальній, громадській, професійній і творчій сферах, але не в родинній. По-друге, Україна пережила дві світові війни, сталінські репресії та голодомори, впродовж яких було знищено десятки мільйонів чоловік. Внаслідок цього сотні тисяч сімей залишилися без батька і не змогли передати наступним поколінням приклад чоловічої мужності та відповідальності. По-третє, це сучасні тенденції щодо неправильного погляду на сімейні цінності, занепад духовності, ігнорування Бога.

2. Відповідальність, життєва стійкість, безмежна любов до дітей, непорушна віра в Бога, любов і повага до дружини. Це лише частина рис, якими повинен володіти батько-християнин. Хороший батько відповідає за збереження життя зачатої ним дитини, бере активну участь у виховному процесі дитини разом із дружиною, відповідає за матеріальне забезпечення своєї сім'ї, але щоб робота не руйнувала здорових стосунків у родині, а також відповідає за духовне виховання дітей.

Анна Собко, відповідальна за жіноче служіння у Хмельницькому об'єднанні церков ХВЕ:

1. Нині криза батьківства не просто є, але дійшла до критичної точки, коли поняття «сім'я» або майже відсутнє, або спотворене до непізнаності, і, на превеликий жаль, у християнстві також. Причин декілька. Найперша — це загальний моральний занепад суспільства. Не менш важливою є також економічна складова, адже саме бідність та безгрошів'я спонукали людей до заробітчанства, і як результат — розбиті сім'ї, недоглянуті діти, брак або й взагалі відсутність будь-якого виховання. Батьки втратили, з різних причин, авторитет у дітей. Чоловіки все менше готові брати на себе відповідальність, а жінки, у свою чергу, перебирають на себе роль лідера. Криза батьківства викликає порушення рівноваги в контактах батьків та дітей, вона нерідко стає причиною порушення рівноваги в стосунках чоловіка та дружини.

2. Батько як голова сім'ї найперше повинен мати близькі стосунки з Богом, привчатися до стабільності в молитві, читанні Слова Божого, зрощувати в собі плоди Духа. Виховувати своїх дітей у навчанні і настановах Господніх — це є перш за все батьківським обов'язком. Однак батько, як і мати, й самі мають бути прикладом для дітей. Головне для батьків — брати приклад із Батька-Отця Небесного і бути для своїх дітей тими, ким для нас є Він.

Проблема

Батькові сльози

Василь МАРТИНЮК

Кажуть, чоловіки не плачуть. Все-таки сильна стать: твердий чоловічий характер змушує стримувати емоції. Але насправді життя часто ставить людину в такі ситуації, коли й мужчини плачуть. І не стільки від фізичного болю, скільки від душевного. І особливо болючими є сльози батька...

Батько, який плаче. Скажете ви: це рідкісне явище. Тепер частіше побачиш дитину, яка не просто плаче, а ридає, покинута батьком чи навіть матір'ю. Але все ж батьківські сльози не такі вже й рідкісні. Я не буду говорити про батька, який плаче від перепою, від наркотичної ломки, старечого безсилля та забутості після безвідповідального та змарнованого життя, а про батька-віруючого, який знає Бога, знає Ісуса Христа.

Але чого такому батькові плакати? Хіба йому не досить Божественного об'явлення? Досить! Але тільки тому, що він його отримав, він плаче. Бо почуття його загострені, бо у світлі Божому він бачить не тільки помилки своїх дітей, їхнє відчуження від нього й Бога, але й власні хиби. Вони йому болять як вина перед Господом і дітьми. Це трагедія.

Багато таких трагедій ми спостерігаємо в Біблії, зокрема — в сім'ї Аарона, Ілія, Самуїла, Давида. Ось Ааронові сини, Надав та Авігу, злегковажили наказом Божим і «принесли перед Господнє лице чужий огонь, якого Він не наказав був приносити їм. І вийшов огонь від лица Господнього, та й спалив їх, і вони помирали перед Господнім лицем» (ЗМ.10:1,2). Ааронові ж навіть не було дозволено носити жалобу по них. Велика трагедія для батька, який мав би тішитися своїми синами-священиками, а мусив потай їх оплакувати. А все через, здавалося б, один неправильний учинок. Та хіба Бог такий жорстокий, щоб карати смертю за одну провину? Вина Ааронових синів криється значно глибше — у їхньому серці, а саме: у легковажному ставленні до Божого Закону, до Самого Бога. Вони не розуміли важливості своїх обов'язків, а тому сприймали їх несерйозно. Для них це був незрозумілий обряд, якась беззмістовна гра. І чужий вогонь, який вони принесли перед Божим обличчям, — це наслідок їхнього невірства. Чи не тому це все сталося, що сам Аарон не завжди пильнував і одного разу виявив своє невірство тим, що зробив золоте теля із раїльтянам для поклоніння? А сини все бачили. Це не додало їм віри й благоговіння перед Богом. І, думаю, сам Аарон усвідомлював свою вину за вчинок, яким він «розгніздав»

свій народ разом зі своїми синами і який відлунював йому болем усе життя?

Не меншу трагедію пережив Ілій. А чому? А тому, що «сини Ілія були люди негідні, вони не знали Господа» (1Сам. 2:12). Коли Ілій їм докоряв, то «вони не слухали голосу батька свого». Під час війни з филистимлянами «два Ілієві сини, Хофні та Пінхас, полягли» (1Сам.4:11). Сини зробили вибір між Законом Божим і беззаконням, між батьковими настановами та своїми бажаннями на користь свого, а тому вибрали осуд і смерть. Гріх Ілієвих синів був такий великий, що простих батьківських настанов виявилось замало, потрібно було застосувати батьківську волю і владу, щоб зупинити їх і припинити беззаконня серед Ізраїля. Але батьківська любов виявилася сліпою, за яку його було покарано зі всіма нащадками.

Подібну трагедію синівського відступництва переживав і Самуїл. Самуїлові сини, Йоїл і Авійя — судді в Беер-Шеві, — «не йшли його дорогою, і вхилились до зиску, і брали підкупа, і ламали Закона» (1Сам.8:3). Як наслідок — народ замість них зажадав царя. Батькові Самуїлові було боляче. І не так від того, що народ не захотів бачити його синів своїми суддями, як від того, що сини виявилися невірними Божому Закону й батьківським настановам.

Але, мабуть, трагедія Давида як батька перевершує всі згадані. Давид — пастух, який став помазаником Божим, царем і пророком. Хіба може бути якесь більше досягнення? Це вершина. Радій, Давиде. Але не до радості. Давид плаче за перворідним від Вірсавії. Гіркі сльози, сповнені усвідомлення власної гріховності й Божої справедливості. Дитя померло, бо воно плід перелюбу. Та батькові від того не легше. Зростають сини-лицарі, сини-красені. Є наступники, а значить — є надія, що пророче слово звучатиме, Давидів престол не спустіє, а його пісня не вмовкне. Однак, що ми бачимо? Сини Давидові не перейняті благочестям. Старший із них Аммон обезчещує свою сестру Тамару. Авесалом убиває Амнона. І плакав Давид «вельми ревним плачем». І це

ще не все. Авесалом піднімає бунт проти батька, такий, що той змушений був утікати з Єрусалима. Зрештою, ця війна сина з батьком закінчується смертю Авесалома. «І затремтів цар, і вийшов на горішній поверх брами, та й заплакав. А коли йшов, то так говорив: «Сину мій, Авесаломе, сину мій! Сину мій, Авесаломе! О, якби я був помер замість тебе, Авесаломе!» (2Сам. 19:1). «Перемога обернулася на жалобу».

У кожній сім'ї батьків-християн, у якій діти десь блукають по світі, ллються сльози.

Плаче батько. Цих сліз, можливо, не бачить ніхто, але бачить Бог. І гіркоти тим сльозам додає думка: «Господи, це я десь неправильно повівся, що діти мої не прихилилися до Тебе, прости мені й наверни їх до істини».

Смерть навіть бунтівного неслухняного сина стала горем для батька, яке він омиває сльозами й готовий заплатити своєю смертю за синове життя. Так, це трагедія, коли діти, відчувившись від батька, стають його ворогами, а разом з тим і ворогами Того, Кому він служить. Але чи усвідомлював Давид причинно-наслідковий зв'язок між своїми гріхами і долею власних дітей? Вважаю, що усвідомлював. І це йому боліло. І це його впокорило перед Богом і людьми. І мабуть тому він заборонив убивати Шім'ї з Саулового роду, коли той проклинав його, наказавши: «Дайте йому спокій, і нехай проклинає, бо так наказав йому зробити Господь!» (2Сам.16:11). Давид смиренно жав посіяне, хоча трагічність ситуації від цього не зменшувалася, хіба що менше боліла.

Таких трагедій безліч. Було і є. Якщо у вашій сім'ї все добре, діти люблять вас, Бога й церкву, то в когось із вашої родини — плач за спасіння своїх дітей. У кожній сім'ї батьків-християн, у якій діти десь блукають по світі, ллються сльози. Плаче батько. Цих сліз, можливо, не бачить ніхто, але бачить Бог. І гіркоти тим сльозам додає думка: «Господи,

це я десь неправильно повівся, що діти мої не прихилилися до Тебе, прости мені й наверни їх до істини».

Пригадую трагедію в сім'ї свого брата. Його перворідний син, який із дитинства ходив на зібрання, співав псалми, читав Біблію, у підлітковий вік став свавільним, відмовився від зібрань ради своїх друзів із невірних родин. І ось через своїх друзів він, вісімнадцятилітній, загинув. До того ж у ситуації, у якій, здавалося, загинути не можна було. Це велике горе для сім'ї. Брат, розуміючи, що життя синові не повернути, що це сталося не без допуску Божого, перебирав у пам'яті всі моменти свого ставлення до сина, знаходив щось, на його думку, недобре в своїй поведінці й страждав. «Якби я цього не зробив, якби я так повівся, якби я цього не сказав, якби я

саме так говорив до нього, то цього не сталося б», — докоряв він собі, роз'яструючи свою душевну рану. Найбільше йому боліло й болить, що він десь помилився у вихованні сина — і це привело до трагічних наслідків. Батько плаче.

Є сім'ї, на людський погляд, благополучні: діти всі живі, заможні, здорові, не п'яниці й не блудники. Але якщо вони ігнорують Ісуса Христа — Господа їхнього батька, то батько плаче. І хай ті сини не розказують про свою синівську любов. Хто їм повірить, коли вони зневажали найінтимніші батькові почуття — любов до Спасителя, знехтували найбільш сокровенним його бажанням — щоб діти полюбили Ісуса так само, як він, і навіть більше? І я знаю, що рано чи пізно, вони відчують гіркоту батькових сліз, якщо ще не відчули.

Батько, що плаче, задумується про свої стосунки з Господом Богом. Він бачить, що не завжди був на потрібному духовному рівні: було багато формалізму, нехтування Словом Божим, молитвою, зібраннями, була малодушність стосовно гріха — там проявив корисливість, там сказав неправду, а там когось зневажив, образив, осудив. А можливо, було щось і гірше. Батько розуміє, що ці вади його духовного життя якимось таємничим способом вплинули на духовне життя його ж дітей. І він плаче й кається, шукаючи обличчя Божого, його любові, милості та святості. І Господь дає йому Себе знайти, змінюючи його серце та серця дітей.

Повага до батька

— Моя дружина усіма силами намагається прищепити синові повагу до мене як до батька, що дуже допомагає мені. Навіть коли вона сердита на мене, діти цього ніколи не помічають. Це ж благородно з її боку, чи не так?

— Вона не тільки благородна, але й мудра жінка. Матері покликані зміцнювати зв'язок між поколіннями, в іншому разі — вона руйнує його. Цю думку чудово нам розкрив Льюїс Яблонські у своїй книзі «Батьки і сини». Автор зауважив, що мати є зразком ставлення до особи батька. Тобто ставлення синів до батька багато в чому формується ставленням до них матерів, тим, як вони говорять про своїх чоловіків, як оцінюють їхні вчинки.

Сталося так, що мати Яблонські сама зруйнувала повагу сина до свого батька. Ось що він пише: «Я добре пам'ятаю, як сиджу за обіднім столом разом із двома братами й буквально зіщулююся від голосу своєї матері, яка, як завжди, нападає на батька. «Погляньте на нього, — каже вона. — Бачите, як

він втягує голову в плечі? Він же невдаха. Йому не вистачає сміливості підшукати собі кращу роботу, щоб більше заробляти. Він ні на що не здатен». Зазвичай, тато дивився в тарілку й нічого не відповідав. Вона ж ніколи не говорила про його достоїнства й наполегливість, про те, як багато він працював; замість того постійно зосереджувалася на негативному. Їй вдалося у всіх трьох синів сформувати уявлення про батька як про безвольну людину, нездатну до боротьби й роздавлену життям».

У свідомості синів його мовчання у відповідь на постійну критику підтверджувало справедливості її слів. Я хочу додати, що ставлення моєї матері до мого батька не сприяло моїй повазі до шлюбу та довірі до жінки. Крім того, роль чоловіка та батька також не приваблювала мене, тому що я був постійним свідком приниження свого батька. Мої широкі дослідження в цій сфері однозначно свідчать, що мати в сім'ї виконує роль головного фільтра та істотно визначає стосунки батька й сина».

Яблонські нічого не говорить про

те, що й батько може зашкодити стосункам своєї дружини з дітьми. Я помічав, що мою роздратованість поведінкою Шерлі (дружини) одразу ж підхоплювали сини та донька. Здається, вони розмірковували так: «Якщо татові можна сперечатися з мамою, то й нам також можна». Я зрозумів, як важливо виражати свою любов до Шерлі. Та мені ніколи не вдавалося висловлювати повагу до дружини так само добре, як їй! Вона робила мене королем у власному домі. Я був би щасливим, якби мої донька та син повірили хоча б половині того, що вона говорила їм про мене. Своїми близькими стосунками з Данаєю та Райаном я зобов'язаний великій любові Шерлі до мене й до того, як вона «інтерпретувала» мене нашим дітям. Я завжди буду вдячний їй за це!

Джеймс ДОБСОН,
з книги
«Исчерпывающие ответы»

Полки завмерли. Запанувала тиша, погляди всіх вояків, і филистимських, і єврейських, спрямовані на фігуру беззбройного пастуха, який стрімко біжить у бік велетня Голіафа. Сонце ніби зупинилось у зеніті, а спітнілі руки солдатів тремтять від напруження, стискаючи древка списів. Ближче й ближче... Напруга тиші стала відчутною на дотик. Регіт велетня змусив здригнутися: «Гей, ти куди з палицею? Я що — собака? Проклинаю тебе моїми богами. Ну, давай, підходь, за мить тілом твоїм смакуватимуть птахи небесні».

Давидів голос, молодий і дзвінкий, звучав зухвало та з викликом: «Тепер віддасть тебе Господь у руки мої... і знатиме вся земля, що є Бог у Ізраїлі... бо не мечем і списом спасає Господь...» (1 Сам.17:42-47).

Збуджений і спітнілий Давид, із головою велетня в руці, підходить разом із воєначальником до царя Саула. «Чий ти будеш, юначе, хто твій батько?» — замість привітання промовив цар. «Я син Есея...»

Покажи нам Отця

Отже, перемога. Така несподівана й така очевидна! Голова Голіафа — як доказ, а мертві уста силача ніколи більше не зневажатимуть Бога.

Чи не дивним здається нам питання Саула? Чи не доречніше було б запитати: «Як тебе звати?» чи: «Де ти тут узявся в такий відповідальний момент?»

Поставлене питання набагато глибше: «Чий ти син?», що значить: хто твій батько? Який твій рід і з якого кореня виріс цей благословенний

пагін? Не те, що ти зробив, навіть не хто ти, а хто твій батько?!

Отже, батьківство... Що це таке? Батько, батьківщина, родитель (той, хто народив), рід, родина, родоначальник — слова, що різняться за звучанням, але однакові по суті. Тож батько — це той, хто дав життя, і не тільки дитині, але й ідеї, думці, слову, вчинку, напрямку в політиці, науці, спорті...

Батьком віри Біблія називає Авраама, батьком музики — Ювала, батьком кочівників і фермерів — Явала, батьком ковалів — Тувалкаїна. Батьком медицини називають — Гіппократа, батьком ядерної зброї — Сахарова... Список можна продовжувати. У цьому контексті стають зрозумілими слова апостола Пилипа, який одного разу заявив Христу

Микола СИНЮК

Хто твій батько?

конкретно: «Господи, покажи нам Отця, — і вистачить нам!»

Іншими словами: Господи, ми бачимо Твою силу й велич, чуємо слова мудрості, навіть в ім'я Твоє демонам наказуємо — і коряться вони, але ми хочемо знати: хто стоїть за цим, хто Батько Твій, де криється сама суть усього того, чого ми є свідками? Покажи нам Отця — і цього буде досить. Апостол Павло цю думку озвучує наступним відкриттям: «Для того схиляю коліна свої перед Отцем, що від Нього має ймення кожен рід на небі й на землі» (Еф.3:15), бо «Все від Нього, через Нього і для Нього!» (Рим.11:36). Ось такого Отця покажи нам — цього нам вистачить! Ми побачимо корінь, суть, першопричину!

Відповідь Христа була несподіваною: «Хто бачив Мене, бачив і Отця». Свого небесного Отця я представляю Собою! «Я в Отці, а Отець у Мені» (Ів.14:11).

Покажи собою Батька

А тепер поміркуймо над таким: що складніше — батькам мати дітей чи дітям мати батьків? Мої міркування: складніше в цій ситуації дітям.

Я зустрічав (і ви також) глав сімейств, у яких зосереджена вся влада (на кшталт відомого президента відомої держави): і законодавча, і судова, і виконавча. Можна показати — і часто це робиться в державі під назвою «Сім'я» — всю повноту влади. Можна показати, хто в домі голова, хто господар. Можна показати священика домашньої церкви, але питання стоїть набагато глибше: як показати собою Батька! Я спеціально написав слово «Батько» з великої літери. Ось тут починаються проблеми. Виявляється, не так просто бути ним.

Юнакам рекомендую замислитися над тим, що демонструємо й чим хизуємося перед ровесниками? Набір дешевих «крутих» фраз, позер-

ство, повну самостійність і незалежність від батьків і церкви? Якщо ти насправді хочеш створити враження — покажи собою батька! Саме так — турботою про слабшого, увагою до молодшої сестрички чи братика в сім'ї, уважним ставленням до мами — це те, що насправді цінує й хоче бачити у своєму судженому кожна тверезомисляча дівчина.

Сподіваюся, що багатьом відомий вираз «батьки нації» — люди, які стали на чолі відродження своїх держав і свого народу. Яскравий зразок батька нації — Мойсей. У час відступлення свого народу від Бога в ньому заговорив не голос політика чи вождя, але голос Батька: «І вернувся Мойсей до Господа та й сказав: О, згрішив цей народ великим гріхом, вони зробили собі золотих богів! А тепер, коли б Ти пробачив їм їхній гріх! А як ні, витри мене з книги Своєї, яку Ти написав» (2 М. 32:31-32).

Що це — потурання гріху, слабкість, голос образи? Це голос Батька, який не відділяє себе від відповідальності за долю народу, дорученого Богом. Подібну аналогію можемо провести й між служителем і Церквою. Можна показати собою пресвітера, адміністратора, ревнителя традицій і т. ін. — але надзвичайно складно показувати собою в церкві Христовій батька!

А тепер про батька, як голову сімейства. Складається враження, що ми повертаємося у часи (якщо такі були) матриархату, коли роль чоловіка зводилась до репродуктивної функції. У дитсадках вихователі — жінки, у школах — жінки, а тому несправедливо називати шкільні збори «батьківськими», оскільки батьків (і батьків-християн також) там не буває. ВУЗ — те ж саме. У церквах дві третини — жінки. Єдине, чим можна «похвалитися», — в'язницями, там більше чоловіків. Ну, можливо, ще — військом.

Отже, батьки, завдання номер один: покажіть собою батька. Для своїх синів і доньок у першу чергу. Батька — главу сімейства, до слова якого дослухаються, дружбою якого цінують, авторитетом — захоплюються. Пригадую дитячі роки в школі. Найвагомим аргументом класного керівника, щоб дисциплінувати бешкетників, була фраза: «Завтра до школи з батьком...» Сьогодні в школяра це може викликати хіба що єхидну посмішку. Батьки в школі, як троянди на Колимі, — не приживаються, а тому шкільні збори, як правило, не «батьківські», а «мамусе-дідусе-бабусинські».

Показати собою батька в церкві — у свята й будні. Незаперечний факт: наскільки цікаво батькам бути задіяними в житті церкви, з повагою ставитися до служителів, настільки цікавим, відповідальним і шанобливим буде ставлення до церкви дітей.

Пригадую розмову двох хлопчиків:

— А твій тато може у футбол?

— Може.

— А на мотоциклі може?

— Теж може.

— А через три сходинок перестрибнути зможе?

— Зможе... навіть через чотири, я бачив.

— А мій проповіді пише й пише, — з гірким зітханням констатує другий хлопчина.

Бути батьком у свята й будні. Удома й на вулиці. У школі й церкві — покажи собою Батька!

Хто бачив Мене — бачив Отця.

Заява Ісуса Христа була однозначною. «Кожен, хто зустрівся зі Мною, почув Мої слова, побачив Мою поведінку, Мій стиль життя — той побачив Мого Отця Небесного» — так можна перефразувати слова Господа. «Я показую, Хто є мій Отець!»

А тепер, чи має право на життя така теза: хто бачив батька-християнина, той бачив Христа? «Кожно-

**Жоден чоловік не може стати хорошим батьком,
доки не навчиться розуміти свого батька.**

**В
десятку**

му чоловікові (батькові) — голова Христос», — стверджує св. апостол Павло. Питання ось у чім: наскільки точно, відповідно й переконливо я, як батько сімейства, представляю своїм дітям Христа? Якого Христа бачать у мені мої домочадці? Суворого суддю, мимо пильного ока якого не пройде непоміченим ні один прогріх? Непохитного законодавця, головним критерієм якого є аргумент сили, а не сила аргументу? Роздратованого й запального, який гримає на дружину й ніколи не має часу? Якого Христа я, як батько, показую — своїми словами, поведінкою, стилем життя, манерою спілкування?

Сподіваюся, ми пам'ятаємо приклад, який став класичним. Один євангеліст переконливо свідчив у проповіді про любов, доброту, милосердя Ісуса Христа. Хтось із присутніх чоловіків, трішки «під градусом», голосно коментував його сло-

ва, кажучи: «Знаю, знаю про кого він. Це сусід мій, штунда, така вже людина, така людина...» Очевидно сусід добре представляв своїм побожним життям Бога, якому щиро служив, коли стороння людина бачила в його житті характер Христа.

Хто твій Батько?

Народна мудрість каже: «Яка хата — такий тин, який батько — такий син!» Насправді, ми передаємо на генетичному рівні зовнішність, манери, часто звички й багато іншого, що успадкували від земних батьків. Я зустрічав дітей, які навіть за професією наслідують батьків — продовжують їхні ідеї, справи, почини... Власне, те, що я чиню, мої поступки відображають мою внутрішню духовну істоту. Сучасники Христа, євреї, часто робили посилання на авторитет праотців. Пам'ятаємо популярне: «Ми діти Авраама, ми нікому не були рабами, ми законнонаро-

джені...» На це Спаситель відповів: «Коли б ви були діти Авраама (а він був ваш батько), то ви діла Авраама чинили б. Ви шукаєте вбити Мене — людину, Яка сказала вам правду. Авраам так не чинив». І як підсумок розмови — ваш батько диявол (Ів.18:39,44) тому, що ваші діла це показують відкрито.

Підводячи ризик, можна констатувати: нашого батька визначають наші діла! А тому подумаймо над цим: хто батько моїх думок? Від кого було зачаття слів, народжених моїми устами? Хто стоїть за моїми вчинками, ділами, служінням? Бог-Батько, чи власні амбіції, марнославство, заздрість?

Взірцем єднання з Небесним Батьком та наслідування Його є Христос, тому що «Я роблю завжди те, що до вподоби Отцю...» (Ів.8:29).

Хто твій батько?

Ти Ісус?

Ловлю таксі, щоб доїхати до церкви. Взагалі-то й пішки недалеко, хвилин з десять ходи. Але знову повалив сніг, і не хочеться мерзнути.

У таксі ламаною мовою намагаюся пояснити водієві, куди мені треба. Зрозумівши, що до церкви, він уточнює:

— Ти — Ісус? (Усіх християн тут називають «Ісус»).

Киваю:

— Ага, Ісус!

А сама думаю: «Хтось десь ходить у церкву до Ісу-

са (попросити, прославити, послухати й т. ін.), ну, а ми тому, що самі — Ісус!». А це вже як у справжньому сімейному житті — не тому зустрічаємося, що раптом щось випадково знадобиться, а тому, що ми — ОДНЕ («Уже не я живу, але живе в мені Христос...»), і нікуди один від одного не втечеш... Зв'язані одним іменем і всім іншим теж. У тому числі проблемами й радощами...

**Світлана Андрейченко,
з місіонерського щоденника,
Монголія**

Тема номера

Коли батьки терплять поразку

Дерек Принс

Фото Юрія Костюка

Вірні батьки народжують благословений і процвітаючий народ. Але що буде з народом, чиї батьки терпіли невдачі у виконанні своїх основних обов'язків? У 28 розділі Повторення Закону Мойсей дає нам яскравий опис того, чого нам слід чекати.

Цей розділ природно поділяється на дві частини. У перших 14-ти віршах Мойсей перераховує всі благословення, які прийдуть на Божий народ, якщо він буде слухняний Богові. У решті 54 віршах Мойсей розкриває список проклять, які прийдуть на них, якщо вони не слухатимуться Бога.

Одне з проклять, яке прийде на народ, якщо батьки не виконують своїх обов'язків щодо власної сім'ї, описане так: «Ти породиш синів і дочок, та не будуть для тебе вони, бо підуть у неволю» (28:41).

Одного разу мене вразило усвідомлення того, що коли ми не можемо радіти нашим дітям, то це прокляття. Я почав запитувати себе: «Скільки батьків сьогодні радіє своїм дітям?» — і прийшов до висновку, що небагато. З якої причини? Я вірю, що це прокляття за непослух. Бог створив дітей, щоб вони були найбільшим благословенням із усіх, які Він дає, і якому можуть радіти чоловіки та жінки. Коли ж батьки та матері, особливо батьки, не ходять Божими шляхами, то їхні сини й доньки перестають бути благословенням, а стають прокляттям.

У багатьох розбитих сім'ях діти вже більше не належать своїм батькам: батьки й діти відчужені один від одного. Це також є дією прокляття.

Мойсей попереджав, що діти будуть узяті в полон. З початку 1960-их років на Заході мільйони дітей почали потрапляти в різного роду сатанинський полон: у наркотики, заборонений секс, окультизм, різного роду секти. Ті, хто перебуває в рабстві всього цього, без жодного сумніву, перебувають у такому ж рабстві, як ніби якась чужоземна армія вторглася в країну і забрала їх як полонених.

Відповідь на питання, чому мільйони людей потрапили в полон, дано в у 28-му розділі Повторення Закону — через постійне відкидання

Божих праведних вимог, особливо в домі та сім'ї.

Бог покладає основну відповідальність на чоловіків. Це не означає, що жінки не несуть своєї частки відповідальності. Але саме проблемами в керівництві чоловіків відкривають шлях для всього зла, що приходять згодом.

Те, що сталося колись в Едемському саду, повторило себе безліч разів у пізнішій історії людства. Адам безвідповідально поставився до обов'язків берегти Сад, що дало можливість сатані спокусити Єву та звести її на хибний шлях. Таким же чином безвідповідальність чоловіків відкрила шлях для потоку зла, яке зараз заповонило західну цивілізацію.

У Книзі Малахії, 2:7, пророк вказує на основний обов'язок батька, який він виконує щодо своєї сім'ї як священник: «Бо уста священникові знання стережуть та Закона шукають із уст його, бо він Ангел Господа Саваота».

Що ж стається, коли священникові не вдається виконати свого обов'язку? Бог проголошує: «Погине народ Мій за те, що не має знання: тому, що знання ти відкинув, відкину й тебе, щоб не був ти для Мене священником. А тому, що забув ти Закон свого Бога, забуду синів твоїх й Я!» (Ос. 4:6).

У ролі священника у своїй сім'ї кожен батько користується привілеєм робити те, що робив Йов, — постійно приносити своїх дітей перед Богом у молитві. Це тримає їх під постійним наглядом і захистом Всемогутнього. Але коли батько не здатен виконати служіння заступництва, покладеного на нього як священника, то Бог каже: «Я забуду дітей твоїх».

Це серйозне Боже попередження стало для мене дуже яскравим. Іноді я дивлюся на безліч молодих людей, які переповнюють вулиці міста, і запитую себе: «Скільки з них було забуто Богом, скількох з них Він ігнорує, тому що немає батьків, які б стояли за них у заступницькій молитві?»

Діагноз Малахії

Хронологічно книга Малахії є останньою книгою Старого Заповіту. Більше того, останнім словом цієї

останньої книги є слово «прокляттям». Якби Богу навіть не було чого сказати людству після Старого Заповіту, то Його останнім словом було б прокляття. Подяка Богові за Новий Заповіт, який вказує на вихід з прокляття! Ось що Бог говорить в останніх двох віршах Старого Заповіту: «І приверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям!» (Мал. 4:5-6).

Отож, понад дві тисячі років тому через пророче передбачення Бог відкрив Малахії найбільшу проблему нашого часу, яка вимагає щодо свого вирішення невідкладних заходів — це проблема безвідповідальних батьків і дітей, позбавлених батьківської опіки.

Економісти й правознавці пропонують нам різного роду діагнози й способи вирішення цієї проблеми. Однак її істинний корінь криється в сім'ї. Батьки відступили від своїх обов'язків щодо дітей. Часто в цьому винні обоє батьків, але основна відповідальність лежить на батьках.

Ми маємо визнати, що жіночий рух за свободу певною мірою став вогнем у відповідь. Якщо відкинути вбік прогрес щодо однакової оплати праці за однакової обсяг роботи, то, по суті, жінки просто звільнилися від обов'язку поважати й слухатися своїх чоловіків. У свою чергу чоловіки звільнилися від обов'язку зберігати вірність одній жінці.

Послання Малахії було звернене до надзвичайно ревних релігійних людей, які жалілися на те, що Господь не відповів на їхню молитву так, як вони сподівалися. У відповідь Господь вказав їм на їхні недоліки як чоловіків та батьків: «І роби-те й друге таке: Господнього жертвника ви слізьми покриваєте, плачем та стогнанням, бо до дарів уже Він не звернеться більше, і милої жертви з рук ваших не візьме. А ви ще й говорите: «За що?» — За те, що засвідчив Господь між тобою й женою юнацтва твого, якій ти невірність вчинив, а вона ж твоя подруга, і дружина умови твоєї!» (Мал. 2:13-14).

Бог бачив глибше зовнішнього благочестя. За ним Він побачив порушені шлюбні обітниці чоловіків, які погано ставилися до своїх жінок. Сучасною мовою послання Малахії

можна було б підсумувати так: «Ніщо з того, що ви робите в церкві, не перекриє того, що ви робите вдома».

Далі Господь пояснює мету одношлюбності, яку Він встановив спочатку: «Хіба не зробив їх Господь одним? За тілом і духом вони Його, в чому єдині? Тому що Він хотів отримати благочестиве потомство» (Мал. 2:15; досл. переклад з англ.).

Коли чоловік та дружина живуть в гармонії відповідно до принципів Писання, то вони наділені необхідними якостями для того, щоб виховати праведних, богобоязних дітей. Коли ж руйнується шлюб, саме діти страждають найбільше.

Якою ж є ваша реакція?

У кожному урядовому офісі Великобританії, де реєструють шлюби, подружжя визначається так: «Союз одного чоловіка з однією жінкою на все життя, ради якого вони залишають всіх решту». У період, протягом якого народ Британії все далі й далі відходив від цього стандарту, країна переживала постійний занепад майже в кожній ділянці свого життя. Сьогодні небагато хто турбується про те, щоб ставити прикметник «велика» перед словом «Британія»!

Слово Боже кидає виклик не лише Британії, але й усій західній цивілізації, пропонуючи лише дві альтернативи: чи ми почнемо відновлювати сімейні стосунки, чи ж дозволимо сім'ям і далі руйнуватися в тому ж дусі, у якому ми жили протягом останніх кількох десятиліть. Якщо ми оберемо друге, то загинемо під дією Божого прокляття.

Кінцевий результат цієї кризи визначить реакція батьків. Саме на них Бог покладає основну відповідальність. У Божому посланні через Малахію Господь вимагає, щоб передусім серця батьків навернулися до дітей. Тільки після цього серця дітей навернуться до батьків.

Ті з нас, хто належить до старшого покоління, можуть жалітися на молоде покоління. Ми можемо вказувати їм на всі їхні невдачі та помилки, але криза почалася не з них. У ній винне саме старше покоління. Наше старше покоління зрадило їх, не змогло показати їм істину й виховати в благочесті та дисципліні. Те-

пер Бог судить нас через дітей.

Лунають голоси, які кричать, що нинішній церкві треба стати більш прийнятною для суспільства. Немає іншої суспільної сфери, у якій церква має кращу можливість стати прийнятною суспільством, ніж сфера сімейного життя. Саме в цій сфері ми можемо відгукнутися на найбільш насущну кризу нашого часу.

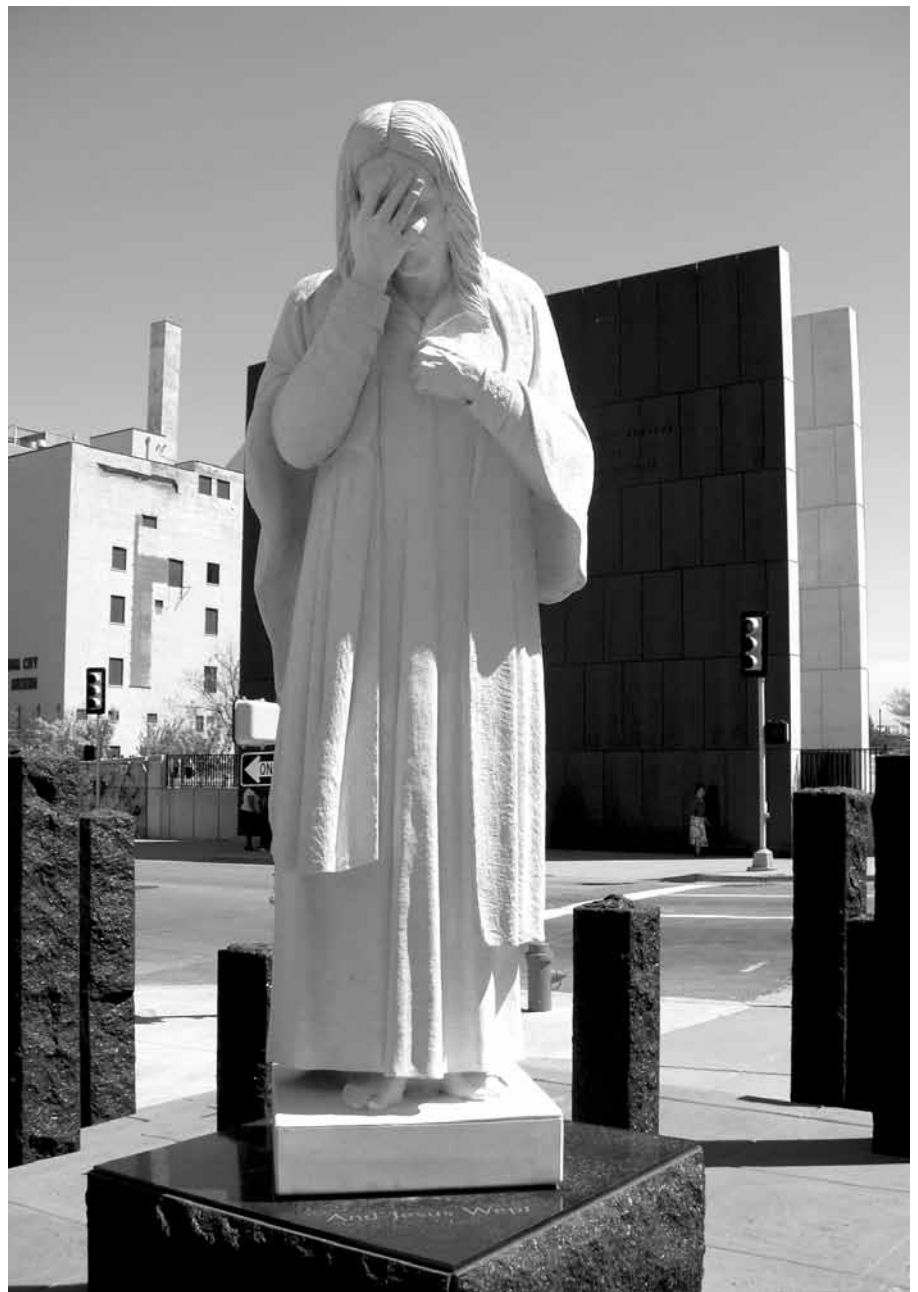
Нині Церкві треба посилати через свої дії конкретне послання, що відображає християнську сім'ю такою, як її задумав Бог, яке чітко визначає роль чоловіків, жінок та дітей.

У Нагорній проповіді Ісус попе-

реджав Своїх учнів, що їхня посвяти й прагнення йти за Ним будуть привертати людську увагу: «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі» (Мт. 5:16).

Ісус говорив Своїм учням, що Він не просто чекає від них, щоб вони стали світлом у темному світі. Він також говорив їм про те, яким способом їхнє світло має сяяти — через добрі вчинки, явні для всіх.

**З книги
«Чоловіки та батьки»**

Статуя «Ісус заплакав», Оклахома-Сіті (штат Оклахома, США). Встановлена на місці теракту 19 квітня 1995 р.

Батькова гордість

Є на Волині в Камінь-Каширському районі село Гута-Камінська. Село як село, і люди як люди. І живе в цьому селі родина Зіновія та Марії Скоців. Нічим особливим не вирізняється: як батьки, так і діти заклопотані звичайними сільськими турботами — таких тисячі на поліській землі. Правда, сім'я багатодітна — 10 дітей, але для Волині це не дивина, є ще більш багатодітні.

Але все-таки ця родина привернула нашу увагу. Ні, якоїсь сенсації не очікуйте. Ми звернули увагу на той факт, що всі десятеро синів (саме синів, дочок подружжя дочекалося, коли сини-дуби почали приводити в родину невісток) — щирі християни, хороші чоловіки та батьки, і п'ятеро з них служителі церкви. Зіновій Степанович та Марія Андріївна прийшли до Бога і в церкву на початку 70-х років минулого століття. З того часу вони ревно служать Господу й цьому навчили дітей. Погодьтеся: є причини того, що всі десять синів стали свідомими християнами та просто хорошими людьми.

Тому ми звернулися до дітей із запитанням: **«Які риси характеру**

батька особливо запам'яталися вам і найбільше вплинули на вас?»

Степан:

— Мені найбільше запам'яталися такі його риси характеру, як працьовитість та чуйність. Наш батько завжди в русі, навіть роки не можуть сповільнити цей темп життя. Його ентузіазм, енергія, любов до природи є прикладом для нас, дітей. Наш татусь ніколи не проходив мимо людських потреб, першим йшов на допомогу. Я горджуся своїм татом!

Ігор:

— Батько ніколи не пропускав богослужіння без поважної причини. Бувало, сонце ввечері ще високо, а ми залишаємо працю на полі, щоб вчасно приїхати додому й зібратися на служіння. Тато був для мене прикладом у молитві. Починаючи роботу, він завжди в короткій молитві просив у Бога благословення на цю роботу. Повернувшись із лісу, поля, тато завжди заохочував нас дякувати Господу за те, що нічого поганого не сталося в дорозі чи під час роботи.

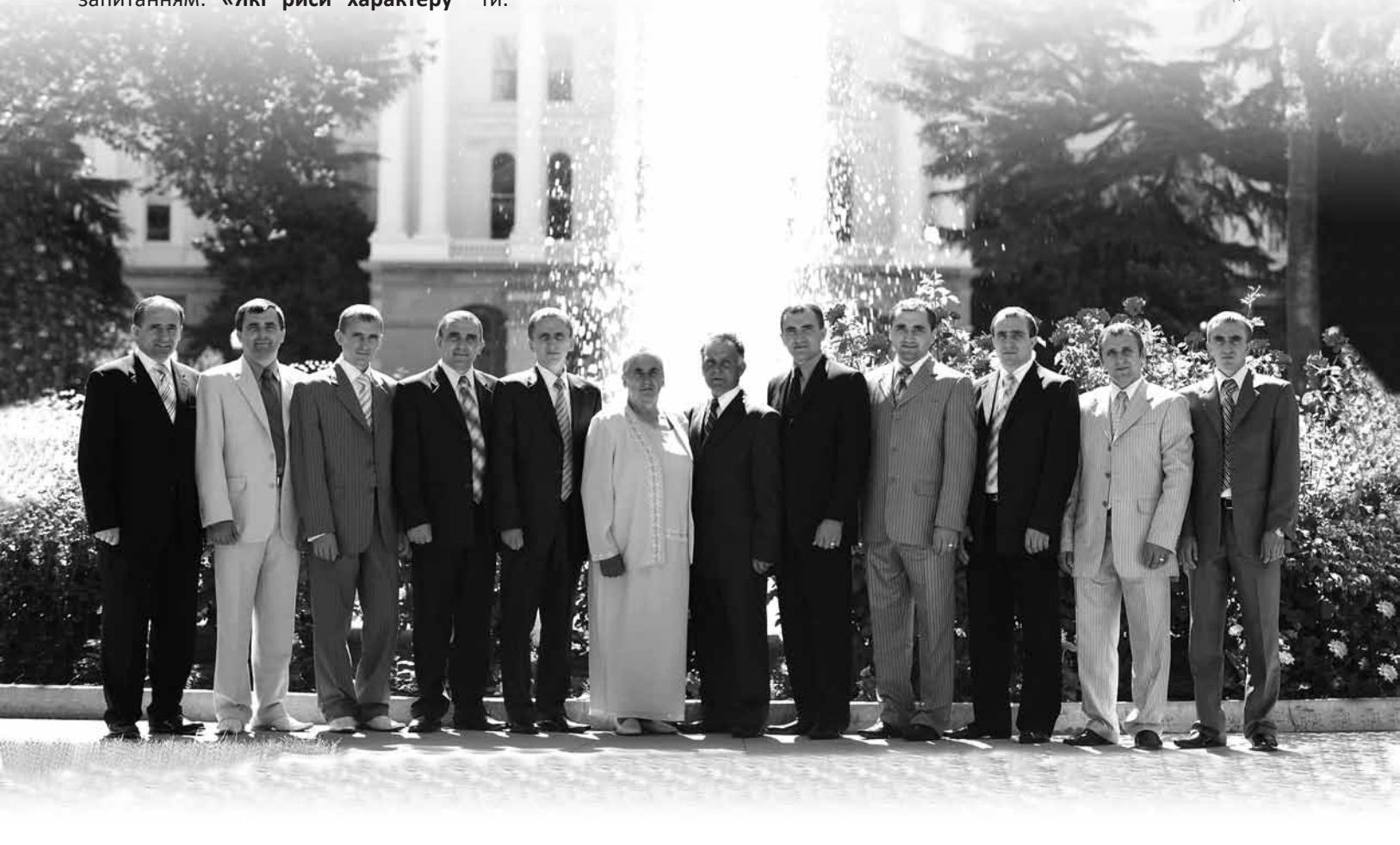
Роман:

— Найбільше запали в душу його любов, доброта, чесність. Усі ці риси проявлялися в його житті стосовно нас і всіх оточуючих. Особливо мене надихала його сміливість у роки переслідувань. Він безстрашно публічно говорив про свою віру в Бога. Особливо запам'яталася школа, у якій ми навчалися, де на нас чинили відповідний тиск. Для батька це була битва за наші душі — і він переміг. Його щоденне життя у Божому страху стало прикладом для мене на все життя.

Анатолій:

— Великий вплив на мене зробили батькова мужність та твердість, турбота про сім'ю, що проявлялася в наполегливій праці. Він завжди дуже рано вставав і навчав нас старанно працювати. Я не бачив у ньому страху, коли в хату приходили представники влади з погрозами оштрафувати чи навіть ув'язнити за віру.

Що ж, відповіді не мають у собі чогось сенсаційного, діти не відкривають якихось особливих секретів. Проста поведінка простого християнина — але який результат! Напевне, саме таким повинен бути справжній батько.

Справжній батько

Джон ПЕЙСТІ

Якщо ти шукаєш приклад істинного християнина, подивися на батька з притчі про блудного сина. Християнин по-справжньому випробовується не в церкві, а в сім'ї. Батько блудного сина витримав це випробування. Замість докорів він виявив любов. Замість осуду він виявив співчуття. Замість печалі та засмучення батько каже: «Треба радіти й веселитися, що він був мертвий і ожив, пропадав і знайшовся!»

Фрагмент картини Миколи Лосєва «Блудний син»

Чомусь часто стається так, що коли йдеться про матерів, то одна похвала змінюється іншою. Та коли починаємо говорити про батьків, то ми більше схильні згадувати їхні недоліки та дивацтва. Я хочу поговорити саме про батьків, тому мені також згадуються їх типові недоліки. Та щоб бути об'єктивним, я, зауваживши недоліки батьків, хочу говорити про одного чудового батька.

Спочатку трохи про типові недоліки батьків, тобто ті, які найчастіше трапляються. На мій погляд, їх чотири.

Перший. Це самоусунення батьків від клопітких, нелегких та постійних турбот всередині сім'ї, коли вони або не хочуть брати участі в повсякденній роботі по дому й у процесі виховання дітей, або ж не вміють розподілити свого часу. Простіше всі турботи перекласти на тендітні плечі своїх жінок. Це безвідповідальні батьки.

Другий. Є батьки, яких можна назвати «негативними». Вони завжди чимсь невдоволені, а тому на їхніх обличчях рідко з'являється посмішка. Вони часто насуплюються, кажучи: «Дивись, обережно!», «Гляди, не забудь!», «Скільки разів можна повторювати?» Ці батьки в усьому хочуть проявити свою владу, усіх підкорити своїй волі, вони не допускають жодних заперечень.

Третій. Трапляються «холодні», ніби відсутні батьки. Фізично вони можуть бути поряд, ви їх бачите в колі сім'ї, але від їхньої присутності ні тепло, ні холодно. Вони своїми думками перебувають десь далеко, продовжуючи й удома вирішувати невирішені проблеми по роботі. Фактично, у сім'ї вони відсутні. І їхнє перебування в домі не приносить нікому радості.

Четвертий. Це батьки, які вважають себе бездоганними. Вони можуть зробити все, крім одного: вони не можуть визнати своїх недоліків. Такий батько вважає себе досконалистю. Його не назвеш безвідповідальним. Це повна самовпевненість.

Однак я надав би перевагу тому, щоб мати звичайнісінького батька, доступного й людяного, у якому живе й наставник, і друг! Батька, якому притаманні такт і чуйність, який

просто й щиро може сказати, визнавши себе неправим: «Пробач мені». Я надав би перевагу доброму, люблячому не на словах, а на ділі батькові, готовому сказати: «Я прощаю тобі, тому що люблю тебе».

У Новому Заповіті ми читаємо про батька, на якого в проповідях рідше звертають увагу, оскільки частіше й більше говорять про його синів. Мені ж хотілося б, щоб наша увага більше зосередилася на батькові, про якого ми читаємо в 15-му розділі Євангелії від Луки. Він — неоспіваний герой притчі, відомої всім як притча про блудного сина. Батько був у доволі-таки літньому віці й мав двох дорослих синів. Він був досить заможною людиною, мав великий маєток, худобу, слуг та наймитів, і сам усім керував. І ще ми знаємо, що його наймити мали достатньо хліба, навіть із надлишком. Це свідчить про те, що батько хотів бути добрим господарем. У нього всім жилося дуже добре.

З 29-го вірша ми дізнаємося про те, як він виховував своїх синів. Старший свідчить, що вірно служив своєму батькові багато років і ніколи не зневажив жодним з його наказів. Тобто батько був суворим, і не потурав своїм синам, не дозволяв собі виконувати забаганки своїх дітей.

А от молодший син забажав бути самостійним. Зауважте, що це бажання спочатку з'явилося в молодшого сина, а не в старшого. Думка про те, що молодша дитина в сім'ї має більше прав чи привілеїв, ніж решта, — доволі поширена думка.

Отож, молодший син каже своєму батькові: «Усе, досить з мене! Віддай мені ту частину, яка мені належить!» І з тієї миті, уже з другого вірша цієї притчі, ми можемо робити певні висновки про батька. Ми бачимо, що цей батько підтримував відкриті, чесні взаємостосунки зі своїми синами. Для сина, який, на мою думку, був ще досить молодим, не просто було прийти до батька й вимагати свій спадок: «Дай мені, батьку, належну частину маєтку!» (Лк. 15:12). Але, очевидно, що між ним і батьком була відкритість, яка дозволяла йому торкнутися навіть такої делікатної теми, як розподіл майна; і син не боявся, що може

викликати роздратування чи навіть гнів у батька. Написано: «І той поділив поміж ними маєток». Цей короткий діалог відбувся без жодних ускладнень. Такі взаємостосунки я називаю відкритими взаємостосунками. Батько виявив стриманість і повагу до свого сина.

Син залишив батьків дім і пішов на «свободу», віддавшись юнацьким захопленням. І, напевно, кожен проповідник, проповідь якого, як ви можете згадати, стосувалася причті про блудного сина, говорив про гріхове життя юнака. Та ми сьогодні говоримо про батька. Подумайте, що в цей час робив батько? Може, він звернувся до органів влади з проханням, щоб йому допомогли повернути сина додому? А може, відрікся від сина, попередивши, щоб той ніколи більше не повертався до батьківського дому? Чи, може, він перестав довіряти Богові й почав винуватити себе за те, що син залишив його? Аж ніяк. Ми не бачимо ані сліду паніки, відчаю, засмучення чи звинувачень. Батько знав, що він зробив для сина все, що від нього залежало. Ми бачимо батька, який спокійно, з повною упевненістю чекає, щоб Бог зробив те, чого сам він не може зробити, тобто змінив його сина. Покладаючись на Господа, він був спокійним.

А тепер погляньмо на самого блудного сина. Ми читаємо, що за цей час син «розтратив маєток свій там, живучи марнотратно». Він «усе прожив...», «і пішов він тоді... пасти свиней. І бажав він наповнити шлунка свого хоч стручками, що їли їх свині, та ніхто не давав їх йому». І от син живе у свинарнику, де тайкома підбирає стручки, щоб наповнити шлунок... І саме тут він обдумує своє життя. «Тоді він спам'ятався (а це вказує на те, що до того він був як безпам'ятний) й сказав: «Скільки в батька мого наймитів мають хліба аж надмір, а я отут з голоду гину! Устану і піду я до батька свого...»

Зауважте, що він не каже: «Я піду в свій красивий дім!» Ні! Він хоче піти до свого батька. Силою, яка невидимо підштовхувала його до того, щоб опам'ятатися, був його батько. Ось чому він тужив. «Устану і піду я до батька свого, та й скажу йому: Прогрішився я, отче, проти неба та

супроти тебе». Напевно, він отримав немалу порцію повчань із Біблії від свого батька, тому що знав, що таке гріх. Він також знав, що повинен сповідати свій гріх не лише проти неба, але й проти свого батька. Цікаво, де він навчився просити пробачення? Якщо твій син здатен опуститися до того, що, при необхідності, може попросити пробачення, то в тебе неймовірно багатий спадок! «Прогрішився я, отче, проти неба та супроти тебе... Недостойний я вже зватись сином твоїм; прийми ж мене, як одного з своїх наймитів...» Так, був час, коли його серце збунтувалося проти батька, але в глибині свого серця він мав глибоку повагу й довіру до нього. І, воістину, його батько заслужив цю довіру, як заслужив і право називатися справжнім батьком, у найвищому значенні цього слова!

Отож, син повертається додому. Однак навіть на мить не допускайте думки про те, що батько, який спокійно й упевнено чекає Божої дії, сам був пасивним. Я вірю, що не минуло жодного дня, щоб батько не дивився в далечінь. Я переконаний, що коли він уставав з колін, помолившись за свого сина, він підходив до вікна і дивився, чи не повертається син додому. І ось одного разу він побачив сина, коли ще той був далеко від батьківського дому. О, батько одразу впізнав його, він впізнав, що це його син! «Як мені знайома ця хода! А його зовнішність я впізнаю здалеку! Так, це мій син! Він схуд, але це мій син! Він трохи невпевнено йде, але це мій син!» Напевно, такі думки промайнули у свідомості батька, коли він дивився на силует сина, що наближався до дому.

У Євангелії написано, що син підійшов до свого батька. Але батько, побачивши сина, не просто стояв на місці, чекаючи його, не просто пішов йому назустріч. Ні, побачивши свого сина здалеку, він побіг йому назустріч. Побіг! Так багато говорить ця одна дія: «ПОБІГ!» У 20-му вірші цього розділу дуже сильно виражений саме стан батька, і виражається він його діями: він ПОБАЧИВ свого сина здалеку, він ПЕРЕПОВНИВСЯ ЖАЛЕМ (прощення сина звершилося в серці батька моментально, тільки-но він побачив, що той по-

вертається додому), він ПОБІГ йому назустріч, КИНУВСЯ своєму сину на шию і почав ЦІЛУВАТИ його. Саме дії, а не слова, виражали безмірну любов батька до свого сина! Він не сказав жодного слова докору. Батько діями висловлював глибоке співчуття та всепрощення. Читаючи цей вірш, неможливо не помітити прекрасних рис батька. І ці риси помітні не з його слів, а з його вчинків. Відсутність будь-якої гордості; бо ж у такому випадку інший батько навіть не вийшов би з дому, а сидів би й чекав, щоб син КИНУВСЯ йому на шию чи в ноги з покайням і ЖАЛЕМ. Але тут виявляється чуйність батька, його вміння співчувати й розуміти сина без зайвих слів і пояснень. Ми бачимо в батькові вміння прощати, при цьому оберігаючи гідність сина.

Якщо ти шукаєш приклад істинного християнина, подивися на цього батька. Християнин посправжньому випробовується не в церкві, а в сім'ї. Батько блудного сина витримав це випробування. Замість докорів він виявив любов.

Замість осуду він виявив співчуття. Замість печалі та засмучення батько каже: «Треба радіти й веселитися, що він був мертвий і ожив, пропадав і знайшовся!»

Батьки, ми можемо багато чому навчитися з цієї притчі. Вона дарує надію, вона надихає! Який чудовий приклад ми знаходимо в цьому люблячому батькові, який умів довіряти й прощати. Як він не схожий на тих батьків, про яких я говорив спочатку. Справжній батько сповнений любові та всепрощення, він співчутливий та доступний. Такий, як Небесний Отець! Коли ми приходимо до Нього, сповідуючи всі свої недоліки та помилки, Він чекає нас із розкритими обіймами, бажаючи відновити з нами добрі взаємостосунки. Він також допомагає нам подолати наші вади й виправляє наші помилки.

І з Божою допомогою, ми, батьки, завжди маємо надію на чудові результати. А це означає, що є надія й для наших сімей.

Представляйте своїх дітей Богові

У Посланні до євреїв, 7:25, йдеться про високу священицьку роль Ісуса. Він здійснює Боже заступництво за людей. У тому, як Він це робить, і полягає головний спосіб, за допомогою якого кожен священик приносить свій народ Богові. Зміст згаданого уривка зводиться до наступного: «Він завжди живий, щоб за них заступитись». Через заступницькі молитви батько-священик приносить своїх дітей перед Бога. І тут важливо усвідомлювати, що покликано бути священиком Бог наділяє духовним авторитетом. Його молитва сильна тим, що Бог поклав на нього певну відповідальність. Хай же не посміє він уникати цієї відповідальності через хибне почуття скромності. Згадана відповідальність лежить передусім на батькові, а у випадку його відсутності — на матері. Покликаний бути священиком у своїй сім'ї батько зобов'язаний шанобливо, але сміливо поставати перед Богом і приводити в Його присутність кожного зі своїх близьких. Оточивши їх з усіх боків своїм могутнім заступництвом, батько утверджує благопо-

луччя всієї своєї сім'ї на непохитній основі.

Сімейна молитва — це не просто красивий людський звичай, у ній за-порука процвітання християнського дому, і ця запорука запропонована Самим Богом. Не практикуючи її, голова сім'ї не зможе виконати високих обов'язків християнського чоловіка та батька. Мати успіх у всьому він може лише за допомогою сімейної молитви. Багато зовнішніх та внутрішніх обставин можуть бути проти нас, але чоловік, який не долає їх, не усвідомив всієї своєї відповідальності; він не знає ні про власну гідність, ні про ті благословення, які мають вилитися через нього; він не має уявлення про могутню допомогу Христа, Який призначив його бути батьком.

Молитви, якими ми навчаємо своїх дітей, — невід'ємна частина християнського життя; за їхньою допомогою діти безпосередньо контактують з Богом. Та замінювати батькові священицькі молитви вони не можуть. Тому що молитви батька сповнені особливого авторитету й покликані забезпечити для сім'ї

все необхідне й захист від зла. Ніхто не може взяти на себе цю батькову місію. Ні стороння людина, ні друг-християнин. Не повинен глава дому перекладати свої обов'язки й на дружину. Саме через нього виливаються благословення на всіх його домочадців.

Молитви, почерпнуті з книг, у порівнянні з тою, що йде від повноти батьківського серця, несучи до престолу Всемогутнього бажання та подяки всього його дому — те саме, що вода з бочки в порівнянні з джерельною.

Але роль заступника, наділеного священицькими повноваженнями, вимагає дисциплінованого молитовного життя. Батько-священик, який веде недбале молитовне життя, схожий на солдата із заржавілою рушницею чи лучника, у якого тятива лука не натягнута. Той, хто не дуже близький з Богом, не отримає від Нього й значних благословень для своєї сім'ї.

Ларрі КРИСТЕНСОН

Батьківство на практиці

Батьківський затишок

Василь Радчук — пресвітер Церкви християн віри євангельської с. Здобвиці Здолбунівського р-ну Рівненської області — зацікавив він мене перш за все як засновник та президент відомого в Україні та за її межами благодійного фонду «Батьківський затишок», що опікується дітьми-сиротами. Я подумав собі: «Чого фонд названо «Батьківським затишком», а не материнським, наприклад», про що й запитав у Василя Олександровича. І почув таку відповідь:

— Хто створює сім'ю? Звичайно, чоловік, майбутній батько. Він за неї і відповідає. Відповідає за її матеріальний і духовний стан, він закладає основу для її благополуччя, для її затишку. Коли немає батька, жінка — вдова, а діти — сироти. Про який тоді затишок можна говорити? Крім того, батько — це прообраз Небесного Батька, Який дбає про кожну людину й спонукує кожного з нас піклуватися не тільки про своїх дітей, але й про сиріт, щоб ми мали «чисту й непорочну побожність». Тому саме «Батьківський затишок» — і ніякий інший.

Слухаючи розповідь брата Василя про будівництво сирітського будинку та створення фонду «Батьківський затишок» чи читаючи про це в його книзі «Іти слідами віри», ви

подивуєтесь його духовній відвазі. Уявляєте: батько великої сім'ї береться за будівництво сирітського будинку, не маючи ні грошей, ні будівельної спеціальності, ні юридичної освіти, щоб усе влагодити й не бути обманутим під час укладання різних угод. Справді, на це потрібно мати або велику відчайдушність, яка межує з нахабством, або відвагу від Бога, істинну віру, керівництво Духа Святого. І ми переконуємося, що саме Дух Святий керував братом Василем.

Як же все почалося? Зі слів Василя Олександровича, літом 1995 року Дух Святий промовив до нього: «Віднині ти повинен думати про будівництво сирітського будинку». І він став розмірковувати над цим: як, де, за що будувати, то сумніваю-

чись у своїх можливостях, то утверджуєчись на прикладах Авраама та інших біблійних героїв. Шукав спонсорів, домовлявся з адміністрацією, тобто щось намагався робити в цьому напрямку, але успіху не було. І коли, здавалося, уже зовсім зневірився, у 2001 році Бог дав знати, що настав час виконання Його волі. До того ж Господь навчив Василя надіятися не на себе, не на людей, а повністю довіритися Богові, «іти слідами віри», — як каже він. І ось на кінець 2001 року було викуплено приміщення побутового корпусу та адмінприміщення колишнього заводу залізобетонних виробів, що в Здобвиці, і того ж року стали його реконструювати, отримавши всі потрібні дозволи для цього. Як засвідчує брат Василь, тепер він уже добре розумів, що надія не на гроші, а тільки на Ісуса дасть змогу йому довершити задумане. «Я йшов від віри у віру, ніби в невідомість, слово Боже росло в мені, мов росток, який постійно живиться живою водою Святого Духа», — згадує він. Звичайно, знайшлися люди, які ста-

ли відмовляти Василя від задуманого, намагалися зупинити будівництво. Але Василь з братами благословляв тих, хто не розумів Божої волі. Він хотів чим скоріше закінчити діло й думав про дітей-сиріт, любов до яких у нього зростала щораз більше, незважаючи на те, що йому не бракувало власних дітей, а їх у нього шістнадцятеро. 2004 рік — рік відкриття сирітського будинку. Це було свято, перемога віри й надії на Господа та радість для багатьох дітей-сиріт, які знайшли батьківську та материнську турботу. У цей же рік було затверджено статут благодійного фонду «Батьківський затишок», який має своїм завданням створювати дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, турбуватися про дітей-сиріт і, загалом, сприяти духовному відродженню дітей та молоді. Нині «Батьківський затишок» опікується чотирма будинками сімейного типу та трьома прийомними сім'ями, у яких нараховується 65 дітей.

Будівлі та територія, де проживають діти, привабливі та доглянуті. Відразу видно руку господаря. Оскільки мене цікавила особа саме господаря, я не зустрічався з дітьми й не розпитував їх про умови проживання. Але ті з них, хто проходив повз мене чи проїжджав на «роликах», чемно віталися й усміхалися. Їхні живі очі та усмішки переконують мене, що живеться їм добре, як і має бути під батьківським піклуванням та в батьківському затишку.

Василя Олександровича знають не тільки як пресвітера та президента фонду, але і як обдарованого брата, через якого Господь наставляє, духовно зміцнює, зцілює. І, мабуть, ця його обдарованість найбільш затребувана, бо і самому довелося побувати на молитві у

приїхав, щоб відвідати своїх батьків, а я там був разом із учасниками літературної студії «Слово» — щоб прославити Господа поетичними рядками. Я дивуюся такій різноманітності інтересів брата Василя і його працездатності. Він із тих людей, які, як сказав єпископ Віктор Бориш-

нього. Варто ще зазначити, що він написав чотири книги: «Праведний цвіте, як пальма», «Тайна», «Наши мысли, какие они», «Идти следами веры». А ще він любить вірші й читає їх з особливою виразністю та натхненням. У цьому мені довелося пересвідчитися на зібранні євангельської церкви в Клевані, містечку в Рівненській області, куди він

кевич, «постійно в праці — духовній і фізичній, вони роблять, що можуть — по силах і понад сили; і там, де не вистачає сил — погляд до неба, і милість Божа надихає на важке, але з Богом можливе». Сам Василь не хвалився своїми працелюбністю, здібностями й обдаруванням, а більше говорив про віру, про послух Духові Святому, про смирення, про надію на Господа. Якщо й згадував про працю — то тільки про працю над самим собою. І з цієї зустрічі виніс науку: щоб бути справжнім батьком, потрібно бути слухняним Батькові Небесному, бути відважним у виконанні волі Божої і працювати над собою.

Дякую вам, Василю Олександровичу, за науку та за «Батьківський затишок». Хай Господь Ісус дасть вам ще більшої наснаги у виконанні Його волі, а «Батьківському затишку» — можливості подарувати домашнє тепло та Христову любов ще багатьом сиротам!

Який батько відвертається від своїх дітей, що горнутьсЯ до нього? Чи не обійме і не зігріє свою дитину любляче серце батька? Це почуття закладене в наш характер та наші емоції. Ми не можемо інакше, і нашим дітям віддаємо все найкраще, усе, що вони в нас попросять. Ми щирі зі своїми дітьми. Такими створив нас наш Творець. І не тільки нас. Усе творіння Господнє не байдуже до своїх дітей. Ведмедия — і та буде люто кидатися на тих, хто забирає її дітей, вона не підпустить до них нікого. Така її природа, створена за Божою волею і згідно з Його любов'ю. І Він сам не байдужий до Своїх дітей. Його обітниці безмірні, а щодо охорони — то Він береже нас як зіницю ока. І пригортає до Себе, і зігріває любов'ю. Це почуття — велике наше багатство, не нехтуймо ним. Наші діти хочуть відчувати тепло, а не жорстокість, яку ми проявляємо, неправильно їх виховуючи. Буває, радять: «Добре йому дай, буде знати, як не слухати батька». Але жорстокість приводить до більшого зла.

Василь Радчук, з книги «Идти следами веры»

Василь МАРТИНЮК
Фото автора

Велика спрага маленького серця

Малий такий, весь у ластовинні. Нерозлучний зі своєю безтурботною хитруватою посмішкою. З іскорками в оченятах. От тільки... Мені здалося, я побачив у них щось до болю знайоме. Якусь невимовну дитячу муку, що підвладна тільки мові очей.

— Чому ти не вийдеш погратися з нами?

Я не повірив своїм вухам! Сусідський хлопчик прийшов до такого дорослого «дядька» як я, далекого від його інтересів і мрій? Невже йому мало друзів, які он там, неподалік, ганяють м'яча?

Я думав, що мені почулося... А потім дещо згадав.

Я згадав шестирічного хлопчика, що сидить на гілляці старої вишні й задумливо дивиться кудись у далечінь. У нього небагато друзів, батьки на роботі, а бабуся хвора. І якщо вже говорити начистоту — він насправді самотній. Знайомтеся — це я... А знаєте, чого цей малий чекає понад усе на світі? Вихідних — тому що мама з татом будуть удома!

— То ти вийдеш до нас?

Звичайно, я вийду, хоча в мене зовсім інші плани. Але не вийти не можу, бо з твоїх очей, маленький Іванку, дивиться на мене моє дитинство...

Моє здивування на цьому не закінчилося. Ми грали у футбол, я став помічати, що хлопчики слухають мене з першого слова, радіють кожному дорученню. Раптом я усвідомив — кожен із них потребує, як повітря, — старшого друга, з яким можна грати в м'яча, спілкуватися про різні цікаві речі, ходити до парку, запускати паперового змія, смажити сало на вогнищі й робити багато інших суто чоловічих справ. Мудрого друга, якому можна ставити складні запитання. Сильного — яким можна захоплюватися. Покровителя, який завжди поруч, коли потрапиш у халепу. І це привілей нікого іншого, як тільки — батька.

Пам'ятаю шестирічного хлопчика, який нарешті дочекався вихідних. Він прокидався, коли ще всі спали, готував сніданок і заносив пря-

мо в постіль мамі з татом. Знаєте, з якою надією він чекав, коли батьки прокинуться і хтось із них скаже: «Дякую, синку!»? Придивіться, загляньте в його очі. Ви побачите там те ж саме, що я побачив в очах маленького Іванка — невимовлене бажання. Уваги. Любові. Батьківського тепла.

Ми сиділи в шкільній їдальні й пили чай. Я не знав із чого почати... Цей хлопець, який сидів навпроти, наполегливо знущався з моєї меншої сестри, і сьогодні настав час за усе відповісти. Йдучи до школи, я мав твердий намір конкретно і ясно поговорити з бешкетником. От тільки одне запитання не давало мені спокою — чому діти стають такими? Чи від доброго життя?

Можливо, саме це запитання, яке крутилося в моїй голові, змусило в першу чергу запросити Рустама до їдальні й купити йому чаю з печивом...

— Як у тебе справи?

— Добре.

— Як твої батьки?

— Добре.

Звичайно, він знав, для чого я прийшов. Для нього це не вперше — вислуховувати лекції дорослих (як я дізнався, вплинути на нього не могли ні вчителі, ні директор). Його очі дивились додолу, відповіді були односторонніми. І що тут дивного? Чого це він повинен відкривати свою душу мені — дорослому, жоден з яких до цього часу навіть не спробував зрозуміти його біль?

Перший крок повинен зробити я. І я розповів йому про шестирічного хлопчика з мого дитинства. Про те, як йому було самотньо сидіти на гілляці старої вишні. І про те, як він чекав вихідних. І про те, як він переживав, що сьогодні тато може знову прийти нетверезий. І йому було страшно...

Раптом Рустам підняв очі.

О Боже! Це було воно — з його зіниць на мене дивилася та сама зраджена спрага батьківської любові!

— Мені теж буває страшно...

І він почав говорити. З його зіщуленого зраненого серця почав виливатися біль. Його старший брат — у тюрмі. Батьки — на заробітках. Він

відданий самому собі й вулиці...

Усе моє єство боліло й кричало! Боже! Це просто беззахисна дитина! Дитина, якій так хочеться комусь довіритися, щоб хтось її зрозумів! Яка намагається звернути на себе увагу — хоч якось. І що було б, якби я став черговим дорослим, який цинічно відфутболив це маленьке серце подалі від себе?

Я сказав, що він може приходити в наш дім. Що його любить Господь. Ми попрощалися...

А ввечері сестра розповідала, як усі вчителі та однокласники спостерігали за небувалою метаморфозою — хлопчик, який до цього часу усім грубив і робив капості, раптом почав люб'язно вітатися й відкривати двері вчителям. Що це з ним трапилося?

Просто хтось повірив у нього... І хоча б зовсім трошки зміг торкнутися його душі увагою й розумінням.

Можливо, і біля вашої постелі стоїть шестирічний хлопчик, тамуючи у своєму серці болісну спрагу? Спрагу, яка вже зустрічалася з розчаруванням і болем. Спрагу, якій уже говорили: «Не заважай!», «У мене

немає часу!» і «Тихше, я дивлюся телевізор!» І тепер вона знову з надією чекає. Що буде на цей раз — лагідні обійми чи різкі слова? Ні, він не образиться. Він розуміє, що батьки «заробляють гроші», вони «надто втомлені» й у них просто сьогодні «поганий настрій». Він обов'язково прийде ще раз. А можливо й ні...

Тому, я прошу вас, коли прокинетеся, скажіть йому кілька теплих слів.

Знаєте, який найяскравіший спогад мого дитинства? Я пам'ятаю, як мама не пішла на роботу, ми разом зайшли до магазину й купили іграшкового літачка на колесах. А потім — були вдома і гралися. Тільки ми удвох. Я пам'ятаю все — якого був кольору літачок, як він їхав по паркеті від мене до мами. Я пам'ятаю мамині очі і мій радісний сміх.

Я пам'ятаю свій власний маленький молоточок і маленьку сокирку, яку зробив мені тато. І як я завжди любив «допомагати» йому, що би він не робив...

Батьки, будь ласка, проводьте час зі своїми дітьми. Ви потрібні їм.

Будь ласка...

Дмитро ДОВБУШ

Життєва історія

Тимко

Світлана БЕРЕЗА

«...Благословляйте тих, хто проклинає вас,
робіть добро тим, хто ненавидить вас і моліться за тих,
хто кривдить і переслідує вас».

Євангелія від Матвія 5:44

Домівка зустріла Тимофія тугою, яка не розвіювалася тут, здається, ніколи: ті ж двері, що так жалібно стогнуть, коли їх відчиняють (хтозна, коли востаннє змашували завіси); той же поріг, брудний і немитий; закіптюжені шибки, об які вже стільки літ розбивається сонячне проміння, марно силкуючись увірватися до кімнати... По кутках павуки майстерно снують свої ажурні полотна («Чи не єдина прикраса цієї оселі», — сам до себе гірко посміхнувся юнак).

На стіні — підкова, стара, чорна, вкрита пилом. Відколи вона висить тут і хто повісив — про це хлопець і гадки не має, проте добре пам'ятає матусині слова: «Ти звертайся до неї, сину, коли буде скрутно — вона допоможе. Це підкова на щастя».

«Ну, що, допомогла?» — гіркою іронією діткнув серця важкий, мов камінь, спогад...

* * *

... Труна стояла посеред хати, і люди, які зійшлися на похорон, стиха гомоніли: «Відмучилася, сердешна. Шкода тільки, сиріт залишила з оцим гультьєм. Хіба отакий доведе їх до пуття?»

Сироти (себто Тимко зі старшим братиком Михайликом) стояли поруч. Михайлик плакав, а Тимко, вдивляючись у воскове обличчя неньки, роздумував: «Чому мама померла? Чому підкова не допомогла? Хіба легко було матусі, коли її бив вітчим, коли потім довго лікувалася від його побоїв, та так нічого й не допомогло — і ось зараз лежить у домовині... Чому?»

Закінчився похорон. Розійшлися люди. У дитячих сердечках цвяшком засів біль... Та час летів стрімко. Ночі змінювалися днями, і кожен новий день ніс нові тривоги, нові випробування — у важкій круговерті буднів ніколи було думати над отим «чому?». Вітчим не дуже любив чужих дітей ще за життя матері, коли ж її не стало — зовсім зненавидів хлоп'ят. «Зайві роти», — казав зневажливо чужій тітці, яка все частіше з'являлася в їх оселі та з якою цілими днями просиджував за пляшкою оковитої. Щоб «зайві роти» не заважали, щораз частіше посилав дітей у найбільш людні місця їхнього містечка просити милостину («Хоч якась вигода буде, — радів. — Дітям завжди охочіше подають»).

Ні Михайликові, ні Тимкові жебрати не хотілося — хлоп'ят вабила школа, та що вдієш — вітчима боялися: якщо маму так люто побив, то що вже казати про них, малих та беззахисних, — нізачо не пожаліє...

Стоячи посеред вулиці босоніж, у подертих штанях, хлопці боязко озиралися: чи нема десь поруч знайомих або (що ще гірше) однокласників — засміють же. Хотілося втекти від завжди п'яного вітчима десь далеко (хоч навіть на край світу)... Але як втечеш? Хто в цьому великому світі захистить, приголубить, допоможе? «Може, підкова? — майнула якомсь думка в Тимковій голові. — Мама ж казала, що в біді допомагає. А хіба зараз не біда? Треба спробувати».

— Давай сьогодні втечемо до школи, — запропонував старшому братові. — А прийдемо додому — відразу попросимо підкову, хай збереже нас від батькових стусанів.

«Кар! Кар!» — десь зовсім поруч каркнула ворона, наче хотіла застерегти хлоп'ят від біди. Та Тимко, нагнувшись, підняв грудку землі й кинув її вгору, щоб прогнати пташку. «Геть звідси!» — гукнув. — Розкаркалася тут, віщунка нещасна. Не буде ніякої біди, чула? Нас захистить підкова. Ось так!»

Ворона, ще раз невдоволено каркнувши, перелетіла з однієї гілки на іншу, а діти, весело регочучи, подалися до школи...

* * *

«Чи ідол є щось?» — згадалися Тимофію слова Святого Письма... Ой, якби ж тоді, в дитинстві, про все це знати... Чим прискіпливіше вдивлявся в почорнілий талісман, тим більше дивувався: як міг так наївно вірити в те, що є не більше, ніж витвором людських рук... Чим була ця стара підкова для нього в пору заплаканого дитинства? Богом?! Напевно, так... Коли не знаєш Бога Живого, схиляєшся перед богом-ідолом, вірячи: він захистить.

Дорого ж обійшлася йому та хлоп'яча наївність. Тимо фіїв хотілося не думати про те, що давно минуло, але пам'ять, немов калейдоскоп, змінювала картинки-спомини... Здається, наче й не було цих десяти літ — на порозі знову стояв, злякано притискаючись до дверей, дев'ятилітній Тимко. Поруч — Михайлик. У хаті — задушливо-смердючий горілчаний перегар, а за вікном, немов беручи реванш, знову глузує ворона: «Кар! Кар!» Батько, п'яно хитаючись, підходить зовсім близько. Тимко не бачить ні посоловілих очей, ні заслинених товстих губ — перед його очима тільки батькові руки: чорні, важкі, страшні.

— Де гроші? — суворо перепитав хлоп'ят.

— Нема... — Тимко поспішає відповісти першим: він же менший, а менших, кажуть, шкодують, не так боляче б'ють. — Ми сьогодні до школи ходили...

За вікном знову те остогидле: «Кар!» Чи, може, то тільки здалося? У Тимка шалено калатає серце, а оченята благально дивляться на стіну — туди, де висить підкова: «Допоможи!» Все марно — оберег щастя німий і байдужий. Зате вітчим:

— До школи, кажеш?! — не промовив, а зашипів грізно. — То ти вже вчений? Ось тобі, виродку, наука!

Удар важкого кулака розсік праву брову — лице залила кров (відчув її солоний присмак навіть на губах). Хотів, було, дременути, та п'яний вітчим ударив чимось важким по ногах. Від болю потемніло в очах — і Тимко впав на долівку. Вітчим ще лаявся, бив малого чобітьми, але хлоп'я вже того не чуло...

Отямився в чужій оселі. Довкола — прохолода й тиша. Лежав, боячись поворухнутися (нестерпно боліла нога), на білосніжному простирадлі. Поруч — сусідка тітка Люба.

— Живий? Слава Богу! Не лякай нас, дитино, більше, — лагідно посміхнулася жінка. Із-за її спини визирав Михайлик. Це він, як тільки Тимко упав непритомним, шмигнув зі своєї хати прямо сюди, до тітки Люби. Її чоловік, дядько Василь, почувши дитячий крик: «Вбили!» — стрімголов побіг до сусідової оселі й, відштов-

хнувши п'яного вітчима, взяв напівживу дитину на руки, поніс до себе. «Побійся Бога, Іване!» — докірливо кинув п'яниці на ходу. — За що сиріт кривдиш? Дивись, суворою буде розплата».

...Тимко, коли розплющив очі, не відразу впізнав тітку Любу. Здалося, то — матуся.

— Ти тут, мамо? — прошепотів самими лишень вусами. — Чому вона не допомогла? Чому?

— Хто «вона»? — тітка Люба легенько торкнулася Тимкового чуба, пригладжуючи його.

— Підкова.

— Підкова, кажеш? Ти в неї захисту шукав, напевно? Як бачиш, даремно. Не підкові треба довіряти, хлопчику, а Богові Живому.

— Але ж Бог далеко, на небі...

— Бог — завжди поруч, «поклади на Господа турботи свої, і Він підтримає тебе». Я потім про все це й багато чого іншого тобі розкажу. А зараз відпочинь...

Від цього м'якого голосу, дуже схожого на мамин, Тимкові стало спокійно та затишно — і він заснув...

Болючі спогади лещатами затисли душу. Тимофій хотів звільнитися від них — і не міг: пам'ять була цього разу безжальною...

У сиротинці, куди тітка Люба привезла братів, звільнивши їх від п'яної опіки вітчима, Тимкові також не було добре: почував себе — мов зламана гілка в розквітлому саду. Рубець над бровою добряче спотворював юне лице. Але то — ще півбіди. Нога, зламана (як виявилось) п'яним вітчимом, зрослася неправильно — і хлопчина не міг обходитися без милиць. Та в дитбудинках — нікому жалітися, нікому й жаліти: позбавлені змалечку маминої ласки та батькової опіки, діти не знають сентиментів, тут кожен — сам за себе... Зрештою, Тимко й не чекав ні від кого співчуття — лише б не глузували. Та де там! Хлопці з перших днів придумали прізвисько: «Каліч». Ох, уже те каліцтво!.. Скільки гарячих сліз пролито через нього ночами! Плачучи, розробив собі якомусь план: втекти із сиротинця. Куди? Звісно, куди — до лісу (він зовсім недалеко звідси). Забереться, мряв хлопець, у самісіньку гущавину, викопає землянку — і житиме на самоті, подалі від цього немилосердного світу... От тільки Михайлика шкода — він, напевно, сумуватиме без Тимка... А ще — тітонька Люба, добра й ніжна, наче мама. Щосуботи забирає хлопців до себе додому, годує такими смачними стравами, яких він, Тимко, ще зроду не куштував. А в неділю приводить братиків разом зі своїми дітьми до недільної школи. Ні, втекти від неї не можна... Треба терпіти — терпіти до наступних вихідних. Зрештою, він же не відчуває таких мук, як Ісус Христос, про Якого розповідала якась тітонька Люба... «Я страждав лишень за себе, — міркував Тимко, — а Він за мене і за весь світ (навіть за вітчима!) помер на хресті. Страшно подумати, скільки витерпів мук. То хіба я не перетерплю якихось глузувань? Нехай сміються, коли вже так смішно».

Відтоді каліцтво дошкуляло хлопцеві менше — перед очима щоразу, коли насміхалися, поставав Ісус

Христос, смиренний, добрий, сильний. Щоранку й щовечора Тимко звертався в молитві до Бога, називаючи Його довірливо Батьком, і просив... здорові ноги. Вірив: Отець чує його дитяче прохання і неодмінно вчинить диво.

...Диво справді сталося. Одного дня тітка Люба приїхала до сиротинця не сама.

— Це, Тимку, — лікар, — вказала на незнайомого чоловіка. — Він огляне тебе і, можливо, невдовзі ти ходитимеш без милиць. Принаймні, будемо з тобою молитися про це. Згода?

У Тимка — наче крила вирости. Тітонька Люба ще запитує, чи згоден?! Та він ладен днями молитись, аби Господь поблагословив руки цього чоловіка...

— Спробуємо! — сказав лікар, оглянувши спершу рубець над бровою, а потім — і хвору ногу. — Якщо буде на те воля Божа, у нас усе вийде...

«Неодмінно вийде, — подумки відповів хлопчина. — Я знаю, Бог любить мене».

...У хаті кахикнули — і Тимофієві спомини, нарешті, розвіялися остаточно, наче сон. Глянув туди, звідки почувалося «Кахи!» На ліжку, де, як і десять літ тому, замість постелі — оберемок зопрілої соломи, застеленої брудним рядном, сидів дідуган. Худючий — лиш шкіра та кості. Як тільки душа тримається в такому тілі? Неголене підборіддя підкреслювало їжакуватий вираз обличчя; у давно немитому та нечесаному волоссі заплуталося кілька соломин. Це був вітчим. «Йому ж лишень п'ятдесят», — майнуло в Тимофієвій голові, і жаль торкнувся серця.

— Доброго дня, батьку, — промовив якомога спокійніше.

— Це ти, Тимку? — хрипло обізвався вітчим, важко впізнаючи в цьому статному юнакові того хлопчика, якого колись так жорстоко скривдив. Та й як впізнаєш: виріс, змужнів, став он яким красенем (від колишнього каліцтва і сліду не залишилося). — Що, прийшов помститися? Бачиш, який я немічний тепер став — бий мене, бий...

— Та що це ви, батьку, кажете? Хто я, щоб судити вас? Господь нам іншу заповідь залишив: «Любіть один одного, як Я полюбив вас».

— Не битимеш? — вітчим ніяк не міг повірити тому, що казав пасинок. — Виходить, Любка й тебе святим зробила?.. Діла-а!..

— Ніхто, батьку, не є святим, окрім Отця Небесного, — спокійно пояснив Тимофій. — Я ж, як і тітка Люба, — дитя Його. А дітям Божим не гоже зводити рахунки — ми маємо Заступника на небі. До вас же приїхав допомогти трохи, бо ж здоров'я, бачу, зовсім занехаяли чи, може, просто втопили його, як і все своє життя, в горілці... Я нарубав вам трохи дров, води принесу...

Минула одна, друга, третя година... Вітчим, надригнувшись кашляючи (аж в грудях боліло від того кахикання), мовчки спостерігав, як вправно господарює в його оселі Тимофій. На плиті вже докипала юшка; вперше за останні кілька літ вимита підлога дихала охайністю та

свіжістю. Хата вже не здавалася пустою — у ній починало жевріти життя, і очі вітчима, здається, зволожилися... Він хотів зрозуміти пасинка — і не міг. Хлопець був для нього іншим світом — світлим, гарним, чистим, але... недосяжним. У світі, де живе вітчим, не вміють любити, не вміють прощати... А Тимко, бач, і словом не згадав про те, що колись було. Приїхав — мов рідному, допомагає. Сусід Василь не раз, було, розповідав, що Бог здатен робити з людським серцем справжні дива. Не вірив, сміявся — а воно, виходить, правда. «Хто б і мене змінив?» — не зчувся, як уже не подумав, а промовив вголос.

— Для Бога нема нічого неможливого, — відповів Тимофій. — Він змінить вас, батьку, — треба тільки прийти до Нього з відкритим серцем. Вірю, що так воно й буде — адже я молюся за вас.

... Крізь протерту від кіптяви шибку, нарешті, увірвався до оселі пучок сонячного проміння — чоловікові ж здалося, що то Божі вісники торкнулися його душі. У грудях стало незвично тепло, кашель, нарешті, стих — і вітчим посміхнувся до Тимка.

Вперше у своєму житті...

Тато

У першу подорож на татових плечах.
І перші сльози в татові долоні.
Сувора ніжність в лагідних очах.
І тепла сивина на його скронях.

М'яка колючість рідної щоки,
І посмішка в промінчиках любові.
Легенький доторк дужої руки.
І справжня мудрість батьківського слова.

Повиростали доньки і сини,
Повилітали з батьківської хати.
Скриплять старі поважні ясени.
І дякують за нас, наш рідний тату.

За те, що вчив, ростив і годував,
Молився в ясну днину й серед ночі,
В дорогу на світанку проводжав,
Ми знову й знову дякувати хочем.

Молитви Ваші — крила для дітей.
Аж поки Ваше серце битись буде,
Молитва у життя нас поведе,
І Сам Господь про долю не забуде.

Благословіть на щастя нас, дітей,
З благословенням в світі так безпечно...
Хай скотиться скупа сльоза з очей,
Це не біда... В любові це доречно...

Татові

З дитинства тата я пам'ятаю
Ще молодим...
Життя, як книгу, тепер гортаю
Все, ніби дим...
І чорні хвилі його волосся
Вже наче сніг...
Доріг немало пройти прийшлося —
Не чує ніг...
Лиш карі очі такі ж ласкаві
Як літня ніч...
Очам цим стільки ще не сказала,
А час летить...
Схилившись низько, тулюсь вустами
До рідних рук...
І затихають громи з вітрами —
Лиш серця стук...
Мій Сивий Явір, дощами вмийтий,
Мій дорогий...
За тебе хочу завжди молитись,
Татусю мій...
Сама не зможу тобі співати.
Та пісня ця,
Для тебе, рідний, для тебе, тату..
Любов моя...

Марічка ЗВІРІД

Слова підбадьорення

Ти потрібний Богові!

Фото Юрія Костюка

«Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20).

Часто доводиться чути такі фрази: «Богові до мене немає справи», «Бог мене не чує, не любить, не відповідає», і так далі в цьому дусі. Чи це справді так?

Часто проповідники наголошують на думці, що Бог без нас обійдеться, що не ми, а Бог потрібен нам. Це правда, але й правда інше: ми також потрібні Богові! Спробую довести це твердження.

Пригадую свій особистий досвід богошукання. Я думав: «Ну, як Бог може мене почути серед мільйонів інших людей?» Я не розумів, що Бог Духом Святим охоплює весь Всесвіт, усю Землю і кожну людину зокрема. Він може чути кожного і спілкуватися з кожним так, ніби є тільки двоє на землі: ти і Бог. Це важко зрозуміти (чи не тому ап. Павло назвав любов Христа такою, яка перевищує розуміння, Єф. 3:19), але це так. Мені особисто Бог дав індивідуальне переживання цього. Він мовби промовив до мене: «Ти переживав, чи почую Я тебе? Я не просто чую, Я тут, Я з тобою!» Я пережив такий дотик Духа Святого (я назвав це ласкою внутрішньої Божої любові в мені), що всі мої сумніви швидко розвіялися. В наступні дні я лише подумки промовляв: «Ісусе!», як мене вмиль огортала тепла хвиля внутрішньої Божої ласки.

Приведу інший приклад. Кожен з нас щось купує. І якщо ми, купуючи щось, платимо великі гроші, можна з упевненістю сказати, що ця річ нам дуже потрібна. Коли купуєш дорогу річ (яку можливо багато років мріяв придбати), то в перші дні, як кажуть, пил здмухуєш з неї. Чи не так буває? А тепер проведемо паралель щодо наших відносин з Богом. Ісус Христос нас у буквальному купив, заплативши високу ціну — Свою дорогоцінну Кров. У світі немає вищої ціни! Ніщо не зрівняється з ціною крові Христа — ніяке золото, ніякі багатства світу. За мене, за тебе за-

платив Христос! То чи можна казати, що Богу до мене немає діла? У такому твердженні немає ніякої логіки. Якщо Христос мене купив, дорого заплативши, значить, я Йому потрібний!

Пригадую, раніше, у хвилини сумнівів, я відкривав Біблію і читав: «А тепер отак каже Господь, що створив тебе... Не бійся, бо Я тебе викупив, Я покликав ім'я твоє, Мій ти! ...ти став дорогий в Моїх очах, шанований став, й Я тебе покочав...» (Іс. 43:1-5). Ці слова були суттєвим духовним підкріпленням не тільки для мене.

Ісус Христос не просто заплатив і в такий спосіб купив нас для Себе, Він тепер — Заступник за нас перед Отцем Небесним: «Коли за нас Бог, то хто проти нас? Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього? Хто оскаржувати буде Божих вибраних? Бог Той, що виправдує. Хто ж той, що засуджує? Христос Ісус є Той, що вмер, надто й воскрес, Він праворуч Бога, і Він і заступається за нас. Хто нас розлучить від любові Христової?» (Рим. 8:31-35).

Отже, за нас просить Ісус Христос як первосвященик і Дух Святий також заступається й допомагає в немочах наших (Рим. 8:26-27). Бог підкріплює нас у наших немочах, труднощах, болях, скорботах. Більше того, написано, що Ісус Христос співчуває нам у наших немочах (Євр. 4:15). Український переклад Деркача цей уривок подає так: «Бо ми маємо не такого первосвященика, який не може страждати з нами в немочах наших...». Тобто Ісус Христос разом з нами страждає у наших стражданнях, мовби це не наші страждання, а Його. Чи це не доказ Божої любові? Чи це не є доказом того, що ми потрібні і важливі для Христа?

Звичайно, кожна людина вільна сама вибирати, як їй ставитися до віри в Бога, як налагоджувати особисті відносини з Ісусом Христом. Це ще раз підкреслює особливу Божу любов до нас: настільки ми дорогоцінні в очах Бога, що Він цінує нашу індивідуальність, дбайливо й ненав'язливо обходиться з нами,

лише лагідно пропонує Свою волю (хоч має повне законне право на нас!). Образно кажучи: пил з нас здмухує, аби ненароком не зашкодити нашому самолюбству. Напевно, не варто так ставитися до Творця, Пастиря й Опікуна душі нашої: «Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами!» (1 Петр. 5:7). «Ви бо були, як ті вівці заблукані, та ви повернулись до Пастиря й Опікуна ваших душ!» (1 Петр. 2:25).

Усвідомлення того, що не тільки Бог потрібний нам, але й ми потрібні Йому, допоможе нам більш відповідально ставитися до наших взаємин з Господом. Бо за нас заплачена така висока ціна — ціна Святої Крові Христа.

Так що варто цілком довіритися Господу! Хто краще зможе подбати про нас, як не наш Творець? Ніхто інший нас так не любить (і не полюбить) і не дасть нам благо. «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас, Якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож, прославляйте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20).

Усвідомлення того, що не тільки Бог потрібний нам, але й ми потрібні Йому, допоможе нам більш відповідально ставитися до наших взаємин з Господом. Бо за нас заплачена така висока ціна — ціна Святої Крові Христа. Як я можу підвести свого Господа?! Я вже собі не належу, і вже не я живу, а Христос у мені. Ми не боржники плоті, гріху, дияволу — ми цілком належимо Господу Ісусу Христу, ми — Його власність, а Свою власність Господь цінує. Він готує нас для блаженної вічності. Я вірю, що це тільки початок, це лише мить, а попереду справжнє, вічне, нескінченне.

**Геннадій АНДРОСОВ,
м. Миргород**

«Мені купили плаття, у якому
мали покласти в труну...»

Написано, що «ви приймете силу» й будете свідками Ісуса Христа (Дії 1:8). Я вдячна Господу, що прийняла цю силу і є свідком любові й милості Божої.

Я народилася в культурній, інтелегентній сім'ї. У нашому домі не було сварок, скандалів, не вживали спиртних напоїв. Нас правильно навчали й виховували. Але в нашій сім'ї ніколи не говорили про Бога — ні доброго, ні поганого. Мої батьки були зайняті роботою і кар'єрою, але зовсім не працювали наді мною. Усе це не могло не позначитися на мені: у 16-літньому віці я опинилася на лаві підсудних. Перебуваючи в колонії, я одного разу задумалася: а в чому ж сенс життя? Може, й немає ніякого сенсу, люди лише використовують ці слова як прикриття? Тоді я не розуміла, що Бог стукає до мого серця.

У колонії спробувала наркотики. Вийшла звідти наркоманкою із сильною залежністю. Повернувшись додому, до батьків, вступила в інститут та пішла працювати у філармонію, де працювали й батьки. Зовні я була успішною, і ніхто не здогадувався, що в мене інше життя: наркотики та притони. Але шила в мішку не сховаєш: незабаром усі довідалися про мою залежність і поступово відмовилися від мене, крім мами. Я змушена була залишити інститут і роботу.

Мама приводила мене до лікарів, екстрасенсів, ми платили великі гроші за курс лікування, але нічого не мінялося. Я пройшла курс лікування в психіатричній клініці, але й лікування психіатрів не дало ніякого результату. Чистили мою кров, але усередині я не змінювалася. Ми випробували багато чого, і все даремно. Одного разу в наш дім прийшла жінка, яка сказала, що наші проблеми через те, що в нас немає Бога. Я тоді подумала: справді, до церкви ми ще не зверталися. І ми відвідали православний храм, служитель церкви хрестив мене і маму заодно. Ми сподівалися, що ці обряди якось допоможуть мені позбутися наркозалежності. Нічого не допомогло: відразу після обряду я укололася. Тоді я озлобилася на Бога, хоч по суті Його зовсім не знала. Обірвалася

моя остання ниточка надії: я зрозуміла, що для мене немає виходу.

Але невдовзі в наш дім прийшла одна проста жінка, у серці якої перебував Дух Святий. Вона розповідала нам про любов Божу, та я не слухала її, тому що була озлобленою. Але моя мама вслухалася в її слова уважно. Вона стала молитися за мене.

Мій стан погіршився, я щораз частіше потрапляла в лікарню. У мене почалася газова гангрена ноги. Я лежала в лікарні в очікуванні операції з ампутації ноги. У цей час мене відвідала ця жінка-християнка. Вона переконала мене особисто звернутися в молитві до Бога. Я вже не пам'ятаю, про що я молилася, але пам'ятаю добре, що молилася. Ранком прийшов лікар і сказав, що вони не будуть робити мені операцію через відсутність потрібних медикаментів.

Коли знову прийшла до мене ця віруюча жінка й побачила, що в мене дві ноги, вона не стримувала своєї радості. Я не розуміла, чому вона радіє, тому грубо виставила її за двері.

Ліки не з'явилися навіть через десять днів, зате в моїй нозі з'явилося життя: трупні плями зникли. Я пішла з лікарні на двох ногах, та не знала, що це зробив Бог. Тільки через роки я довідалася, що ця жінка разом зі своєю сім'єю молилася і постила за мене, щоб Бог виявив мені милість. Я і тепер глибоко вдячна цій чудовій жінці.

Потім мене знову поклали до лікарні, і вже хотіли ампутувати іншу ногу. Моя мама молилася за дверима — і лікар якимсь дивом не ампутував її. Він зробив мені операцію, поставивши штучні вени. Це була дорога операція, я вірю, що Сам Господь керував руками лікаря. Після операції він сказав, що я не зможу ходити в найближчі півтора-два роки. Коли ж через два місяці я ввійшла до нього в кабінет своїми ногами, він здивувався і сказав, що не розуміє, що зі мною відбувається. Цього я також не розуміла.

Я далі важко хворіла, по декілька днів не могла піднятися з постелі, у мене почався тромбофлебіт обох рук, у мене зникав слух, зір. Коли ж я буквально виповзала на вулицю,

більше була схожою на чудовисько, а не на людину. Мені плювали вслід перехожі, усі мене ненавиділи, а я відповідала взаємною ненавистю. Лікар мені сказав, що в мене розпад усіх нутрощів. Я не мала жодного нормального органу. Великий список моїх діагнозів завершував найстрашніший — ВІЛ-інфекція. Я розуміла, що мені кінець — дні мого життя полічені. Я з мамою приїхала додому з лікарні, і ми стали готуватися до мого похорону. Разом купили плаття, у якому мене мали покласти в труну.

Почався найстрашніший період мого існування, у якому немає життя, немає ніякої надії, немає ніяких мрій, планів на майбутнє. Засинаючи, я думала, що ранком можу не прокинутися. За вікном буюла весна, і я розуміла, що це — остання весна в моєму житті. Але віруючі не припиняли молитви за мене.

Одного разу мама стала мені натхненно розповідати про реабілітаційний центр у Бучі. Я її навіть не слухала, тому що не вірила, що мені хтось чи щось може допомогти. Але раптом почула, як мама сказала, що ці люди пропонують допомогу безкоштовно. Я зацікавилася, бо ми завжди за все платили гроші, — і погодилася поїхати в той центр. Будучи в сильному наркотичному й алкогольному сп'янінні, я вперше прийшла на недільне богослужіння церкви в Бучі.

Коли тільки переступила поріг дому молитви, то внутрішньо відчувала щось незрозуміле для себе. У мене було відчуття, що на мене хтось дивиться. Я поглянула навколо: ніхто на мене не звертає уваги. Тут почула першу проповідь у своєму житті. Мені було незрозуміло, але цікаво. Потім усі присутні стали молитися. І щось зламалося в мені. Я побачила, що вони по-справжньому щасливі, вони мають те, чого я ніколи не мала. Я відразу ж вийняла з кишені пачку цигарок і віддала мамі, щоб викинула, сказавши, що ніколи не буду курити. Я також їй сказала, щоб вона викинула наркотик, тому що ніколи не буду колотися. Я дивилася на людей навколо — і мені захотілося залишитися з ними і бути такою ж, як вони. І я не повернулася тоді до-

дому, а залишилася в реабцентрі.

До кінця третього дня я побачила, що люди там як говорять, так і живуть. Я звикла жити у світі неправди й обману, а тут усе справжнє, ці люди живуть по правді. До кінця третього дня я схилила коліна перед великим Богом, каялася і плакала, і весь біль виходив із моєї душі, а натомість до мене приходила свобода. Через день я пережила хрещення Духом Святим. Бог зціляв мою душу й тіло. У мене з'явилися нові думки, бажання. Через два тижні я сказала Господу, що присвячую Йому своє життя на служіння.

Уже більше десяти років я служу Богові та з Його великої милості можу зберігати Йому вірність. Я жодного разу не пошкодувала про те, що пішла за Господом. Через три роки брат-служитель нашої церкви зробив мені пропозицію — і нам дозволили одружитися. У мене був діагноз — безплідність, я знала, що в мене ніколи не буде дітей, я змиралася з цим, але Господь розпорядився інакше: Бог дав нам чоти-

рьох прекрасних синів. Я молилася про тюремне служіння, брати стали брати мене на служіння у в'язниці. Прийшов час, коли в нашій родині з'явилося двоє діток (хлопчик і дівчинка), народжених у в'язниці. Потім у нашому домі відкрилася недільна школа, ми стали служити дітям нашого села з неблагополучних сімей. Діти були різні — хворі, змучені. Ми піклувалися про них. Вони стали залишатися в нас жити. Сьогодні ми виховуємо одинадцять дітей, з них — семеро прийомних. З великої Своєї милості Господь зціляє їх, вони також беруть участь у праці на ниві Божій. І найголовніше: я сьогодні вдячна Господу, що в мене є надія, у мене є майбутнє, за яке гарантію дає Сам Бог. Те, що обіцяв Господь, збудеться! Цим я живу й утішаюся.

Я хочу підбадьорити матерів і батьків, що моляться за своїх ще не спасених дітей: не залишайте їх без молитов. Якщо Господь прийшов у моє зруйноване життя, зцілив і спас мене, то це обов'язково відбудеться

й у ваших родинях. Я хочу підбадьорити тих людей, що трудяться і благовістять: до мене прийшла проста сестричка й розповіла про любов Божу — і це вплинуло на мене. Не думай: якщо ти не володієш чимось видатним, то в тебе не вийде! У тебе є Бог, Дух Святий — це найбільша коштовність, що ми маємо. Йди, трудися для Господа — і ти переживеш щось незвичайне, ти побачиш людей, яким служив і проповідував, за яких молився, як вони схиляють коліна в молитві поруч з тобою. Немає більшої радості! Я хочу підбадьорити тих, хто трудиться з важкими дітьми, в притонах: провадьте свою працю до кінця, тому що велика нагорода за це від Господа. Хто не пробував трудитися, спробуйте, і ви побачите надзвичайні чудеса Божі. Нехай усіх нас благословить Господь бути вірними й дійти до блаженного кінця.

Лада ШМЕЛЬ,
колишня наркоманка,
м. Київ

ЛЬВІВСЬКА БОГОСЛОВСЬКА СЕМІНАРІЯ запрошує на навчання

«ЛБС створила всі необхідні умови для інтелектуального і духовного росту християн, що прагнуть присвятити себе великій справі проповідання і творення Царства Божого».

Роман Соловій, декан магістратури ЛБС, керівник Дослідницького центру ЄААА

«Найкращі моменти життя пов'язані з сім'єю. Найважливіші віхи служіння пов'язані з Львівською Богословською Семінарією».

Ростислав Мурах, голова церков ХВЕ Хмельницької обл.

Бакалавр пасторського служіння

термін навчання - 4 роки, форма навчання: очно-заочна

- змінює світ навколо, щоб Його воля була й на Землі, як на Небі;
- мріє про справжнє лідерство;
- не боїться взяти на себе відповідальності;
- служачи у церкві, постійно вчиться;
- служіння вважає першочерговим завданням;
- стає стовпом для міцної Церкви;
- хоче вести людей до Христа...

Бакалавр богослов'я

Термін навчання - 3 роки, стаціонар

Після завершення ТИ можеш стати ЕФЕКТИВНИМ в одному із цих служінь (і не тільки):

- проповідь Євангеліє;
- молодіжне служіння;
- місіонерське служіння;
- соціальне служіння;
- викладання у біблійних закладах;
- викладання у загальноосвітніх школах...

Магістр богослов'я

термін навчання - 3 роки, форма навчання: очно-заочна

- вміє порівнювати різні богословські системи;
- вміє самостійно аналізувати ключові проблеми практичного життя церкви в контексті сучасної культури;
- має право викладати в християнських ВНЗ;
- вміє вирішувати завдання, що виникають в ході науково-дослідницької, педагогічної та практичної церковної діяльності;
- здатний чітко, аргументовано доводити наукову інформацію та свої висновки...

Бакалавр християнського служіння

Спеціалізація: ДИТЯЧЕ СЛУЖІННЯ

Термін навчання - 3 роки, стаціонар

КВАЛІФІКАЦІЯ: організатор дитячого служіння (різних видів), учитель недільної школи, учитель у спеціалізованих школах, учитель християнської етики та моралі

ПРОГРАМА має:

- ефективну біблійно-богословську основу (дає ґрунтовні знання для практичного застосування Писання, сприяє уподібненню до Христа),
- предмети за спеціалізацією дитячого служіння.

Музичний служитель у євангельській церкві

термін навчання - 2 роки, форма навчання: очно-заочна

- любить славити Бога;
- має музичний дар від Бога;
- бажає отримати Біблійну основу для служіння;
- прагне удосконалити свій музичний та вокальний талант;
- мріє стати регентом чи організувати музичний гурт.

КВАЛІФІКАЦІЯ: Музичний служитель у євангельській церкві (організатор, регент або помічник регента, хорист, хормейстер).

ЗА ДЕТАЛЬНІШОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ЗВЕРТАЙТЕСЯ:

тел.: (032) 221-62-25; (097) 754-00-13 (Наталя); (097) 933-68-16 (Михайло);

веб-сайт: www.lts.lviv.ua

Точка зору

Так яким же має бути музичне прославлення?

Марина Гоголя

Музичного прославлення я чекаю з радістю. Нема куди від правди дітися, але мої приватні молитви зводяться в основному до прохань, розповідей Богу про свої переживання, інколи прохань за інших людей, інколи — подяк за те, що Він допоміг у чомусь, щось подавав. Але рідко — до захоплення Його чеснотами, мовчання перед Його величчю. Тому, коли приходжу до церкви, така нагода нарешті з'являється, можна сказати, це шанс «неегоїстично» прийти до Бога. Приємно, що навколо знаходяться люди, які думають про Нього так само, чи хоча б вважають нормальним так думати.

Ця тема, зрозуміло, складна, бо можна говорити тут і про богослов'я, і про смаки, і про культуру, і про покоління... Запитайте думку з цього приводу в людей з різних церков, різного віку, різних темпераментів — і ви почуєте різні відповіді.

Я намагатимуся вести розмову, не виходячи за рамки протестантської традиції, до якої належу, бо вона все ж таки, замахнулася досягати індивідуальності, а не натовпу, і акцентує увагу на особистому ставленні до Бога, а не на колективному.

Для того, хто не знайомий із поняттям «музичне прославлення» або «музичне поклоніння», коротко скажу, що це — різновид пісень, які виконуються в релігійних громадах для возвеличення Бога, а також зізнання Йому в довірі, вірності, любові. Сучасні пісні багато в чому схожі на любовні оди, адресовані духовній, нематеріальній особистості — Богу, де говориться про Його «внутрішні» характеристики, а також вчинки, що стосуються як біблійних подій (наприклад, прихід Христа на землю в тілі людини, Його страждання на хресті, служіння людям, смерть, воскресіння), так і особистого життя віруючої людини (прощення, прийняття, вірність Господа людині). Це творчий спосіб вираження любові до Бога.

... Відкриваю «Песнь возродження» і співаю «загальним співом» у супроводі фортепіано. По-суті, це гімни, а не ліричні сповіді, тому вони апелюють більше до раціональ-

ного, стверджуючи факти, ніж до ліричного — почуттів, переживань. Для цих гімнів характерна суворість — «канон оповіді», усталена, консервативна структура, повільний темп виконання — для того, щоб був час осмислити слова.

З іншого боку — мелодії в них складні, текст пісень часто важкий для розуміння, інколи навіть чужий. Принаймні, для мене. Тому репліки, які я не розумію, намагаюся не співати, бо виконувати їх треба перед Богом. Це витікає із мого розуміння пісень прославлення: пісня — те, що ти кажеш конкретно Богу, — отже, несеш відповідальність, усвідомлюєш страх.

Ну, гаразд зі мною, я звикла до іншого. Та помічаю, що ця «далекість» стосується не лише мене. Старші співають «Песни возродження» десятиліттями. А от молодь, помічаю, під час «спільного співу» любить перешіптуватися, часто співає пісні неусвідомлено, без особливих ознак благоговіння перед Богом.

Це засмучує, бо старші, очевидно, не готові міняти «пісенний канон». Виходить абсурд, ніби співати доводиться не для Бога, а для старших. Погане в цій ситуації полягає ще у тому, що молодь привчається до «несерйозного», «неосмисленого» поклоніння.

Щось схоже я помітила на групі з вивчення Біблії, куди прийшли дві нові дівчинки. Там вони майже ніколи не висловлювали думку, не брали участь в обговоренні, але часто шепотілися між собою, жартували, чим вносили в серйозне обговорення несерйозність. Очевидно, це зв'язано із традиціями, в яких їх виховали, де дівчата не мають можливості ділитися думками, чим ніби стають «непричетними» до речей «серйозних», і виливається це в байдужість, «несправжність», у легковажне ставлення до духовних речей.

Я хочу сказати, що молодь, яку трактують несерйозно, іде в «підпілля». Це підпілля виражається не в переворотках. А в репліках під час співу, несерйозному ставленні до всього, що відбувається, іронії щодо поважних речей. Плюс — небажан-

ням мислити, раз мислити не привчили.

Тому символи втрачають свою вагу, перетворюються на симулякри (від лат. *simulacrum* — подоба, копія — термін постмодерністської філософії, який означає зображення, копію того, що насправді не існує. Копія може бути чого завгодно і яких завгодно смислів — прим. ред.). Ви хіба не чули в коридорі від молодих людей про «довгі, нудні гімни»? Такі пісні і перетворюються на симулякри — коли ритуали, предмети зберігаються, а зміст втрачається. Зазвичай, симулякри, що лишаються в культурі, аби виконувати функцію хранителя історії (пам'яті), набувають іронічного характеру. З них іронізують, аж поки вони зовсім не переходять в історію, разом зі своїм поколінням. Те саме відбувається із застарілою модою, музикою, національними символами.

Правда, існує антипод такому виду прославлення, але він, на мій погляд, альтернативою слугувати не може. Цей стиль прославлення схожий на рок-концерт, коли його лідер концентрує увагу залу на собі. Це відволікає від Бога. Як і ті монологи між піснями, що складаються із «релігійних кліше», сказані не простою мовою, а «супердуховними» словами, може, й не завжди пов'язаними з життям людини, що їх розповідає. Така невідповідна поведінка пов'язана із неправильним поглядом на себе і страхом перед людьми.

Перша частина моєї розвідки мала критичний характер, у другій зверну увагу на риси, які ціную в музичному прославленні.

1. Щирість.

Усвідомлений спів зрозумілою мовою, простими словами. Коли я співаю «Руки підніму» — потрібно не соромитися піднімати руки. «На коліна впаду» — ставати на коліна. Інакше — виходить пустослів'я.

Для пісень прославлення не має бути чужим ліризм, нехай це і суб'єктивний досвід. Всі погодяться, що Богу важливе серце людини. Поклоніння — це вид молитви, інколи — сповідальної. Отже, інтимної. Виражаючи довіру до Бога, людина описує свої переживання. Відкрива-

ючи біль, наприклад, вона не пояснює свій стан за допомогою точних дефініцій: «Боже, у мене зараз такий психосоматичний стан...», а використовує епітети, порівняння, метафори, інтуїтивно передає свої почуття, що породжує образи — адекватні для використання в цьому художньому жанрі.

2. Простота.

Простота виявляється у смиренності перед Богом, відсутності гордості за даний Ним талант. Часом я люблю послухати православну літургію. Мене заворожує смиренність цього співу, сам стиль, його «принишклість» перед Богом, коли всі знаходяться перед Ним однаково рівні, такі малі й недовговічні...

Ознакою простоти є також скромність, що, однак, не означає відсутності емоцій під час прославлення, свободи виявляти почуття до Бога, бути веселим чи сумним.

Простота, як уже було сказано, може виражатися і в звичайних словах пісні. Правда, тоді виникає питання: так що, духовне мистецтво приречене бути мас-культурою? Щодо протестантської, скерованої на народ, але тої, що ставить естетичне на друге місце, — мабуть, так. Зрозуміло, потрібно дбати про те, щоб створювати красиві мелодії. Але не складні для людей із різними музичними можливостями, бо пісні прославлення призначені для колективного, масового співу і це нормально.

Разом із піснями прославлення потрібні і християнські «авторські» пісні — оригінальні, естетичні, глибокі.

3. Турбота.

Інколи учасники групи прославлення бояться людей, перед якими співають, і виглядають відстороненими, закритими. Зал, що складається з людей, незнайомих між собою, психологічно відчуває групу прославлення «господарями», а себе «гостями». Тож потрібен контакт із людьми — «господарі» мають «прийняти» зал.

Тут величезну роль грають і стосунки у самому колективі, якщо її учасники відчувають взаємну підтримку. Чудово, якщо є дружба. Тоді це команда, члени якої не бояться один одного. В стосунки треба вкла-

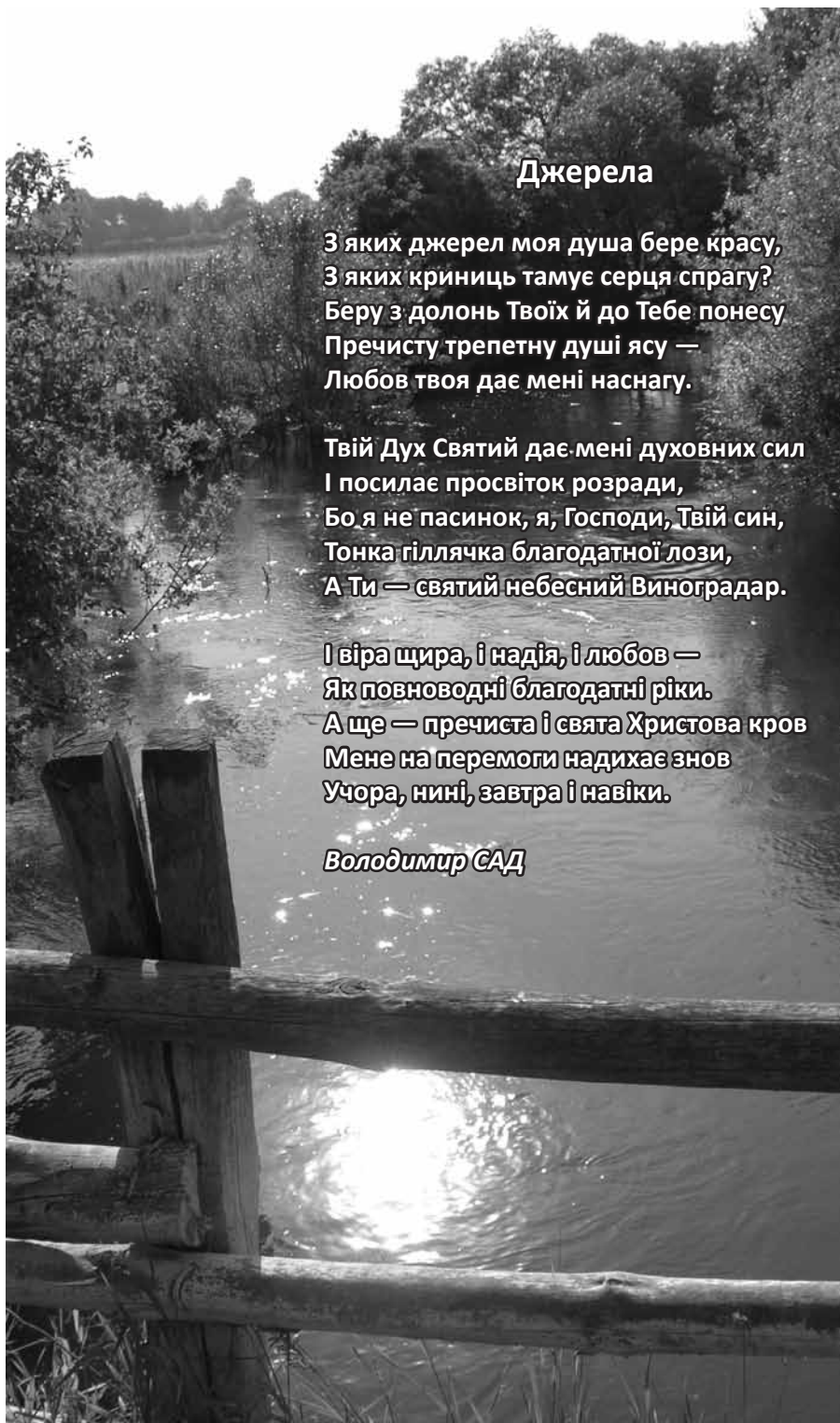
дати так само, як і в репетиції. Відомо: для того, щоб людина «розкрилася» і не боялася на повну служити своїм талантом, в неї потрібно багато вкласти. В неї потрібно повірити. І дати право помилятися.

Хочу підбадьорити тих, хто боїться грати чи співати для Бога: під час поклоніння більшість часу люди дивляться на слова, а не на музикантів та співаків.

Я описала музичне прославлення, спираючись на «внутрішні» ха-

рактеристики його учасників. Але колись може минути і час стилю, прийнятого для нас сьогодні, і потрібно буде замінити його тим, що краще відповідатиме на потреби покоління. І тоді нам, молодим, що, мабуть, постаріємо, потрібна буде мудрість, аби головне залишалось головним.

Марина ГОГУЛЯ,
персональний сайт «У Базіки»

Джерела

З яких джерел моя душа бере красу,
З яких криниць тамує серця спрагу?
Беру з долонь Твоїх й до Тебе понесу
Пречисту трепетну душі ясу —
Любов твоя дає мені насагу.

Твій Дух Святий дає мені духовних сил
І посиляє просвіток розради,
Бо я не пасинок, я, Господи, Твій син,
Тонка гіллячка благодатної лози,
А Ти — святий небесний Виноградар.

І віра щира, і надія, і любов —
Як повноводні благодатні ріки.
А ще — пречиста і свята Христова кров
Мене на перемоги надихає знов
Учора, нині, завтра і навіки.

Володимир САД

Реальність

Добре пам'ятаю момент, коли зайшов до кабінету нотаріуса й почав викладати на стіл пачки грошей, дістаючи їх з кишень зимової куртки. На протилежному краю стола лежали документи на право володіння будинком, підготовлений нотаріусом договір купівлі-продажу, який потрібно було лише підписати.

Що я відчував тоді? Нічого особливого. Я бачив перед собою декілька пачок грошей — доволі велику суму, власником якої був уперше. Від того, що ці гроші дуже швидко пройшли через мої руки, сума видавалася мені певною абстракцією, нічого реального я не відчував у цих папірцях. Великі гроші здавалися мені менш реальними, ніж невеликі, наприклад, моя щомісячна зарплата.

Документи на нерухомість також сприймалися як щось нереальне. Декілька аркушів паперу з якимись печатами, схемами й підписами. Невже вони дають мені право перевезти весь сімейний скарб з орендованої квартири у власний будинок з городом, гаражем, котом і собакою? Невже після того, як ці папери опиняться в моїх руках, я зможу спокійно ходити в трусах по своїх кімнатах, пити чай на власній кухні? У реальності ніякої власності я в той час не бачив, тільки папери. Обмін кількох пачок грошей на кілька документів відбувся — і все стало реальним. Хоча сума була для мене величезною, і тепер доведеться дуже багато працювати, щоб повернути борги, проте тепер я власник будинку. Усе було насправді, усе виявилось правдою, і це, судячи з усього, всерйоз і надовго.

Так символи перетворилися в реальність. Те, що написано пе-

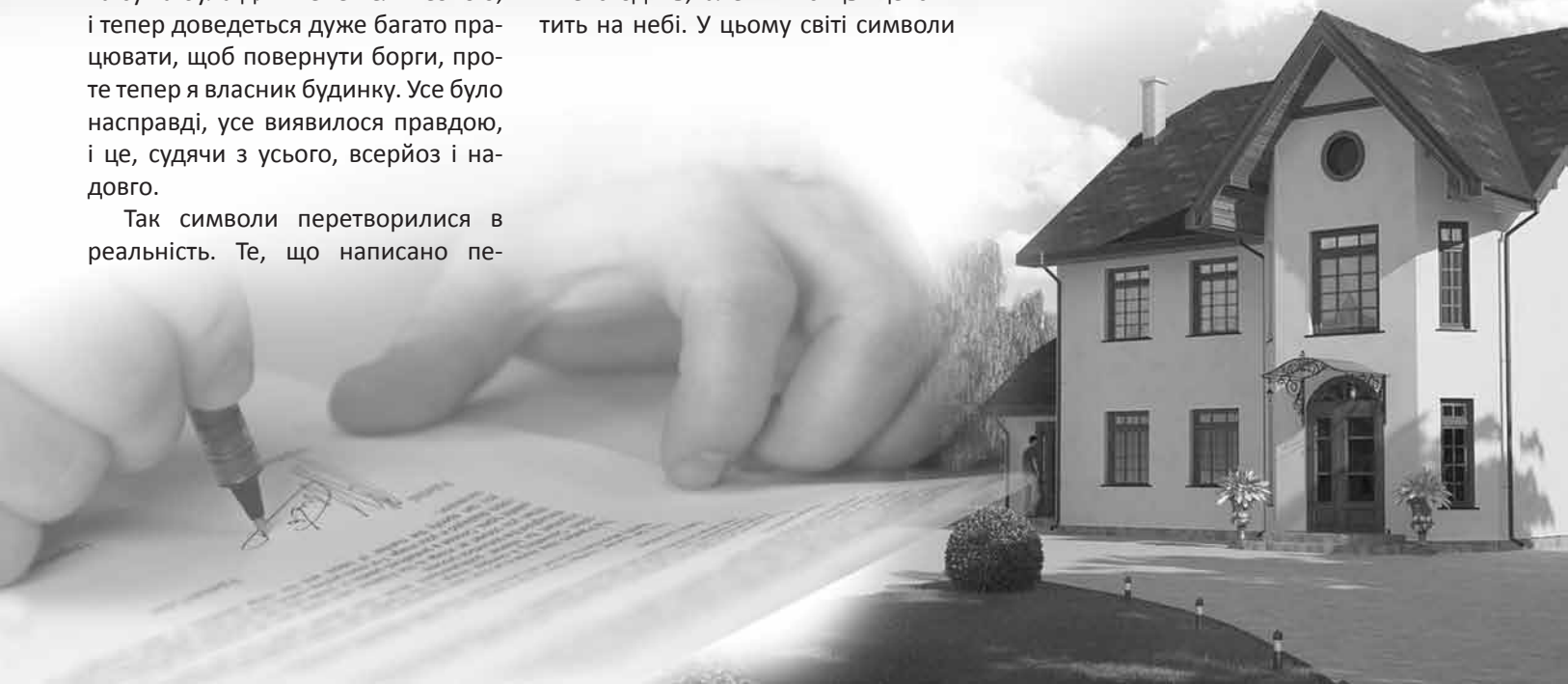
ром, вже не витягнеш і волом. Так само, як і угоду купівлі дому, я добре пам'ятаю день свого хрещення. Я був хрещений в одинадцять років у православному храмі міста Миколаєва. Потім у дев'ятнадцять років увійшов у воду басейну «Зоря», де був охрещений баптистським пастором. Я й дотепер не можу зв'язати цих двох подій. І чи здатні ми зрозуміти тепер безліч тих переломних моментів дев'яностих років? Так було. Однак я чудово пам'ятаю ті хрещення. «Чи відрікаєшся ти від сатани?» — «Відрікаюся». — «Чи віруєш ти в Господа і Спасителя Ісуса Христа?» — «Вірую». — «В ім'я Отця я Сина і Святого Духа. Амінь». Вода, образно кажучи, змила всі мої гріхи. Я був охрещений так само, як і тисячоліття тому Ісус Христос був хрещений Іваном, як підтвердили своє покаяння й євреї. Якими реальними стали слова Івана Хрестителя про Того, Хто увійшов у переповнену чужими гріхами воду! Чистий у нечистоті. «Це агнець Божий, який бере на Себе гріхи світу».

Яким реальним було древо хреста, метал цвяхів, сильні пальці солдатів і сердечний м'яз Спасителя, який не витримав страшних мук! Як реально силилися легені, щоб вдихнути повітря і видохнути його з криком: «Звершилося!» Звершилося. Ради нас і нашого спасіння.

Я живу в дивному світі, де сонце вже сходить, але й місяць ще світить на небі. У цьому світі символи

перетворюються в реальність, одні швидше, інші повільніше. Гроші перетворюються в будинки, красномовність — у кровопускання. Але найголовніше таїнство зміни символів на реальність вже відбулося, відбувається і ще відбудеться. Так, це видається дивним. Пасха вже була. Бог на хресті примирив з собою світ. Пасха вже відбулася, але вона продовжується й сьогодні, змінюючи камінні серця на живі, трепетні. Пасха продовжується, обіцяючи Нове Небо й Нову Землю. Пасха продовжиться, коли нове вино буде розлите й випите на березі ріки Життя. «Це кров Моя...» У цьому світі, де Пасха була й продовжується як вічний полудень, дуже важливо не забути, не зневіритися в тому, що все це реально. Символи містять у собі реальність, як би не намагалися завадити цьому час, цинізм і суета. Важливо не обманутися і не дозволити символам підмінити істину обманом, справжнє життя шкаралушкою риторики. Історія реальна. Обіцянки Євангелії — реальні. Образ майбутнього — реальний. Христос, Пасха наша, поряд з нами.

Денис ГОРЕНЬКОВ,
персональний сайт
«Добрососедство»

Македонські парадокси

Юрій ВАВРИНЮК

Одним із «каменів спотикання» в практичному житті церков є тема про пожертвування, а найбільше — тема десятини. Особливого значення вона набула в останні десятиліття, різко поділивши християн на два протилежні табори: на тих, хто надміру акцентує на жертвах і навіть тисне на прихожан, та на тих, хто взагалі замовчує та категорично відмовляється від десятини. У той час, як богослови ламають списи, сперечаючись, хто правий, проста християнська церква подає яскравий приклад того, як потрібно ставитися до жертвувань.

Часто можна чути такі вислови: «Я не можу жертвувати на церкву, я й так бідний. Церква, навпаки, повинна ще мені допомагати». Дозвольте не погодитися з таким поглядом. Така позиція суперечить самій суті жертвування, свідчить, що християнин так і не зрозумів, для чого й для кого потрібні жертвування. Зрозуміти це нам допоможе македонська церква, яку згадує у своєму листі до коринтян апостол Павло.

«Повідомляємо ж вас, браття, про Божу благодать, що дана Церквама македонським, що серед великого досвіду горя вони мають радість рясну, і глибоке їхнє убоztво збагатилось багатством їхньої щирости; бо вони добровільні в міру сил своїх, і над силу, засвідчую, із ревним благанням вони нас просили, щоб ми прийняли дар та спільність служіння святим. І не так, як надіялись ми, але віддали себе перш Господеві та нам із волі Божої, щоб ми благали Тута, щоб він, як був перше зачав, так і скінчив би в вас оце добре діло... Бо ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, будши багатий, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убоztвом» (2 Кор. 8:1-9).

Уважне прочитання цього уривка виявляє декілька положень, які можуть здатися нелогічними, а то й абсурдними. Що ж незвичне було у македонській церкві?

Парадокс № 1

«Повідомляємо про Божу благодать, що дана Церквама македонським, що серед великого досвіду горя...». Зазвичай, використовуючи термін «благодать», ми маємо на увазі щось особливо цінне, приємне та дороге, що людина отримує від Самого Бога. Перш за все це стосується голгофської жертви Христа, через яку ми отримуємо прощення, усиновлення, освячення, вхід у Царство Боже або, одним словом, Божу благодать.

Тому, читаючи в перших словах Петра згадку про благодать, у нас мимоволі малюється райдужна картина якихось особливих Божих подарунків. Але, виявляється, що ця благодать проявилася у формі... горя. Ми не знаємо, що саме сталося там, в Македонії, але мова йде про якісь особливі проблеми, з якими стикнулися віруючі та які, окрім всього, стосувалися і фінансів, щось на зразок сучасної економічної кризи. Даруйте, горе — це благодать? Виявляється, так. Для македонян їхнє скрутне становище було благословенням. Чому, побачимо далі.

Парадокс № 2

«Серед великого досвіду горя вони мають радість рясну, і гли-

боке їхнє убоztво збагатилось багатством їхньої щирости». А цей текст взагалі нелогічний: як можна в горі мати радість, і як можна збагатитися убоztвом? Для щирого християнина це можливо. Про це говорив і Христос: «Блаженні вбогі духом, блаженні засмучені...» Про це з власного досвіду говорив апостол Павло: «Як сумні, але завжди веселі; як вбогі, але багатьох ми збагачуємо; як ті, що нічого не мають, але всім володіємо» (2 Кор. 6:10). Виявляється, відсутність або нестача матеріального багатства не є причиною для смутку та розпачу, віруюча людина володіє багатством, яке не йде ні в яке порівняння з багатствами світу. По-друге, за будь-яких умов, у багатстві чи бідності, вона дякуватиме Богові за те, що є. По-третє, згідно з Божою обітницею, Небесний Батько не залишить тих, хто надіється на Нього, у матеріальній скруті, даючи необхідне для прожиття. Саме такими були македоняни: вони вміли радіти в горі й почували себе багатими в убоztві. Гарний приклад побожних людей!

Парадокс № 3

«Вони добровільні в міру сил своїх, і над силу». Зверніть увагу на слово «добровільні». З подальшого тексту розуміємо, що тут йдеться про матеріальні пожертвування в Єрусалим, або, як сьогодні часто можна чути, «у центр». Вони жертвували не через вказівку «згорі», а добровільно. І тут бачимо ще один парадокс: коли людина жертвує «в міру сил» — це зрозуміло, але як зрозуміти «над силу»? А так і розуміти: македоняни добровільно, не з примусу жертвували навіть тоді, коли це було понад їхні сили. Дивно, правда? Ні, дивно інше: нерідко віруючі люди «жертвні» понад силу для себе, не доїдаючи, недосипаючи, надриваючись, щоб купити новий диван, вивчити дітей, зробити ремонт у квартирі чи гучне весілля, а для церкви — «як Бог дасть». Бог не дасть, коли ми не дамо самі, щиро й добровільно.

Парадокс № 4

«Із ревним благанням вони нас просили, щоб ми прийняли дар та спільність служіння святим». Ска-

жіть, вам доводилося бути свідком такої ситуації. До вас, людини небідної, прийшов бідняк і просить... Ні, не те, що ви подумали, просить, щоб ви прийняли від нього пожертвування. Не буває такого, кажете? А от в македонян було. Судячи з тексту, апостоли, враховуючи скрутне становище македонян, їхні матеріальні проблеми, вирішили звільнити їх від жертвувань. Але ті македоняни виявилися «як не всі люди»: вони образилися, вони запротестували, вони «з ревним благанням просили, щоб ми прийняли їхній дар». Не їх просили зробити фінансовий збір, а ВОНИ ПРОСИЛИ ПРИЙНЯТИ їхні вже зібрані жертви.

Як же пояснити ці парадокси? Чому македоняни так поводитися? На те були причини. Про них також згадує Павло.

Причина № 1

Македоняни з усією щирістю та відповідальністю прийняли Божу благодать і зрозуміли, що вона полягає у прийнятті не лише чогось доброго та приємного з точки зору людини, але й неприємного. Свої тимчасові матеріальні нестатки вони сприйняли, як це не дивно звучить, як благословення, як милість Божу. Саме тому вони були радісні, багаті та щирі жертводавці.

Причина № 2

«Вони добровільні...» У будь-якому виді духовного служіння надзвичайно важливим є добровільність. Богові не подобається, коли Йому служать із примусу. Праця з доброї волі приносить набагато кращі результати. Добровільний працівник дивиться на працю зовсім не так, як наймит. Згадаймо широко відому притчу про будівельників, яких запитали, що вони роблять. Один із роздратуванням відповів: «Не бачиш, стіну мурую», другий втомлено: «Гроші для сім'ї заробляю». А третій, піднявши очі догори, гордо сказав: «Храм будую!» Добровільний жертводавець дає Богові, а не щирій, підозрілій та примусовій — пресвітеру, на область, на союз, на машину єпископові... Правильніше, не дає, бо це, мовляв, «пресвітеру, на область, на союз, на машину єпископові».

Причина № 3

«Віддали себе перш Господеві та нам із волі Божої». Ще однією причиною такої ревності було те, що найбільше пожертвування македоняни дали ще раніше, у момент свого увірування: вони віддали Богові, церкві та братам самих себе. Тому після цього їм було легко віддати щось менш важливе, фінансовий збір для церкви навіть в умовах нестачі був неважким та природним. Будь-які пожертви — чи то на власну церкву, чи на єрусалимську — для них були як для Бога. Вони розуміли, що хоча ці кошти призначалися на конкретну справу конкретній групі віруючих — вони перш за все Божі.

Причина № 4

«Вони нас просили, щоб ми прийняли дар та спільність служіння святим». Віруючі в Македонії розуміли, що їхній дар — це не просто допомога братам, це видимий елемент їхньої спільності. Своєю по-

жертвою вони ніби казали: «Не відкидайте нас, ми хочемо бути разом, ми хочемо цим даром довести нашу єдність. Ми з вами, ми — ваші, а ви — наші». Пожертвування об'єднує віруючих, допомагає відчуття плече один одного, відчуття потрібності один одному.

Причина № 5

«Бо це вам на пожиток...» (вірш 10). Звертаючись уже до коринтян, апостол вказує на одну з головних властивостей пожертвувань — вони приносять прибуток (закон посіву та жнив: що посієш, те й пожнеш). Цей прибуток виражається як у матеріальному — Бог матеріально благословляє щирих жертводавців, так і в духовному — християнин тоді зростає у вірі, розуміючи інших та співчуючи їм. Віруючі з Македонії розуміли, що ті пожертвування потрібні не лише єрусалимській церкві та іншим віруючим, вони потрібні перш за все їм особисто, вони збагачують їх особисто. Пожертвування зрощу-

ють у житті віруючих плоди щирості, співчуття, любові, жертвності.

Причина № 6

«Бо ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, буди багатий, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убожеством». Але найбільш сильним аргументом на користь пожертвувань для македонян став приклад Сина Божого, Ісуса Христа, Який добровільно залишив славу та багатство неба, збіднів ради людей і жертвував заради них найціннішим — Самим Собою. Це найбільший парадокс у Всесвіті, який важко зрозуміти. Його жертва була добровільною, понад силу, доказом єдності з Церквою, доказом любові.

То ж чи не логічно, щоб нам, людям, віддячити Богові тим же? Так як це зробили македоняни — християни, які знали для чого, для кого і з якої причини вони жертвують.

Одна з причин, чому люди мало жертвують на діло Боже, полягає в тому, що вони стверджують: «Десятина — це Закон. Ми ж під благодаттю». Але це помилкова думка. Десяту частину давали Авраам і Яків, коли Закону ще не було. Законом, який Бог дав через Мойсея, Він утвердив її і назвав святинею для Господа. Ісус Христос також не скасував десятини.

Коли я читаю 22 розділ Євангелії від Матвія, то думаю, що якби Ісус хотів відмінити десятину, то не сказав би, звертаючись до фарисеїв, саме так, як там написано. Це був найкращий момент, щоб її скасувати, варто було Йому сказати: «Та що ви носитеся з тими приправами? Та не потрібна вже ця десятина. Ось що треба робити!» Але ось що Він сказав: «І те треба робити, й цього не лишати». У Посланні до євреїв написано: «І тут люди смертельні беруть десятину, а там той, про якого засвідчується, що живе» (Євр. 7:8), що також свідчить про те, що десятину не бу-

ло скасовано в першоапостольській церкві.

Читаючи Писання, ми дізнаємося, що ізраїльський народ на підставі Закону віддавав не одну, а три десятини. Одна віддавалася на утримання священників та левитів (див. 3 М. 18:20-24); друга була призначена для фінансування священних свят (див. 5 М. 12:17-18, 14:23); третя десятина віддавалася раз на три роки, але збиралася весь цей час, і називалася десятиною вбогих (див. 5 М. 14:28-29, 26:12-13). Тому ті, хто вважає, що ми сьогодні не під Законом, а під благодаттю, хай віддадуть хоча б одну.

Благодать закликає нас до більшої відповідальності. За Законом перелюбом вважався сам факт перелюбу. В Новому ж Заповіті сказано, що той, хто подивився з пожадливістю, уже перелюбник у серці своєму. За Законом убивця — той, хто вбив; під благодаттю — той, хто ненавидить свого брата, вже є людина-убивця. Але чомусь у питаннях матеріального служіння ми дозволяємо собі поблажливість. І ви-

ходить: по Закону — десятина, а по благодаті — перш, ніж дістанемо купюру, то так стискаємо її, що в Ярослава Мудрого (він зображений на двогривневій купюрі) сльози виступають. Але благодать не скасовує сказаного в Законі. Вона робить вимоги до Божого народу ще більш жорсткими!

Анатолій БЕЗКРОВНИЙ,
єпископ, голова об'єднання
церков ХВЄ Донецької області

Духовна цінність матеріальних цінностей

Ми володіємо матеріальними цінностями, користуємося ними і маємо ними служити Богові. Про це багато говорить Писання. Пригадаймо Закхея. Перш ніж Христос сказав, що прийшло спасіння в його дім, цей чоловік пообіцяв, що половину свого маєтку віддасть убогим, а всім, кого обманув, поверне вчетверо. Христос також звернув увагу на вдову, яка пожертвувала дві лепти, що були для неї досить суттєвою сумою. Наші матеріальні цінності можуть служити для слави Божої. Писання прямим текстом закликає нас матеріально підтримувати тих, хто служить нам словом. А ще воно застерігає про те, що там, де наш скарб, буде й наше серце. І про те, що грошолобство — це гріх. Біблія показує нам різні, навіть фатальні випадки, до яких призвело неправильне користування грошима та матеріальними цінностями. Юда, який був ласий на гроші, крав їх зі скарбниці, а пізніше зрадив Христа за тридцять срібняків. Ананій та Сапфіра, які, здавалося б, зробили добру справу, принісши гроші за свій маєток до ніг апостолів, впали за мертво тільки тому, що підійшли до цієї справи з лукавством. Тому я гадаю, що питання матеріального служіння дуже важливе для християнина.

Я помітив таку закономірність: християни зазвичай позитивно сприймають усе, що сказано в Біблії щодо різних духовних питань. Та коли постає питання матеріального служіння, одразу ж виникає протистояння. Це ж те, що належить нам, це те, що ми заробили, здобули.

Люди часто готові жертвувати тоді, коли немає чого віддавати. Складають обітницю. Коли ж в руки потрапляють гроші, щось змінює людей, десь зникає їхнє бажання виконувати те, що пообіцяли Богові. Чому так стається? Зазвичай тому, що люди вважають свої матеріальні цінності чимсь «недуховним», неважливим для Бога. Через те дуже актуально

в церквах учить людей правильно розпоряджатися своїми матеріальними цінностями. Питання пожертв рідко ставлять у наших церквах. Проповідники або побоюються, що їх вважатимуть недуховними, або ж думають, що це непотрібно. Але ж у церкви є безліч матеріальних потреб. Потрібно будувати й утримувати дома молитви, потрібно допомагати людям, потрібно відкривати нові церкви та служіння. І коли починаєш порушувати питання матеріальних пожертвувань, то виникають нарікання, які мені довелося почути від однієї сестри: «Скільки вам треба тих грошей? Вам тільки гроші, гроші й гроші...» І це при тому, що сама вона не бере участі в служінні, нікому не проповідує, не свідчить, а тільки дбає про те, що й де продати, як би зібрати побільше.

Іноді нам буває так важко відірвати від серця, що хоч бери з серцем виривай. Але я знаю й багато людей, які жертвували щедро, більше, ніж десятину чи іншу встановлену суму, і не збідніли, а збагатили, передусім збагатили в Богові. Якщо ми все робитимемо як для Бога, Бог буде з нами. Писання закликає: «І все, що тільки робите словом чи ділом, усе робіть у Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові й Отцеві» (Кол.3:17).

І ще один дуже важливий момент. У тому ж Посланні до колосян апостол Павло уточнює: «І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям!» (Кол.3:23). Скільки разів буває так: людина готова пожертвувати, але каже: «Тільки ти розкажи мені, куди ці гроші вкладеш. А якщо ні, то я назад заберу!» На це я відповідаю: «Поки ти тримаєш ці гроші в руці, вони належать тобі. Хоча, якщо чесно, то вони не твої з того часу, коли ти вирішив їх віддати. Але коли ти віддав їх, то назад забираєш уже не від мене, а від Нього. А з Богом судитися страшно». Ми не даємо для Івана, Петра чи когось іншого. На-

віть якщо ми благословляємо якусь певну людину, ми робимо це як для Бога. За те, як використані ті кошти, будуть відповідати перед Богом інші, ті, кому довірено ними розпоряджатися. А ми повинні постійно

Люди часто готові жертвувати тоді, коли немає чого віддавати. Складають обітницю. Коли ж в руки потрапляють гроші, щось змінює людей, десь зникає їхнє бажання виконувати те, що пообіцяли Богові.

жертвувати передусім у церкву, щоб розвивалося й ширилося Боже діло. І до цього ми маємо привчати своїх дітей із самого дитинства. Наші діти не вміють цінувати матеріальне. Ми маємо їх навчити цьому. Вони не знають, як правильно розпоряджатися грошима та іншими матеріальними цінностями, і на нас лежить обов'язок навчити їх цьому. Тому навчаймося самі правильно розпоряджатися тим, що нам дав Бог, і вчимо цьому своїх дітей.

**Василь ПАЛАМАРЧУК,
заступник голови об'єднання
церков ХВЕ Волинської області**

* * *

А Марія стояла і плакала...
Десь в куточку боліла ніжність.
І, здавалося, цілу вічність
Її сльози нечутно капали...

А довкола земля прокидалася,
Трави заспані в ноги хилилися,
Десь на сході зоря займалася,
І ранкові акорди лилися.

Що до того Марії стривожений?
Їй не чути світанкових дзвонів.
Тут Він був, тут Він ними похований,
Тільки вчора лежав, а сьогодні...

... Їй вбачались Христові очі,
І чоло у вінку колючим.
Жах вселяла тривога ночі
І печери навислої круча.

Сльози бігли, на землю капали,
Серце птахою билось болісно.
І стояла Марія і плакала,
Десь відлуння зітхнуло голосно...

Раптом голос: «Маріє...» – бажаний,
Дотик ніжний, як вітру подих,
А вона ще не вірила, вражена,
Рук хотіла торкнутись проколотих.

Я, Марія, Твоя, Спасителю,
Ти приходи у хвилини розпачу.
Клич мене на ім'я, Учителю,
Коли Світло Твоїх очей втрачу я.

Я впізнаю рубці долонь Твоїх,
Я до ніг Твоїх мовчки схилюся...
... Не ховала Марія сліз своїх...
Так і я і плачу, й молюся.

Марія ЗВІРІД

* * *

Господи, серце створи в мені чисте,
Таке ж білосніжне, як сніг цей іскристий...
Та хочу: хай буде ще теплим і ніжним,
Як яблуня в квітні в серпанку розкішнім.

Створи в мені серце просте й непримхливе,
Щоб в злиднях й багатстві було би щасливе,
Босоніж воно не встидалось ходити
Та хліба окрайчик з голодним ділити.

Створи в мені, Господи, серденько вдячне,
Щоб в кожній миттєвості бачило щастя.
В захмаренім небі чи сонячній днині
Знаходило Божої ласки проміння.

Створи в мені любляче серце, Ісусе,
Тоді і на горі чуже я озвуся,
Чийсь біль обпече мою душу сльозою, –
Та все це я зможу тільки з Тобою.

Тому й сотвори мені серденько чисте.
І радість спасіння верни променисту.
Дух правий в мені обнови, мій Ісусе,
Помилуй, благаю Тебе, мою душу.

Заховай мене у долонях

Доторкнися до мого серця,
Заховай у Своїх долонях,
Пригорни ти його до Себе,
Як малесеньке пташеня...
І на дотик воно озветься,
Бо навколо негода стогне,
Заспокоєння тільки в Тебе,
Мій Ісусе, з Тобою я.

І вгамується дужий вітер,
Синьооке всміхнеться небо,
Розгойдає веселку щастя,
Подарує пречисту даль,
Знов полине воно над світом,
Бо єдиного серцю треба –
Тільки волі Твоїй віддаться,
Ти розвієш гірку печаль.

Заховай мене у долонях,
Дай забути світу марноту.
Дай зігрітись від дощів холодних.
І відчутти серцем теплоту.
Ти, мій Боже, Ти – моя надія,
Ти – веселка радості моя.
І душа моя про щастя мріє,
Як Тебе побачу в небі я...

Не бійся бути доброю

Не бійся бути доброю на світі,
Умій від серця щирого прощати,
Прощати так, як вміють тільки діти,
Щоб у вчорашнє більше не вертати.

Умій любити так, як люблять діти,
Щоб без умов, без комплексів, без здачі,
Щоби не йти, не бігти, а летіти,
Коли хтось поруч безутішно плаче.

Вмій забувати гіркоту полину,
Щоби образи в серці не таїти,
Бо ми не ангели, ми загубили крила
Ще там, в раю, як почали грішити.

Як серце раптом зранене побачиш,
Що при дорозі все стікає кров'ю,
Не бійся, що себе усю розтратиш,
А нахилися з щирою любов'ю.

Не поспішай ніколи говорити,
Вмій слухати, чужим проїнятися болем,
Чи радістю чиеюсь засвітитись,
Як серце друга тихо заговорить...

Тебе Господь створив, щоб ти любила,
Щоб добротою в світі цім світити.
Бог позичає іноді нам крила,
Щоб і літати, не лише ходити.

Не бійся залишати всюди квіти,
Рожеві, білі, жовті та червоні,
Бо скрізь колючі кактуси по світу,
А треба і фіалок, і півоній.

А наостанок знову побажаю
Прощати і любити, і радіти.
Роки нас від дитинства віддаляють,
Але ми будьмо простими, як діти!

* * *

Жінка задивилася у дзеркало,
Посміхнулась трішки гіркувато...
Лиш зіниці – яблуневі зернятка,
Зазвучали теплою Сонатою.

В тій Сонаті – грози, сонце, райдуги,
Сміх весняний і мінор осінній...
Серце заметіль вишневу згадує
І світанок Щастя ніжно-синій.

За вікном вербу гойдає вітер
І смичком виводить тихе скерцо...
Жінка до грудей притисла квіти –
І тепліше стало її серцю.

Бог схилювся над її душею.
Огорнув долонями з любов'ю,
Світ зігрітий жінкою цією,
Сонце носить скрізь вона з собою.

Ви – та Жінка, що приносить свято,
Ви – та Скрипка, гоїте зажуру.
Пташка Ви, що створена співати
Серед дня і в опівнічну пору.

Дзеркало вдивляється у Жінку...
В чистий образ святості й спокою...
Витесану Богом, мов сопілку,
Що цей світ озвучує собою.

* * *

Коли боляче серце ранять
Гострим словом, мов лезом бритви,
Одиноко і гірко стане –
І зможеш в нерівній битві.

Не ховайся в німе мовчання,
Серце небу лиши відкритим...
Хай душа у сльозах благання
До Ісуса несе молитву...

На образи пекучий попіл
Хай проллється дощик прощення.
Під хрестом на старій Голгофі.
Ми вчимося благословення...

І якщо навіть серед літа
Сніг байдужості закружляє,
І замерзнуть любові квіти,
І розколеться лід відчаю...

Ти сердечні свої долоні
Піднеси догори, до сонця –
Благодатна любов Господня,
Тьму розсіє в твоїм віконці.

Свобода у Христі: вільне падіння чи стрибок з парашутом

На зібраннях багато говорять про те, що ми повинні робити, чого не повинні, що можна, що не можна. Якись правила, норми, які не завжди узгоджуються зі словом Божим. Може, це і потрібно на перших кроках слідування за Господом, але де та свобода, про яку казав Христос: «Ви будете вільні»? І як розуміти слова: «Не робіться рабами людей»?

Я не маю на увазі, щоб вживати свободу для тілесного задоволення, жити як хочеться. Хотів би, щоб у церкві навчали, як отримати свободу від гріха, і жити, як навчає Біблія. Як виховати нову людину, у якій відбулася б переміна не назовні, а внутрішня переміна серця? Часто новонаверненого найперше «роздягають», «одягають, як личить святим», і людина думає, що це все, що від неї вимагається. Інші виконують усі церковні постанови через страх перед служителями або залежність від оточення (що про мене скажуть люди)...

Я не проповідник і не можу викласти свою думку, надіюся, ви розумієте, про що я пишу... Дайте пораду на сторінках журналу.

О.М., м. Рівне

Запитань у листі дуже багато (ми навіть не всі опублікували), і кожне з них варте окремої розмови. Не повністю згідний із твердженнями, які прозвучали в листі. Так, згадані проблеми є в громадах християн віри євангельської, але було б неправильно вважати їх типовими. Можливо, не скрізь і не завжди проповідники правильно й зрозуміло роз'яснюють важливі для християнина теми, але, вважаю, переважно в церквах викладають правильне вчення щодо таких важливих питань, як народження згори, внутрішня переміна серця та практичне життя відродженого християнина. Якщо є випадки, згадані у листі, то це або недопрацювання місцевих служителів, або легковажне ставлення самої людини до того, що вчить Біблія.

Разом із тим мусимо згодитися, що певні проблеми в розумінні деяких питань практичного життя віруючих є.

Сьогодні ж поговоримо про свободу в Христі та церковні вимоги й заборони. Ця тема нині є однією з найактуальніших, найдискусійніших, якою нерідко спекулюють прихильники різних точок зору.

Що ж таке свобода в Христі, про яку так багато написано в Новому Заповіті? Обсяг журнальної статті не дозволяє детально обговорити тему, тому зупинимось на уставлених міфах, які найбільш поширені та спотворюють біблійне розуміння свободи в Христі.

Міф перший: свобода — це відсутність закону

Ті, хто апелюють до новозавітних слів Христа та апостолів про свободу, упускають той факт, що вони, як правило, говорять про Закон Мойсеїв або природну залежність людини від диявола. Новий Заповіт названий саме так на протигагу Старому Заповіту, основою якого був збірник чітких та конкретних дозволів і заборон, обов'язкових для виконання, і який так і називався — Закон. Послання апостола Павла до римлян, коринтян та галатів написані саме з причини того, що деякі євреї хотіли зберегти в християнстві хоча б деякі пункти старого Закону. Тому в більшості випадків заклики апостола до

свободи та звільнення стосувалися саме Мойсеєвого Закону.

Інша важлива тема, у якій фігурувало поняття свободи, стосувалося звільнення від рабства гріха, у якому опинилися усі нащадки Адама: «А звільнившись від гріха, ви стали рабами праведности» (Рим. 6:18). Свобода для християнина означала, що він тепер звільнився, по-перше, від гріховної залежності, а по-друге — від залежності надміру суворих параграфів Мойсеєвого Закону.

А «свобода», у принципі, ніколи не означає відсутності законів. Більше того, Яків говорить про парадоксальне поняття: «закон волі». «А хто заглядає в закон досконалий, закон волі, і в нім пробуває, той не буде забудько слухач, але виконавець діла, і він буде блаженний у діянні своїм!» (1:25,26). Іншими словами, звільнена від гріха, народжена згори людина, добровільно підпорядковує себе іншому закону, який за внутрішнім змістом досконаліший за Мойсеїв. «Дам Закона Свого в середину їхню, і на їхньому серці його напишу...» (Єр. 31:33). Новий Заповіт не означає відсутності закону, закон залишається, але тепер він написаний не на пергаменті, а в серці людини, у якій живе Дух Святий.

Апостоли часто називали себе «рабами Ісуса Христа». Як розуміти це? З одного рабства в інше? Так, але це рабство добровільне і тепер означає не тиранію господаря, як це було під владою сатани, а добровільну залежність від Бога як Батька, від Його волі, Його законів та правил. Ісус сказав, що Його ярмо (рабство) любе та легке (див. Мт. 11:28-30). Сімейне життя теж, певною мірою, є «рабством», обмеженням свободи, але, за правильних стосунків, це приємне «рабство».

Міф другий: свобода — це відсутність заборон та вседозволеність

Апостоли, з одного боку, багато повчали про свободу в Христі, з другого — ще більше говорили про те, чого варто уникати в житті, чого не робити, як поводитися й бути відділеними від світу. Так що свобода — це не відсутність заборон та вседозволеність, а підпорядкування себе правилам, які захищають віруючу людину від спокус та гріха.

Навіть свобода на державному чи національному рівні ніколи не означає відсутності закону. Навпаки: чим демократичніша та цивілізованіша країна, тим більше в ній внутрішніх законів, заборон та обмежень. Беззаконня можна бачити лише у відсталіх політично та морально державах.

Якщо перенести міркування деяких сучасних християн, що протестують проти церковних обмежень,

Відсутність законів завжди веде до хаосу, руйнування, анархії. Саме тому під час безвладдя (революції, війни, катастрофи), а отже відсутності закону, так сильно проявляються всі ганебні людські якості у формі погромів, братовбивства, грабежів, розпусти і т.ін.

у площину суспільно-державного устрою, то їхня логіка неправильна. Це все одно, що казати: «Я вільна людина, живу у вільній державі, чому мене скрізь обмежують: за кермом автомобіля змушують дотримуватися якихось правил, вказують, як потрібно поводитися на вулиці, у супермаркеті, літакові, держустаніві? Чому я не можу побудуватися, де хочу і як хочу, чому для поїздки за кордон потрібні якісь папери?» Погодьтеся, такі запитання викликають у нас посмішку. Ми, не задумуючись, кожного дня підпорядковуємо себе сотням, тисячам законів, правил та заборон, які є в суспільстві (навіть у випадку, коли вони нам не подобаються), а в духовному житті відкидаємо будь-які обмеження. А духовне життя не менш важливе. Якщо ми не дотримуємося правил дорожнього руху чи протипожежних правил, ми ризикуємо фізичним життям, якщо ж відкидаємо правила духовні — ризикуємо загубити душу.

Відсутність законів завжди веде до хаосу, руйнування, анархії. Саме тому під час безвладдя (революції, війни, катастрофи), а отже відсутності закону, так сильно проявляються всі ганебні людські якості у

формі погромів, братовбивства, грабежів, розпусти і т.ін.

Міф третій: заборони та правила потрібні для спасіння

Часто в проповідях та розмовах можна почути: «Ось та людина — невіруюча, бо вона...» — замість крапок можна поставити будь-яку церковну заборону, яка є в тій чи іншій церкві: має вдома телевизор, не так одягнена, носить обручку чи прикраси, користується косметикою і т.д. Така позиція суперечить Слову Божому, більше того — знецінює голгофську жертву Христа. Новий Заповіт дає чітке визначення спасенної людини: «...той, хто вірує, має життя вічне» (Ів.3:16); «ми дізналися, що людина не може бути виправдана ділами Закону, але тільки вірою в Христа Ісуса...» (Гал. 2:16-21). Виконання Закону, Старого чи Нового, не дає людині права бути спасеним, лише віра в Ісуса Христа! Про це багато пояснював апостол Павло у своїх Посланнях до римлян та галатів. Прочитайте їх ще раз уважно.

Міф четвертий: якщо виконання правил та законів не впливає на спасіння, вони не потрібні

У християнстві, як і в цивілізованому суспільстві, повинні бути закони та заборони. Але з іншою метою. Нікому не спаде на думку сказати: «Я громадянин такої-то країни тому, що я виконую усі її закони». Ні, людина стає громадянином певної країни не через виконання вимог закону, а за фактом народження чи іншої спеціальної процедури. Ми стали громадянами Царства Небесного не через добрі діла (християнську поведінку), а через Божу благодать, через віру в Ісуса. Але кожен громадянин зобов'язаний дотримуватися законів своєї держави, які прийняті ДЛЯ ПОРЯДКУ в державі.

Ми живемо в недосконалому світі. За будь-яких часів, за будь-якого суспільного ладу є велика ймовірність того, що громадяни будуть поводитися так, що це шкодитиме їм самим, іншим людям та суспільству. Саме для того приймаються закони: регулювати взаємостосунки, забороняти те, що призводить до біди та шкоди. При правильному підході закони та заборони гарантуватимуть порядок у суспільстві.

Простий приклад: читачі-водії, скажіть, чому ви виконуєте правила дорожнього руху? Якщо бути щирим та не лукавим, навіть найбільш свідомі громадяни та християни (і я також) скажуть: «Щоб не платити штрафу». Тобто, найбільшою гарантією нашої безпеки на дорозі, є (чого гріха таїти) не стільки наше усвідомлення небезпеки, як страх перед покаранням. Тому закон (заборона) ДИСЦИПЛІНУЄ нас.

У духовному світі, у тому числі й у християнстві, теж є велика ймовірність того, що народжені згори люди, залишаючись у тому ж фізичному тілі, живучи в недосконалому та спокусливому світі, будуть поводитися так, що це шкодитиме їм самим, їхній святості. Свідомо чи несвідомо вони робитимуть те, що буде не на користь їхній душі. Тому, враховуючи людську слабкість та небезпеку спокус, одним із засобів зберегти духовну чистоту є правила та заборони. Вони діють як правила протипожежної безпеки чи правила дорожнього руху, захищаючи наші душі від духовного каліцтва чи навіть смерті. Хтось сказав: «Усі правила та закони написані чиею кров'ю». Певною мірою це так.

Звичайно, одними лише заборонами не можна досягти успіху. Вони повинні використовуватися разом з іншими методами, зокрема, власним духовним зростанням через читання Слова Божого, молитву та

спілкування з Богом, через повчання служителів та духовних вчителів. Інакше сліпе слідування правилам призведе до мертвої релігії, як це не раз ставалося в історії, зокрема з книжниками та фарисеями часів Христа.

Важливість правил може бути різною: порушення правил проїзду перехрестя значно більше порушення, аніж відсутність ремня безпеки. Але і те, і друге має на меті зберегти наше життя.

Духовні заборони можна поділити на дві основні групи: ті, які встановлені Самим Богом та вченням апостолів, які записані на сторінках Біблії і які Слово Боже називає гріхами, та ті, які встановлені певними деномінаціями чи церковними громадами з певних причин за певних умов. Якщо правила та заборони першої групи є незмінними і обов'язковими для усіх християн усіх часів, то з другої групи можуть змінюватися, додаватися, анулюватися. Погоджуюся, не завжди християни одностайні щодо практичного трактування біблійних правил та заборон і не завжди внутрішньо-церковні закони є логічні та правильні. Але це не дає нам права на цій підставі зовсім відкинути їх. Нам можуть не подобатися державні закони чи правила дорожнього руху, але вони обов'язкові для виконання.

Виникає запитання: якщо виконання церковних законів не впливає на наше спасіння, то чи вони є обов'язковими для християн? Так, як є обов'язковим виконання усіх державних законів для усіх громадян. Але важливе зауваження: наслідком порушення державних чи суспільних законів є відповідне покарання, але не втрата громадянства (лише в особливих випадках, за дуже важкі та постійні порушення може бути позбавлення громадянства та депортація). Той же принцип

**Ти називаєш себе вільним.
Вільним від чого чи вільним для чого?
Фрідріх Ніцше**

**В
десятку**

діє і на духовному рівні: порушення біблійних чи церковних правил не позбавляє людину спасіння, а несе лише певне покарання залежно від вини. Виняток становлять випадки, коли християнин стає «рецидивістом», грубо, брутально та свідомо порушуючи усі духовні правила, тим самим нехтуючи спасаючою кров'ю Христа і в результаті втрачаючи спасіння (див. Євр. 10:26-31).

Тому нам слід бути обачними в наших формулюваннях. Фраза «Носити прикраси — це гріх» — неправильна, бо такої заборони в Біблії немає, є лише внутрішньоцерковні заборони, на які, тим не менш, потрібно зважати.

Підняте питання надто багатогранне, тому ми не можемо у форматі журнальної статті обговорити його повністю. З іншого боку, на нього не можна дати однозначної відповіді. Тому буде правильним, якщо ми в питанні дотримання (чи недотримання) певних правил та заборон будемо керуватися не власним вузьким баченням чи принциповістю, не підозрами та звинуваченнями, а щирістю перед Богом та бажанням мати мир у церкві та між собою. Як сказав з цього приводу апостол Павло: «Не руйнуй діла Божого ради поживи (ради власних принципів та бачення — прим. автора)»...

Утім, зрозуміти справжню важливість дотримання законів та правил може лише вільна людина. Той, хто по-справжньому, по-біблійному не звільнився від гріховного характеру, у чиєму серці кого залишаються лукавство, підозри, бунт, невдоволення, ненависть, непримирення, завжди буде протестувати проти будь-яких обмежень та правил. Бо саме вони виявляють його справжню сутність.

Юрій ВАВРИНЮК

Нічний ТОЧИЛЬНИК

Кілька років тому ми з дружиною купили новий диван. Для нашої сім'ї це була ціла подія. Диван був красивий, м'який. Спати на ньому було — одне задоволення. Але через кілька днів після покупки ми виявили, що разом з диваном стали власниками й жука-точильника, який нахабно точив деревину нашого дивана. Але це ще не все. Найголовніше, що точив він її винятково вночі. І це стало для нас маленьким нічним кошмаром. Тільки починаєш засинати, раптом чуєш: «Хрум-хрум!» — наш «милий друг» починає свою нічну програму «Для тих, кому не спиться».

Ми з дружиною почали шукати в інтернеті, які позбутися точильника. Добродушний пошуковик дав нам таку рекомендацію: «Знімаєте оббивку зі своїх меблів...» Після такого в нас відразу відпало бажання продовжувати читати. Ми вирішили залишити нашу оббивку на місці, а заодно й свого точильника, який належав нам тепер по праву придбання його разом з диваном.

Якось уночі, слухаючи черговий «концерт на заявки», я подумав: «Ось так і совість. Як би людині не хотілося іноді від неї звільнитися, вона все одно тихо приходить до неї вночі й до ранку провадить свою бесіду. Вдень її буває не чути. Але вночі, коли людина залишається наодинці з собою, її голос ніби прокидається і владно говорить з нею. І цей голос, рано чи пізно, все одно доведеться почути».

Ой, як не хочеться, щоб все було так серйозно! Хочеться просто жити, насолоджуючись своїм буттям, і ні про що не думати. Як прикро іноді усвідомлювати, що життя насправді подібне до супермаркету, де все можна брати, але попереду — каса. Як іноді хочеться жити в блаженному незнанні, щоб потім мати легальну підставу сказати: «Так? А я цього не знав!»

На жаль, усе зовсім не так. Я можу весь день вдавати з себе господаря життя, а потім лягати спати і з соромом програвати маленькому черв'ячку, перед яким я виявляюся безсилим. Це повертає нас до істинної реальності. І, хтозна, якщо Бог це допустив, то чи не є воно його натяком на те, з чим вже давно пора розібратися?

«Хай живе, — подумав я, — буде ще один привід замислитися про свою духовність».

Михайло ЮНАКОВСЬКИЙ

Зустріч з цікавою людиною

Борозни на поліській цілині

Дмитро ДОВБУШ

Ми поверталися додому глибокої ночі, втома давалася взнаки, адже виїжджали з Луцька рано-вранці й не спали вже майже добу. Та мені важко уявити щось, на що б я погодився проміняти цей короткий день свого життя. Було враження, що в серці з'явилося щось нове, дорогоцінне, за що хотілося триматися з усіх сил — аби не загубити...

Але все по-порядку. Карпилівка, Карпилівка, Карпилівка... Скільки ж їх є??? GPS-навігатор, що вказував нам дорогу, постійно плутався, у яку область нас спрямувати — чи то у Чернігівську, чи в Полтавську, чи в Рівненську... Врешті, майже діставшись до пункту призначення, ми ледь не повернули в сусіднє село з точнісінько такою ж назвою (як потім виявилось, не ми перші).

Та серед усіх земних Карпилівок є особлива й унікальна — Карпилівка Рокитнівського району Рівненської області. Думаєте, я хочу її ідеалізувати? Аніскільки! Але, повірте на слово, щось у ній таки є!

Загалом, про Карпилівку чув, читав і навіть бачив документальний фільм. Відгуки — суто позитивні: перспективне село, яке наперекір загальнодержавній статистиці росте і розвивається, наповнюється молоддю. Населення: близько 3000 чоловік — працелюбні, щирі люди, більшість із яких задоволені умовами свого життя. Кажуть навіть, що в місцевих магазинах не продають алкоголю та тютюну, а в селі важко зустріти нетверезу людину. Що ж до місцевої общини християн-п'ятидесятників, яка, до речі, вважається однією з найбільших сільських церков українського об'єднання, то згідно з розповідями, вона користується рідкісною прихильністю серед односельчан, зумівши відкритістю й простотою переламати радянські стереотипи у свідомості людей.

Що ж — перевіримо! Зрештою, це і є завданням журналіста...

Від траси до села веде древня «царська» бруківка. Таке покриття діє набагато краще за дорожні знаки обмеження швидкості, тому сповільнений хід дає можливість роздивитися навколо. Ось, праворуч, поміж березами видніється дивний пам'ятник меліоративному плугу, що встановлений, згідно з написом, «на честь покорителів «Поліської цілини». Від нього ніби віє радянською епохою — ні, не майорінням червоних прапорів — швидше запахом хліба й зморщених працюючих рук. Виявляється, у минулому ця місцевість рясніла болотами, і її осушували, починаючи з 1959 року.

Під'їжджаємо... Що кидається в очі при в'їзді в село? Людно на вулицях, дороги — рівенько заасфальтовані, багато транспорту. Відчувається пульс життя!

Шукаючи дорогу до будинку молитви, спілкуємося з людьми, запитуємо про їхнє ставлення до церкви, до віруючих. Як я і сподівався, у відповідь чуємо добрі слова, та й самі селяни — чуйні й привітні.

Гаразд, пора вже у Божий дім. Попереду в нас — чудове служіння, сльози, усмішки й дружнє християнське спілкування.

Відразу ж хочеться зазирнути до витоків, дізнатися про тих, хто осушував болота гріха й закладав фундамент Божої церкви в Карпівці.

Розповідає пастор Володимир Бричка: «У кінці 20-х років минулого століття сюди на заготівлю лісу приїжджали брати із Сарненського району. Живучи в сусідньому селі — Боровому, вони спілкувалися з селянами й проповідували їм Євангелію. Дехто увірував, почали збиратися на служіння. Туди ж почали приходити й люди з Карпівки. Спочатку покаявся чоловік на ім'я Семен, потім — двоє молодих хлопців, які саме повернулися з армії, обидва Василі, обидва Брички. Такі парадоксальні — один високий, другий низький. Вони й стали засновниками церкви в Карпівці. До кінця життя були відомі як Василь Малий і Василь Великий... Через певний час сюди приїхали брати з Березнівського району, які дали наставлення про хрещення Святим Духом. І от відтоді тут церква п'ятидесятників».

— Як відбувався ріст церкви? Чи були моменти особливих пробуджень?

— Коли я прийняв служіння пастора, церква діяла вже 50 років і нараховувала приблизно 260 чоловік. Сьогодні — 660, із них 560 дітей, плюс чимало тих, які не є членами, але приходять на служіння, їхні діти — у нашій недільній школі... В останні роки — по 30-40 чоловік приймали водне хрещення.

Та були такі хвили пробудження, що двічі на рік робили хрещення. На одному із служінь у 1991 році покаялося близько 70 людей, а якось під час євангелізації за участі гурту «Авен-Езер» — більше 120. Бувало, що люди калялися прямо на водному хрещенні.

...Одного року, пам'ятаю, був холодний день, хоч і літо. Хрещення майже закінчилося (тоді приймало 16 чоловік), і я збирався виходити з води, аж тут служитель на березі зробив заклик — і покаялося двоє людей. Вони відразу ж почали просити, щоб і їх охрестили... Мені дали знак — не виходити з води. Поки звершував хрещення, прийшла ще одна жінка, я мусив ще чекати — так змерз! Холодно, але ж мушу! Дивлюся — ще двоє прийшли! Охрестили. Потім — ще двоє! І ТАК — 53 ДУШ! Там була така присутність Божя, благодать, усі плакали — увесь народ...

У Ясногірці був подібний випадок. Декільком щойно наверне-

11 березня 2012 року Карпівська церква вітала Володимира Бричку з ювілеєм — 30 років пастирського служіння. Привітати ювіляра приїхали також друзі та співслужителі Володимира Дмитровича, пастирі церков Рівненщини та Житомирщини. Серед них — голова об'єднання церков ХВЕ Рівненської області єпископ Віктор Боришкевич, заступник старшого єпископа ЦХВЕУ єпископ Микола Синюк, старший єпископ ЦХВЕУ Михайло Паночко, єпископ Микола Камінський. У богослужінні також брали участь три хори карпівської церкви, які були особливою прикрасою ювілейного служіння.

ним людям на їхнє прохання відразу дали хрещення... На другому березі стояла молода пара. Дівчина трималася за руку хлопця й сильно плакала... І коли вже оголошували про завершення служіння, вона, побачивши, що добігти по колу берегом не встигне, стрибнула прямо у воду. Хлопець її за руку тримає, не пускає. Та вона виривається і йде до пастора. Що ж залишалося робити? «Віруєш у Господа Ісуса Христа?» — «Так!» Охрестили її. І вона — куди ж? — назад до того берега! А чоловік — чекає. Всі затамували подих — що буде? Підійшла, а він — їй руку подав, обійняв, поцілував, зняв піджака й пішов у воду... Сьогодні — обоє співають у хорі.

І, що цікаво, із тими людьми, що отак несподівано прийняли хрещення, ми ніколи не мали жодних проблем, непорозумінь.

— Скажіть, із вашого досвіду — як досягнути людей?

— Мене часто запитують: у чому ваш секрет? Думають, що я затаїв якийсь секрет! Мені здається, що дуже часто Богові не стільки потрібно допомогти, як не заважати. Бо ж ми могли Богові «допомогти», сказати: «Заждїть-заждїть! Хай покаються, хай прийдуть у церкву, хай навчаться — тоді й хрещення дамо!» Воно нібито й так, усе обґрунтовано, але то не Боже, а наше.

— Що ж тоді від нас залежить?

— Мати чуття! І коли віє Дух Святий і робить Свою справу, не заважати Йому. Не ставити свої правила, постанови, рішення, протоколи, дипломи! Не завжди воно спрацьовує, а Боже — спрацьовує! Коли ж це — не Боже, потрібно пильнувати й не допустити.

Буває у нас так: наставимо заговорж — «заповідь на заповідь, правило на правило»... Понаплутуємо тинів, потім — перелазимо. Бо ж треба йти вперед, а не пускають правила. Самі себе заводимо в тупик. Наші традиції не завжди служать для збудування.

— Ваше село вважається перспективним, молодь не виїжджає... Чи є в цьому вплив церкви?

— Я думаю, що немалий. Люди озираються на те, що є де працювати, є з ким, є за що триматися... Оскільки людей багато, народжу-

ються діти, то й потрібні продавці, учителі, медики, прибиральники, водії... Де є народ, то там і рух. А де село вимирає — що там будеш робити? У тому й перспектива, що є діти і є молодь.

Наприклад, силами церкви ми реставрували закинтий дитячий садочок і зробили дільничну лікарню. Уже — 40 чоловік мають робочі місця. У селі 12-13 магазинів, молодь дуже добре заробляє на чорниці. Виріє життя!

А у церкві люди відчують навіть певну соціальну захищеність.

— Які напрямки служіння розвинуті в церкві?

— В останні роки ми частково взяли на утримання наших місіонерів в інших областях України, у Росії. У церкві молодь найбільше задіяна в хорах, музичних гуртах. Також відвідує хворих людей. Бере участь у проведеному дитячих таборів. Відвідує місіонерські точки. Хоча все ж ми занепокоєні тим, що багато незадіяних людей у церкві.

— Що ви вважаєте найбільшим досягненням вашої церкви?

— Найбільше я ціную й пишаюся атмосферою серед служителів. За цих 30 років жодного разу до нас не приїжджали старші служителі через конфлікти, непорозуміння. Якщо й приїжджали, то тільки на свята, на хрещення, дні подяки... Хоч були різні ситуації, та Бог давав мудрості все вирішувати самим. Це мене дуже тішить. Тому я впевнений, якщо завтра мене не стане, справа не зупиниться.

— Я розпитував людей і багато з них говорили про особливу атмосферу, яка панує у вашій церкві. Що це за атмосфера і як її створити?

— Навіть настрій лідера церкви, його характер, риси обличчя відіграють немалу роль. Надмірна строгість, законність, фарисейська поведінка — це впливає і на усіх людей. Я найбільше боюся такої релігійності, подвійних стандартів — вдома такий, а в церкві — інший. Це дуже шкодить служителям. Я такий, як є, — з гумором — і вдома, і в церкві. Не якийсь ангел, не із космосу звалився...

* * *

...Ми сиділи за круглим столом (наша команда й місцеві служителі) — і розмова текла, як розлите миро.

Дарма, що було вже пізно. У спілкуванні з неповторними Божими людьми час летів непомітно.

Зрештою, пресвітер карпилівської церкви — це окрема історія. Ех, хай там що — буду суб'єктивним! Врешті-решт, це ж мій репортаж, тому, сподіваюся, право на суб'єктивність у мене є. Після нашої розмови я без вагань вніс Володимира Бричку в список людей, які особливо вплинули на мою свідомість і життя. Знаю дуже небагато таких служителів — із батьківським серцем, гострим розумом і неповторним почуттям гумору (що я особисто вважаю просто незамінною християнською рисою)! На загальному фоні це — надихає. Поки є такі люди й ті, кого вони виховують, впевнений: не все так погано і в нашому братерстві, і в нашій Україні!

— У вас 30-річний досвід пасторського служіння. Розкажіть про себе, про ваше покликання. Як ви стали пастором?

— Я покався в 16 років, у 17 прийняв хрещення. У нашій християнській сім'ї було 9 дітей, я — середній. Та, на превеликий жаль, на момент мого хрещення — тільки один я був віруючим (тепер — уже всі віруючі, крім одного брата).

Щодо служіння, думаю, у тому був Божий промисел, Боже провидіння. Я ніколи про це не мріяв, не писав у школі творів, що хочу стати пастором. Хоча ще у військкоматі один із членів призовної комісії чомусь мене прозвав пресвітером... Потім доля мене закинула в Росію. То був період, коли я навчався проповідувати. Живучи в місті, мав можливість чути більш підготовлені, тематичні проповіді. Це формувало мене.

Повернувшись, я співав у хорі, входив у склад братерської ради. У 1981 році померла дружина нашого пастора. Сімейні обставини змушували його виїжджати в Грузію, і хтось повинен був взяти на себе це служіння. А в ті часи атеїстичної системи не дуже хто горів таким бажанням! Я ще був тоді молодий, 27 років — «нестріляний» заєць. Але склалися такі обставини, що просто не було кому... І якось на братерській бесіді пресвітер раптом каже: «Що ж робити? Доведеться тобі

братися!» Це для мене, було як сніг на голову...

— На вашу думку, які головні риси повинен мати пастор?

— Я думаю, дуже добре бути склерозним чоловіком: почув — і забув. Коли в служителя хороша пам'ять — можуть бути проблеми. Той на пальця наступив, а той до рогу перейшов, а той щось не так сказав, не так глянув — а ти все пам'ятаєш! Це заважатиме в прийнятті об'єктивних рішень, коли твоє служіння і твої амбіції можуть перетнутися. Павло говорив Тимофію: «Заклинаю тебе перед Богом й Ісусом Христом та вибраними Анголами, щоб ти заховав це без лицемірства, нічого не роблячи з упередженням» (1Тим.5:21). Пастор повинен бути безстороннім, незлопам'ятним, не тримати особистих образ.

Інша деталь, яка відіграє немалу роль — родинні зв'язки (жінка, діти, свати, брати, ближні й далі родичі). Зі сторони це дуже помітно: якщо мої діти — то така міра покарання і ось така заповідь, а якщо чийсь — то вже строгіше покарання, уже інше правило та інше місце з Біблії. Дуже багато людей цим себе скомпрометували. Ми повинні усвідомлювати: якщо люди сидять в залі й не є служителами, то це не означає, що вони нерозумні. Серед них є набагато кмітливіші, талановитіші, здібніші та гостріші на думку, ніж я. Люди читають не тільки те, що я проповідую, а й те, що між рядками. Вони все бачать. Тому ми повинні бути максимально прозорими, відвертими, щоб нам могли довіряти. Те що ти не ідеальний, що ти можеш десь помилитися — люди пробачать і зрозуміють. Але коли ти лукавий, хитрий — цього не пробачать, це вже не дрібниці, не слабкості — це велика проблема.

— Що б ви порадили молодим людям — як виховати в собі служителя?

— Основний момент — мати чітке розуміння й чуття Божої волі. Якщо це не твоє, ти не маєш поклику — ліпше не братися. Не мотивуйся тим, що «мій дід був пресвітером», не спокушуйся, що це почесне місце... Служіння пастора не менш відповідальне ніж робота лікаря. Якщо

ти не лікар за покликанням, а купив диплом — це небезпечно. Часто долі людей, сімей — в руках служителя. Від його таланту, вміння, здібності нерідко залежить чиєсь життя. Ось, припустимо, я хірург, маю диплом, знаю, що серце з лівого боку, розрізав, знайшов, замінив клапан, зашив... Ніби правильно зробив операцію, тільки одна проблема — не тьохкає серце. То навіщо ж так? Не твоє — краще не братися.

— Наскільки успіх служіння залежить від пастора, а наскільки — від церкви?

— Я вважаю, від церкви — на 20%, від пастора — на 80%. Якщо атмосфера не буде теплою серед служителів, то нічого церква й не зробить. Якщо когось і приведуть у церкву, то служителі виженуть — своїми правилами, гострими поглядами...

Якось перед черговою молитвою над дітьми до мене прийшла одна жінка. Вона не була членом церкви, але дуже хотіла принести і своє дитя, щоб за нього помолилися. Я опинився в складній ситуації, розумів, що брати цього не дозволять, та й не було вже можливості зібрати усіх на бесіду. Але відмовити — вона образиться. Я був молодим, щойно прийняв служіння. Тому пастору, що був першим, засновував церкву, легше. А коли — вже третій, то його постійно порівнюють з попередніми: «А той так не казав», «А той так не робив»...

Раптом думаю: вона ж тільки до мене прийшла, а на самому служінні перед церквою вийти — не так просто. Кажу: «Приносьте!», а сам думаю: як прийде до діла, то вона не наважиться.

Але я помилився... Наступного дня, наприкінці служіння (коли люди починають підходити з дітьми) дивлюся у вікно — йдуть! Що ж робити? Усе, як є, розповідаю братам. Старший диякон каже: «Не спіши робити такі нововведення. Хай покаються, приймуть хрещення — і тоді приносять». Я відповідаю: «Браття, я з вами згідний, тільки ж потрібно комусь піти і сказати їм, щоб не заходили!» Брати збентежилися: хто ж піде? Рішення то прийняли, але ж тепер треба комусь піти й подивитися в очі тій людині! Радилися,

радилися, а тоді той самий диякон нахилиється до мене: «Слухай, брат Володя, може, хай уже несуть!»

Сьогодні ця жінка — член церкви, і її чоловік, і їхні п'ятеро дітей. З тих пір усі люди приносять діток на молитву — і віруючі, і невіруючі.

— Я знаю вас як людину, яка йде в ногу з часом, яка навчається, розвивається. Що вас стимулює до цього?

— Навіть за історію мого служіння багато змінилося в менталітеті людей. Наприклад, щодо проповіді. Сказати проповідь сьогодні й тридцять років тому — то велика різниця! Тоді в церкві було, може, двоє людей із вищою освітою, або й не було. Кілька чоловік мали середньо-спеціальну. Решта — 8 класів, а більшість — лише початкові класи або й неграмотні. Сьогодні ж у нас — до 50 чоловік із вищою освітою (педагоги, медики), майже всі — із середньою. І вже тепер одним «Алілуя» не дуже й нагодуєш людей! Уже потрібна справжня їжа. А це змушує «шевелити мозгами» і переставляти ноги трохи скоріше! Бо — обганяють! Або переставляй ногами скоріше, або трохи вбік відступися — хай молодші йдуть! І це змушує вчитися. Тому я ще сьогодні студент, їжджу на сесії, пишу дипломні...

Є прогрес, є розвиток мислення. І ми мусимо усвідомлювати, що відповідаємо перед Богом за виховання, за рівень науки. Якщо не розвиватися, не вчитися, не думати — будуть

проблеми. Тільки ти перестав вчитися — вже завтра переставай і вчити.

— На вашу думку, чи повинна церква бути сучасною?

— Коли я заходжу в церкву, а там — дім молитви XIX століття, пісенники XVIII століття, лавки XVII століття, — це відіграє значну роль. Постійні люди звикають до цього, а хто вперше прийшов — на все звертає увагу. Немалий процент людей приймає рішення прийти чи не прийти ще раз у цю церкву ще до початку зібрання! Тут важлива сама атмосфера, ставлення людей. Заходить чоловік уперше в церкву, аж тут — 500 очей, і всі — на нього! Його перше бажання — десь провалитися! І він якнайшвидше, особливо не роздивляючись, шукає місце, де можна сісти і «заховатися». Сів, аж глядь — а тут одні жінки, а чоловіки — з іншого боку сидять. Куди я сів?! І пересідати незручно, і сидіти незручно. Скажіть, чи почує він щось із проповіді? Він не може дочекатися кінця: «Більше ви мене сюди не затягнете!» Дуже добре мати тих людей, які б зустріли, провели, показали місце... Оцього бракує в наших церквах — родинності.

Усе залежить від того, на кого ми націлені. Якщо тільки на 80-літніх бабусь і дідусів, то, звичайно, — можна «по-колишньому». А якщо на дітей, на молодь — то мусимо йти в ногу, розуміти їх, їхню мову, їхній рівень. Що б не говорили про комп'ютери, інтернет — ми його

не закриємо на замок. А молоді люди будуть там, вони вже там. А ти не вмієш навіть зайти туди... Підходжу якось до сестри, кажу: «Слухай-но, я був учора «В контакт», у тебе там фотографія така нехристиянська...» Вона зі здивуванням: «Ви там були? Ви там буваєте?! Вибачте — зараз же при вас стираю це фото! Уже стираю!»

Необхідно так навчити людей, щоб не я їх водив за руку і казав:

— Що вам найбільше подобається у вашій церкві?

— Люди. Завжди привітні, готові підтримати, дружелюбні. Це помітно, бо я сам із сусіднього села, нещодавно тільки став членом церкви, перший рік.

Роман, 24 роки

— Найбільше подобається — сама атмосфера. Тут людина відволікається від своїх щоденних турбот, яких у селі дуже багато, налаштовує себе на хвилю вічності. Вона відчуває себе, як у сім'ї.

Федір, 42 роки

— Тут можна по-справжньому пережити благословення Господнє. Навіть коли виникають труднощі в житті, є можливість прийти й отримати поміч від Бога. Те що сам, наодинці читаючи, можеш не зрозуміти — Бог відкриває через проповіді, дуже багато промовляє до серця.

Олександр, 37 років

— Я завжди знаходжу підтримку в служителів, хоча бувають моменти, що вони не розуміють молодших, бо в основному — усі старші люди. Але якщо знайти правильний підхід до них, то й вони зі свого боку підтримають. Молодь у нас не утискається, тому й багато молодих людей в церкві. Їх розуміють, радять, допомагають — і тому їм хочеться приходити.

Євангеліна, 20 років

— Подобається наш пастор, що він такий життєрадісний і нам це передає. Подобається, що приїжджає багато гостей, хоча й наші проповідники гарно проповідують. Усе просто, щиро, відкрито...

Таїсія, 22 роки

«Сюди — можна, а сюди — не можна!» Треба вчити молодь так, щоб вони самостійно вміли розрізняти добро і зло та обирати добро. Ми не повинні бути фанатиками. Слід усвідомлювати, що «багато ми всі помиляємось» (Як.3:2), і святих людей ми не назбираємо. Тому потрібно так будувати структуру нашої церкви, умови служіння й життя, щоб там мали місце грішники, й вони себе відчували як удома. Бо їх Бог любить, і вони мають право на спасіння.

— Чому часто є незрозуміння між старшими й молоддю в церквах? Як ви будете стосунки з молоддю?

— А от тут уже не підходить принцип, щоб служитель був «склерозним». Потрібно, щоб добра пам'ять була, бо в багатьох з літами з'являється склероз: вони дуже скоро позабували, які самі були. Не потрібно забувати, що й ми були молодими, і вони проходять через те ж саме, і синяки набивають, і спотикаються — але вирівнюються. Ми дуже хочемо, щоб усе було ідеально, не розуміючи, що наші діти — звичайні живі люди і це нормальні процеси. Надмірна строгість не будує довірливих стосунків. Це хибна, фальш, це фанатизм.

— Чи бувають у житті пастора важкі хвилини?

— Мені доводилося чути від братів: «Я за ці роки вже настільки втопився...» Ну, не знаю... Я так сказати не можу. У мене бували й бесіди до 5 години ранку, і різні вузли, і сон часом не бере, і буває за ніч протирадло у віршовку скрутиться... Але не в цьому трудність. Трудність може бути — між нами і в нас самих. Я вірю, що немає такої ситуації, на яку Біблія не дала б відповіді, або Бог би сказав: «Я вже й Сам не знаю, як з тобою бути!»

Не раз стається не по-моєму. І рішення приймаються не такі, які мені подобаються. То що ж? Плакати з того? Не виходить — хай так і буде. Потім або вони прозріють, або мені відкриється. Це що — твоя приватна церква? Це — Божа церква, і Він усе контролює! Віддай Господу — і йди лягати спати!

* * *

Що ще сказати? Таки зустріли ми посеред села п'яного чоловіка. І, як виявилось, алкоголь заборонений не в усіх магазинах Карпилівки. І церква — як церква, зі звичними труднощами і радощами, і тривогами...

Та, зізнаюся, не шукав я тут утопічної ідилії. А знайшов саме те, чого так прагнула душа — сердечну простоту, непідробну щирість, любов та взаємоповагу. Неповторні, яскраві особистості, у яких видно характер Христа. Там, де люди відкриті до змін, не гордяться своєю святістю й готові прийти на допомогу ближнім — Божа слава не може не з'явитися! Укотре переконаюся — Бог використовує не досконалих людей, а щирих, що люблять учитися і не бояться визнавати свої помилки.

Тому із владою, даною головним редактором відважусь сказати: те, що Карпилівка особливе село, — не порожні слова!

І останнє... Їдучи додому, я роздумував над цінністю нашої бесіди. Точніше, скільки коштує — ні, не запис у моєму диктофоні, а запис у моєму серці. Той невимовний солодкий щем, коли Бог щось закарбовує Своїм перстом на плотяних скрижалях. Я раптом усвідомив, що у світі немає такої ціни, за яку я погодився б це віддати. Більше того, найдорожча матеріальна річ, яку я тільки міг собі уявити, на фоні сьогоднішнього яскравого дня виглядала збляклим уламком скла...

От і все! Таким було моє враження, а хто не вірить — Карпилівка рада гостям, поїдьте, не пошкодуєте!

Ювілей

«Слово зоряне Христове» українською мовою

До 50-річчя виходу у світ перекладу Біблії Івана Огієнка

У 2012 році християни України відзначають 50-річчя з дня виходу друком перекладу Святого Письма, здійсненого Іваном Огієнком. Цей переклад Писання є наразі найбільш розповсюдженим серед українців.

В історії літературних мов світу є немало прикладів, коли саме майстерно перекладена Біблія ставала за взірць подальшого розвитку цієї мови й літератури. Так було, зокрема, з англомовним перекладом Біблії, який здійснив близько 1380 року Джон Вікліф, а завершив значно пізніше Вільям Тіндаль (1535). Згодом цілі покоління англійців училися своїй літературній мові за перекладом Біблії Тіндала. Авторитет живої французької мови підніс своїм перекладом Біблії Жан Кальвін.

Першим перекладом Біблії українською був переклад Пантелеймона Куліша. Проте одна важлива обставина завадила Кулішевому перекладу стати на початку ХХ ст. тим взірцем української літературної мови, якими вважалися перекладені національними мовами Біблійні тексти в англійців, французів, німців чи чехів, — і Куліш, і Нечуй-Левицький, і тим більше галичанин Пулюй, які працювали над цим перекладом, у своїй праці дотримувалися різних правописних норм. Редагувати ж рукопис випало саме Пулюю, який мимоволі привніс до тексту ще більше так званих галицизмів.

Таким чином на початку ХХ ст. перед українським суспільством склалися об'єктивні передумови для другого повного перекладу Святого Письма українською мовою. Волею історичних обставин така велична, відповідальна й надзвичайно тяжка місія випала на долю видатного діяча українського відродження ХХ століття Івана Огієнка — митрополита Іларіона.

Тому вже через неповних двадцять років після виходу у світ першої української Біблії професор Іван Огієнко, міністр освіти й віросповідань молодій Українській Народній Республіці, розпочав другий переклад. Безпосередня робота над перекладом тривала з 1917 по 1940 рік. Приступаючи до цієї надзвичайно складної роботи, Огієнко поста-

вив перед собою два найголовніші завдання: по-перше, найточніше передати зміст оригіналу, дбаючи передусім про змістову точність цілого ряду багатозначних слів, і, по-друге, забезпечити переклад милозвучною, сучасною літературною мовою. Робота пожвавилася після того, як Британське й Закордонне Біблійне товариство уклало з перекладачем угоду (1936) про видання книги. Перший незначний наклад перекладених Огієнком чотирьох Євангелій (від Матвія, Марка, Луки, Івана) побачив світ 1937 року у Львові, а 1939 року — додрукований у Варшаві. До цього видання було додано ще й «Псалтир». Переклад усієї Біблії завершено 11 липня 1940 року, однак через обставини військового стану запустити її в роботу до друкарні не вдалося. Натомість через два роки друга частина Біблії — «Новий Заповіт. Псалтир» була додрукована ще раз. Цього разу у Фінляндії, заходами Стокгольмського товариства поширення Євангелії в Росії. У 1955 році, нарешті, Біблійне товариство прийняло рішення готувати до друку Огієнків переклад Біблії. Але цю роботу було закінчено аж через сім років. І лише 1962 року в Лондоні побачив світ солідний том — на 1529 сторінок — з відтисненим позолотою українським заголовком — Біблія. Відтоді саме цей переклад Огієнка стане взірцем для декількох пізніших перевидань, зокрема і в Москві 1988 року, коли Московський патріархат прийняв рішення про видання Біблії українською мовою на відзнаку 1000-ліття Хрещення Русі. Цей переклад багаторазово перевидавався в Канаді, США, країнах Західної Європи. В Україні Біблія в перекладі Івана Огієнка вперше була видана багатотисячним тиражем Українським Біблійним Товариством у 1995 році. Біблія в перекладі Івана Огієнка є найбільш розповсюдженою зі всіх існуючих перекладів Біблії українською мовою.

Для кращого розуміння тексту перекладач запропонував багатий апарат приміток, посилань, тлумачень, що набиралися відмінним від оригінального тексту шрифтом (курсивом). Весь лексичний ряд по-

дається тут із наголосами (за аналогами з німецькими, французькими перевиданнями), що, безумовно, сприяє удосконаленню знань рідної мови. І ще одна особливість: текст Євангелій подається не суцільно, а з заголовками, авторство яких належить Огієнкові. Наприклад, заголовок «Родовід Ісуса Христа» об'єднує текст Святого Письма від 1:1 до 1:17. Подальші частини тексту відділені заголовками: «Мудреці сходять поклоняються Ісусові», «Йосип та Марія втікають до Єгипту», «Ірод побиває немовлят», «Йосип та Марія вертаються до Назарету» і т.д. Це аж ніяк не можна розцінювати як вільне поводження з текстом. Точно дотримуючись його автентичності, перекладач прагнув, аби якнайдоступніше зміст книги сприймав простий читач, який, можливо, вперше братиме до рук це Святе Письмо рідною мовою.

У Хмельницькому є «Благодать Христа»

18 березня у Хмельницькому відбулося урочисте відкриття церкви ХВЕ «Благодать Христа» та посвячення молитовного будинку. Близько чотирьох сотень осіб прийшли розділити радість нової церкви.

Її пастор, який до того ж виконує служіння старшого пастора Хмельницького обласного об'єднання церков ХВЕ, Ростислав Мурах доручив перерізати символічну червону стрічку старшому єпископу Церкви ХВЕ України Михайлові Паночку та запросив усіх присутніх в новий молитовний будинок. Ведучі, музиканти та служителі у святковому українському вбранні зайняли місце на сцені, а гості — у просторій центральній залі, на балконі, а кому не вистачило місця — спостерігали за дійством у додаткових залах зі встановлених моніторів.

Розпочав служіння пастор Ростислав Мурах словами Соломона: «Небо небес не обіймають Тебе, що ж тоді храм оцей, що ми збудували?... Щоб очі Твої були відкриті на храм цей удень і вночі, на те місце, про яке Ти сказав, що покладеш Ім'я

Своє там...». Музиканти підтримали молитовний настрій пісню «Помолюся тихо словом не лукавим...», а запрошені гості додали святковості словами вітання.

Заступник старшого пастора Хмельницької області Василь Собко нагадав: «Шість років тому один із пасторів зазначив, що центральний будинок молитви з офісом обласного об'єднання збудує майбутній старший пастор. Так і сталося. Завдяки Божому провидінню, важкій праці, численним вкладенням, Хмельницький має ще одне місце для молитви».

Серед тих, що вітали церкву були президент всеукраїнської громадської організації «Я обираю життя», завідувач молодіжним відділом церков ХВЕ Богдан Левицький, пастор місцевої об'єднаної церкви ХВЕ Павло Сівець, заступник єпископа євангельських християн-баптистів Віталій Ясніцький, член духовної ради при Кам'янець-Подільській міській раді, священник римо-католицької церкви Павло Гончарук, а також завідувачка сектору в справах релі-

гій і національностей Управління з питань внутрішньої політики Хмельницької Облдержадміністрації Наталія Лопатовська

Старший єпископ Михайло Паночко висловив благословення на церкву та дім молитви: «Нехай у цьому будинку втомлені знайдуть спокій. Нехай у цьому будинку народжуються нові душі для Божої слави, лунає проповідь Євангелії, люди зростають у вірі, надії та любові». А всі присутні сказали: «Амінь!»

Алла Собко

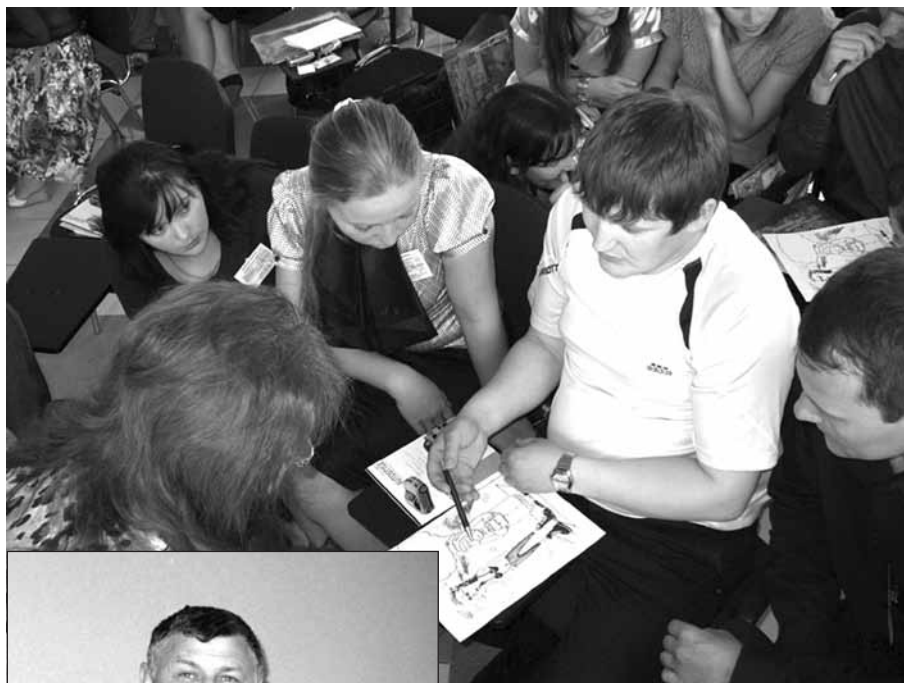
Що робити з підлітками у церквах?

Доброю традицією для дитячих працівників ЦХВЕУ стало проведення всеукраїнської конференції під час травневих вихідних. Щоразу конференція проходить у новому місці. Цього року — у мальовничому Закарпатті, у місті Ужгороді, з 29 квітня до 1 травня 2012 року, і була присвячена обговоренню роботи з підлітками в церквах ХВЕ. Ключовими словами конференції стало місце зі Святого Писання: «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Прип.22:6). Учасники конференції — дитячі працівники церков ХВЕ з двадцяти областей України. Три дні всі присутні мали можливість навчатися, ділитися досвідом, дискутувати про проблемні питання щодо служіння підліткам у місцевих церквах.

Під час круглих столів, у робочих групах було піднято для обговорення проблемні питання щодо організації підліткового служіння в церквах. Говорили про те, скільки підлітків залишається в церкві після закінчення недільної школи; чи легко подружитися підліткам з молоддю; які проблеми сьогодні виникають у спілкуванні підлітків із батьками, із служителями та ровесниками; як організувати консультування та душепопечунство підлітків і т. ін.

Усі учасники мали можливість поділитися власним досвідом роботи серед підлітків та розповісти про різні методи праці, проаналізувати

підліткове служіння в регіонах та виявити сильні та слабкі його сторони, обговорити план розвитку. Активне обговорення питань підліткового служіння допомогло учасникам конференції отримати відповіді на власні питання, необхідні поради,

про що вони свідчили при закінченні конференції й дякували Господу.

Конференція закінчувалася словами заохочення до присутніх служити підліткам і побажаннями працювати, об'єднуючи свої зусилля із працівниками інших відділів (молодіжного, сестринського, євангелізаційного) та з батьками. Звернули увагу на те, щоб залучати підлітків до служіння в місцевих церквах та допомогти їм знайти друзів серед молоді в церкві, разом зі служителями церков вести служіння так, щоб підлітки ніколи не залишалися поза навчанням та церковним спілкуванням, а підлітковий вік продовжити до 15 чи 16 років.

Просимо молитися за те, щоб наші підлітки формувалися в церкві як послідовники Христа та служителі Божі.

**Лариса Оніщук,
завідувачка
відділу дитячого служіння**

На Рівненщині більше 50 жінок-вдів побували у таборі відпочинку

«Удівство — це ще не кінець щасливої жіночої долі, а час глибокого спілкування з Богом та початок служіння тим, хто готується стати дружинами», — саме цю думку розвинули організатори табору для вдів, який проходив з 5 до 8 травня на базі табору «Берізка» у с. Олександрія, що на Рівненщині.

Протягом тижня жінки знайомилися, ділилися розповідями про своє життя й перебували в молитві. «Тут, у таборі, я зрозуміла, що не одна така, а нас багато, — сказала учасниця табору Марія. — Ми розуміємо одна одну. Тут я виплакалася досхочу. Плакала з тими, хто плаче, і раділа з тими, хто радіє. Мені було так добре, що цього не висловиш словами. Такого тепла я не мала ніколи в житті».

Чи не вперше в історії проведення подібних таборів служителі Церкви ХВЕ України з Рівного — єпископ Віктор Боришкевич та диякон місце-

вої церкви Григорій Хомич — провели служіння Причастя.

На щоденних богослужіннях часто згадувалася біблійна історія про вдову, яка приходила до Єлисея по допомогу. Петро Цинко, старший пресвітер церков Здолбунівського району, наголошував: «Як і вдова, яка мала горня оливи, так і ви, сестри, майте надію, що не полишені, що не бідні, а такі є у вас надія та віра, а Бог сильний і те маленьке перетворити у велике».

На вечорі свідчень вражали відверті історії із реального нелегкого життя вдів. Світлана з Кузнецовська не раз переконувалася у вірності Бога. Жила небагато, але на необхідне вистачало. Як каже, Бог сам поповнював, чого не було.

Одна з наймолодших вдів не могла говорити, бо плакала, коли свідчила. Їй часто доводилося переживати докори сусідів, знайомих. Мовляв, вдова, а, дивися, її діти

найкраще вдягнені. «Бо моїх дітей одягає Господь», — спокійно казала вона у відповідь.

Провідав табір і пастор із с. Карпилівки Рокитнівського р-ну Володимир Бричка разом із 15 вдовами. Кому як не йому, знати долю вдів, адже в його церкві таких аж 80. Разом із іншими служителями він звершив молитву за вдів, а, підбадьорюючи жінок, висловив нестандартну думку: «Тяжко розлучатися з віруючим чоловіком, однак уявіть, що ваш чоловік у відрядженні». Відрядження — це відрядно, бо буде зустріч...

Організував відпочинок для вдів відділ жіночого служіння об'єднання церков ХВЕ Рівненщини у співпраці з церквою «Свята Трійця», що в Рівному.

**За матеріалами
Нелі БІЛЕЦЬКОЇ**

Київська богословська семінарія «Благодать та істина»

оголошує набір студентів на 2012/2013 навчальні роки і пропонує наступні навчальні програми:

Стаціонарні програми

Бакалавр богослов'я

Програма розрахована на 3 роки навчання. Найбільша увага приділяється вивченню систематичного богослов'я, історії церкви, гомілетики, англійської, грецької і давньоєврейської мов, а також реалізації набутих знань у богослужіннях, молитовних і євангелізаційних зібраннях, в індивідуальних сваягелізаціях. На павчання приймаються члени сваягеліських церков, які мають повну середню освіту (11 класів).

Магістр богослов'я

Програма розрахована на 2 роки навчання. Обов'язковою умовою для вступу на цю програму є наявність богословської освіти (не нижче рівня «бакалавр») або вищої світської освіти. Перевага надається тим, хто має досвід практичного служіння і бажає зв'язати своє життя з християнською освітою або поглибити свої знання для більш ефективного служіння в церкві.

Вчитель-місіонер

Студенти навчаються в Семінарії за програмою «бакалавр богослов'я» і паралельно здобувають педагогічну освіту в Національному університеті «Острозька Академія» або в інших університетах України на очно-заочній формі навчання (три сесії на рік). Для студентів, які зобов'язуються працювати не менше 3 років вчителями, передбачена спонсорська підтримка в розмірі 50% оплати за навчання для тих, хто навчається на контрактній основі.

Очно-заочні програми

Бакалавр служіння спеціалізація «душеопікування»

Програма розрахована на 3 роки навчання (щорічно по 6 п'ятиденних сесій). Викладаються такі предмети: консультування; праця з алко- і наркозалежними; праця в місцях позбавлення волі; праця з дітьми, позбавленими батьківської опіки та інші.

Магістр служіння спеціалізація «душеопікування»

Програма розрахована на 2 роки навчання (всього 12 п'ятиденних сесій). Умови вступу такі ж, як і на програму «магістр богослов'я».

Студенти, які навчаються за програмами «бакалавр служіння» і «магістр служіння», забезпечуються гуртожитком і трьохразовим харчуванням на час сесій, а також вносять добровільні пожертвування за кожну сесію в розмірі 150 грн.

Лікар-місіонер

Програма складається з двох частин:

1. Очно-заочна програма «Християнський служитель» (спеціалізація «місіонер»)

Розрахована на 3 роки і складається з 2 п'ятиденних сесій і 50 субот (по 7 годин занять). Ця програма реалізується на базі нашої Семінарії безкоштовно.

2. Стаціонарна програма «молодий лікар»

Розрахована на 3 роки.

Реалізується на базі Київського медичного коледжу імені П.І.Гаврося. Для вступу до медичного коледжу необхідно мати повну середню освіту (11 класів) і сертифікати незалежного тестування з біології та української мови не нижче 124 балів. Після закінчення навчання в коледжі випускники отримують диплом молодшого лікаря державного зразка. Для студентів, які зобов'язуються пропрацювати не менше 3 років фельдшерами, передбачається спонсорська підтримка в розмірі 50% оплати за навчання в коледжі та проживання в гуртожитку для тих, хто навчається на контрактній основі.

За більш детальною інформацією телефонуйте:
тел.(044) 411-15-88, 467 89-11, моб.: 063 124 10 92
skype: gt-seminary, e-mail: seminary@tut.ua
або на сайті семінарії www.gtseminary.kiev.ua

Коростенський Біблійний коледж

**Оголошує набір студентів на навчання (денна та заочна форма)
за програмою бакалавра та спеціалізаціями «Церковне служіння»,
«Керівник музичного служіння з правом диригування хором»
(заочна форма, термін навчання два з половиною роки).**

КБК, заснований у травні 1991 року, став першим біблійним навчальним закладом стаціонарного типу Церкви ХВС України

Чому саме КБК?

1. Добра можливість для вивчення Біблії та духовного зростання.
2. Кваліфіковані викладачі з України та з-за кордону.
3. Можливість застосовувати здобуті знання на практиці в церквах України.
4. Кращі студенти проходять практику в Норвегії.
5. Навчання в сучасно обладнаному приміщенні, триразове харчування і гуртожиток.
6. Після закінчення 3-річного навчання студенти отримують диплом бакалавра та допомогу в працевлаштуванні.
7. Для тих, хто не має можливості навчатися 3 роки, діють програми:
«Християнський служитель та вчитель Біблії» (2 роки навчання, диплом),
«Біблійна освіта та керівництво» (1 рік навчання, сертифікат).

Якщо Ви бажаєте навчатися в КБК, анкету-заяву можете замовити за вказаною адресою чи телефоном. Заповнену анкету можна надіслати поштою або подати особисто.

Наша адреса:

вул. Свердлова, 63а м. Коростень,
Житомирська обл., Україна, 11500

Тел. (04142) 4-79-64, 4-68-03,
(097) 7041355, (096) 7238952

e-mail: college@zt.ukrtel.net,
mfasolko@mail.ru

www.korosten-bc.org.ua